

talaia
agrupació excursionista
VILANOVA I LA GELTRÚ

REVISTA D'EXCURSIONISME
OCTUBRE-NOVEMBRE-DESEMBRE-92

◆ Pollastres a l'ast

Cansaladeria ◆ Xarcuteria ◆ Pernils ◆ Queviures selectes

Casa Marisol

◆ *La Xarcuteria* ◆

Elaboració pròpia

c/ Josep Coroleu 76-78 Galeries Sant Jordi, 10-20

tel: 93/815 81 11

c/ Jardí 74

tel: 93/893 10 54

Vilanova i la Geltrú

◆ Vins i Caves ◆ Pastisseria i Bomboneria ◆ Rostisseria ◆

LA QUALITAT

SUPERMERCATS * SEGUR DE CALAFELL

AUTO MOTO

JOSEP BERTRAN

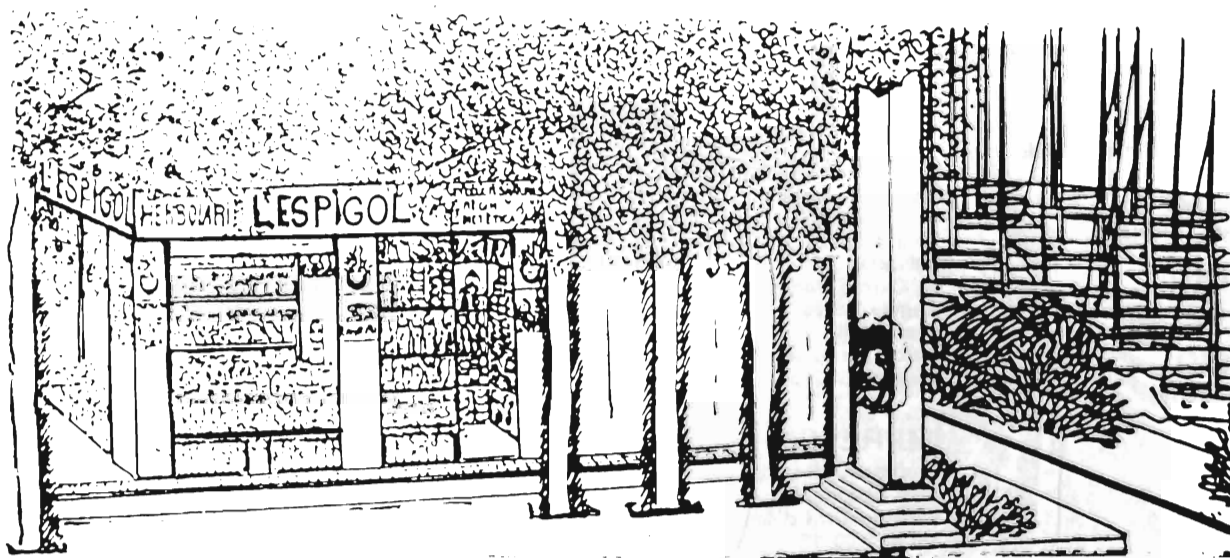
Reparació de l'automòbil i motocicletes

Cabanyes, 11
Tel. 893 65 72

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

— ATENCIÓ SOCIS! —

**AMB LA PRESENTACIÓ DEL CARNET DE SOCI DE L'A. E. TALAIA,
TINDREU LA MÀ D'OBRA GRATUÏTA EN REALITZAR EL CANVI
D'OLI DEL VOSTRE COTXE. NOMÉS ABONAREU ELS MATERIALS.**

HERBOLARI L'ESPIGOL

Herbes, Dietètica, Formatges i Especialitats

Rambla de la Pau, 103 - Tel. 815 13 11

08800 Vilanova i la Geltrú

A.E. TALAIA

**BIBLIOTECA
ARXIU**

Adherida a:
Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana
d'Espeleologia
Federació Catalana
d'Esport d'Hivern

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

Carrer Comerç, 4
Tel. 893 12 57
08800 Vilanova i la Geltrú
CIF G-58124702

Nº 238 REVISTA D'EXCURSIONISME

OCTUBRE-NOVEMBRE -DESEMBRE 92

EDITORS

Agrupació Excursionista Talaia

PRESIDENT

Salvador Butí i Papiol

SECRETARI

Antoni Sagarra i Mas

REDACCIÓ

Secció de Cultura

DIRECCIÓ

Josep Blanes

EDICIÓ

Blanca Forgas
Agustí Poch
Lluís Forgas

MAQUETA

Josep Blanes

PUBLICITAT

Joan Sivill
Virtut Castro
Oriol Ventosa

Foto portada:

Les pistes de la Coma Blanca
al Grau Roig. Andorra.
Foto: Josep Blanes

COL.LABORADORS

Vicenç Carbonell
Josep Voltà
Toni Sagarra
Salvador Butí
M. Carme Barceló
Angels Parés
Joan Sivill
Antoni Ordovàs
Josep M. Also

IMPRESSIO

Gràfiques Llopert
Sant Antoni, 63
Sant Sadurní d'Anoia
Tel 891 03 12

DIPOSIT LEGAL

B-24619-90

Els articles publicats en aquesta revista sempre expressen l'opinió dels autors i no reflecteixen l'opinió de la Junta Directiva de l'Agrupació ni de la Redacció. En tot cas, l'A.E. Talaia donarà a conèixer el seu parer a través de les editorials o en articles o notes signades per la Junta.

SUMARI

- 3 Editorial
Equip de Redacció
- 4 **ESQUIAR: Una moda practicada per 50 milions de persones al món**
Roger Pena
- 6 **56a MARXA DE REGULARITAT DE CATALUNYA Sant Honorat - Roca del Corb**
Toni Sagarra
- 11 **Càdec i ginebres**
Vicenç Carbonell
- 13 **Un aprenent que no vol deixar de ser-ho**
Agata Olegario
- 16 **L'interès creixent pels bolets**
M. Carme Barceló
- 18 **Un recorregut tardor per la muntanya d'ametistes. EL MONTSENY**
Josep Blanes
- 21 **Crònica del "cotarro" talaienc**
Equip de Redacció
- 23 **Alps 92**
Joan Toledano
- 25 **El paisatge als museus de Vilanova i la Geltrú**
Josep M. Also
- 26 **Resum d'un cursset d'espeleologia**
Mago
- 27 **Activitats d'espeleologia**
G.E.T.
- 28 **Qui vol duros a quatre pessetes?**
Angels Parés
- 30 **Sant Guilhem le Desert**
Salvador Butí
- 33 **Travessada en Do major**
Antoni Ordovàs
- 37 **El "hobby" d'aquesta tardor La viticultura a Vilanova**
Joan Lluís Sivill
- 40 **El cant de la puput**
Mago
- 41 **Del Baix Ebre al Solsonès Farena-Rojals-Montblanc**
Blanca Forgas
- 43 **Del Baix Ebre al Solsonès Montblanc-Pira-Ollers-Sarrai**
Josep Blanes
- 45 **Del Baix Ebre al Solsonès Sarrai-Forès-Savella-El Fonoll-Passanant**
Blanca Forgas
- 47 **1a Trobada del Baldric**
Damià Pérez
- 48 **L'altra cara de la paret**
Angel Vedo
- 51 **Noticiari**
Equip de Redacció

En aquests moments, a la ciutat hi ha una polèmica important sobre el traçat de l'autopista que ha de portar els barcelonins a casa després del cap de setmana al xalet.

Aquest no és un assumpte trivial. Si no es fa adequadament ens quedarà per sempre -i de forma irreversible- malmès el territori. Aquí no es tracta d'un abocament incontrolat, de la contaminació d'un pou, ni tan sols d'un incendi forestal, sinó d'una obra d'infraestructura que pot malmetre per sempre més el nostre espai.

Qualsevol interès econòmic, personal o especulatiu en aquest assumpte seria molt greu, així com qualsevol intenció política de caire electoralista.

Cal analitzar fredament les opcions pensant sobre tot que no està clara la necessitat d'una autopista, potser n'hi hauria prou arreglant la variant actual, que, per cert, té moltes deficiències.

Caldria pensar que Vilanova no té cap necessitat de tenir en el futur centenars de milers d'habitants i, per tant, a la millor, aquesta variant no serà mai al centre de la vila. En fer un creixement no s'ha de deixar buit el casc antic, cal una seriosa política de rehabilitació de moltes zones actualment quasi deshabitades i utilitzades exclusivament com a zona comercial.

Encara hi ha a l'entorn de la ciutat zones rurals i de bosc amb prou interès per intentar preservar-les. S'ha d'estudiar l'opció que menys destrueixi per sobre de possibles punts de vista personals i egoistes.

Observant el mapa amb el traçat de la variant i el seu possible desdoblament, és mínima, per no dir quasi nul·la, la seva incidència actual sobre zones habitades, i en tot cas hi ha mitjans tècnics pr resol-dre problemes com el soroll.

Si la variant no existís, hi hauria arguments per parlar d'altres opcions, però existeix i no ens la traurà ningú. No seria la millor solució arreglar-la?

Ens neguem a escoltar cap raonament que sigui de caire econòmic; la decisió és massa important perquè aquest paràmetre ens pugui influir. Si no és viable, que no es faci; si és massa cara, que no es faci.

Com que, de fet, es farà perquè cal rendabilitzar els túnels del Garraf i cal fer negoci amb la construcció, que es faci de la manera que passi més desapercibuda, amb la mínima destrucció de territori, amb el mínim impacte sobre el paisatge, amb la màxima permeabilitat, amb els mínims quilòmetres, amb els mínims arbres tallats, amb les pantalles sòniques que calgui, sense viaductes ni talussos.

Creiem que el millor és que ens arreglin la variant, i si volen dir-ne autopista, serà una qüestió de noms.

EDITORIAL

ESQUIAR: UNA MODA PRACTICADA PER 50 MILIONS DE PERSONES AL MON

Amb l'arribada de l'hivern, l'esquí torna al primer pla de l'actualitat, la neu ens crida i arriba el moment de revisar el material i de planificar la temporada. On anirem aquest any? Tindrem un any de molta neu? Cal canviar, comprar o reparar l'equip d'esquí...?

Probablement, encara hi ha qui pensa, cada cop menys, que els esquiadors, i sobretot els que practiquem l'esquí alpi, són una mena d'esnobs, però potser una mica de records demostrin que esquiar no és una cosa tan nova.

ESQUIAR: UNA ACTIVITAT DE MODA AMB MILERS D'ANYS DE PRACTICA.

L'home sempre s'ha vist obligat a adaptar-se al medi i pràcticament es pot dir que fa 5000 anys que practica l'esquí, ja sigui per necessitat de desplaçar-se o per divertiment.

En la **fig. 1** tenim una pintura rupestre trobada a Rússia i datada amb anterioritat a l'any 5000 aC; a la **fig. 2** tenim el gravat d'un caçador de Lapònia (1675) i un altre (**fig. 3**) de 1555 amb caçadors lapons sobre esquís. La **fig. 4** ens presenta un militar de Noruega (1780) i finalment un grup d'esquiadors a Suïssa l'any 1910, **fig. 5**.

Pràcticament, però, fins l'any 1880 la tècnica per fixar els esquís als peus era molt rudimentària i poc segura. A partir d'aquell any i amb el desenvolupament d'una rudimentària fixació, comença -de la mà del norueg Sondre Noordheim- el que denominariem "l'esquí modern" i la seva proliferació i desenvolupament. El 1881 apareix la primera escola d'esquí "telemark" i a partir d'aquesta comença

fig. 1

fig. 2

fig. 3

fig. 4

fig. 5

la proliferació de l'activitat de l'esquí, en les seves diversificacions, pels altres països de fora de la influència nòrdica.

La competició dins d'aquesta activitat arriba de la mà d'Arnold Lunn, que va començar a promoure la pràctica de competicions de DESCENS i SLALOM (paraula que vol dir 'declivi de senders'). Primeres competicions Suïssa 1922 a Mürren, i així, el 1924, es funda a Oslo la Federació Internacional d'Esquí.

Els primers Jocs Olímpics d'Hivern es varen celebrar a Chamonix (França).

ALGUNES DADES ESTADÍSTIQUES

Es calcula en uns 45 milions els practicants de l'esquí alpi a tot el món:

Europa	56%
Canadà i EEUU	22%
Japó	18%
Reste del món	4%

D'aquestes quantitats, el 55% són homes i el 45% dones. De

tots ells el 12% són nens/es.

El mercat de l'esquí alpi mou a l'any uns 12.000.000 de parells d'esquís, 6.000.000 de parells de fixacions, 7.000.000 de parells de pals i una quantitat de complements relacionats amb la pràctica de l'activitat difícilment quantificable.

Pel que fa a l'esquí de fons, hi ha uns 12.000.000 de practicants a tot el món, dels quals el 38% ho són a Europa, el 26% als EEUU i Canadà, el 3% al Japó i el 33% a la resta. En aquesta modalitat, el 60% són homes i el 40% són dones, essent el 18% d'aquest total nens i nenes. El mercat de l'esquí de fons el componen uns 3.000.000 de parells d'esquí a l'any.

L'ESQUÍ ARRIBA A CATALUNYA
el 1907, en una excursió al Puigmal, on Albert Santamaria i Josep Amat varen improvisar uns esquís per fer una demostració de com eren els esports d'hivern fora de les nostres terres. El 25 de desembre de 1908, amb material adquirit a Zúrich, es varen realitzar, als Rasos de Peguera, els primers

descensos i finalment, el 21 de març de 1909, es varen fer descensos amb luges (una mena de trineu) al Matagalls.

La primera competició internacional d'esquí que va tenir lloc a l'Estat es va fer a Ribes de Freser el febrer de 1912. El primer campionat de l'Estat va ser a La Molina, que va ser també la primera estació dintre de l'Estat en tenir remuntadors mecànics.

Com a darrera semblança, el primer club d'esquí de l'Estat fou el "Centre Excursionista de Catalunya - Club Alpí Català".

Catalunya ha estat pionera en aquestes activitats, que varen ser majoritàriament de competició fins pràcticament els anys setanta i a partir d'aleshores es varen fer cada cop més populars fins arribar al nostres dies, on ha vingut a ésser per a molts una pràctica habitual dels dies d'esbarjo dels hiverns.

Roger Pena
Secció d'Esquí

Esquí a Andorra. Des del Grau Roig al Pas de la Casa. Foto: Josep Blanes

56ª MARXA DE REGULARITAT DE CATALUNYA

Sant Honorat-Roca del Corb

El passat 18 d'octubre se celebrà la 56ª Marxa Excursionista de Regularitat de Catalunya. Al cap de gairebé tres anys d'haver-nos concedit l'organització d'aquesta prova, arribà el dia prefixat i, consegüentment, tots aquells nervis i neguits que solen acompanyar les grans celebracions. El bon temps era un requisit cabdal i la sort ens acompanyà, ja que, després de la primera hora emboirada, el sol s'estengué damunt la vall del Segre. L'endemà va ploure tot el dia!

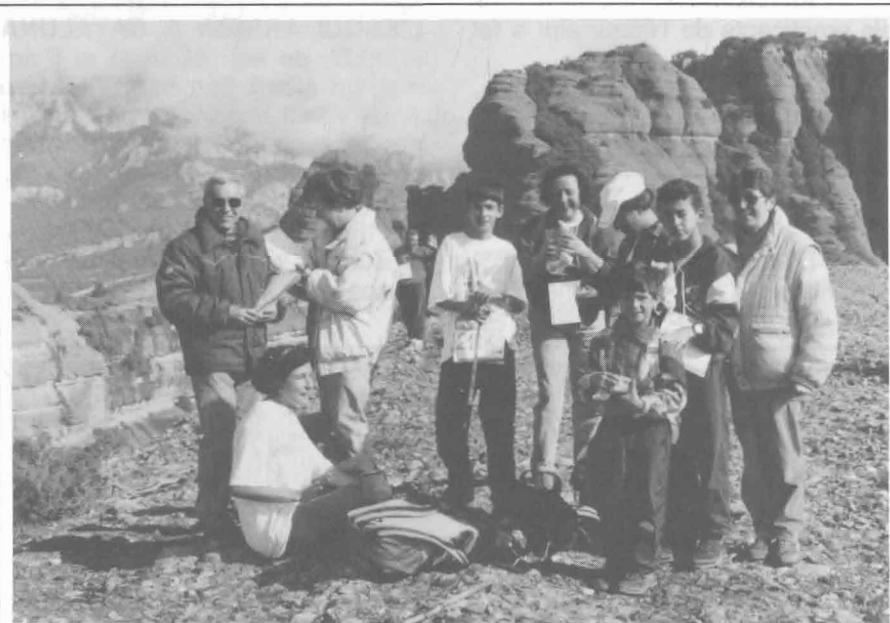
Un altre factor important era aconseguir una bona participació per compensar l'esforç que, sens dubte, s'ha fet en organitzar una marxa tan lluny de casa nostra. En el seu dia vàrem decidir de fer-la en el massís de Sant Honorat i la Roca del Corb, empesos per la bellesa de l'indret i pels paratges que podien albirar-se, desafiant tots els obstacles previsibles i que, amb el pas del temps, ens hem anat trobant. Ben segur hauria estat més fàcil imitar el que va fer el C.E. Ripoll fa dos anys, amb sortida i arribada des de la plaça de la vila de la seva ciutat...!

Ens creïem capaços d'oferir una bona organització. Volíem millorar tots els aspectes negatius d'aquella marxa a Ripoll. L'any passat ens mostràvem molt crítics amb l'organització del C.E. Icària. I ara, un cop celebrada la nostra, hem de reconèixer tot un seguit d'errades que, per bé que no hauran estat apreciades pels participants, lamentem amb resignació. Evito fer-ne una difusió, ja que, qui les ha viscut també les ha patit i reconegut; sí, en canvi, convé de ressaltar aquells aspectes positius i diferencials d'edicions passades.

L'organització s'ha esforçat en donar beguda -en dues ocasions- i menjar gratuït -cal lamentar

la mida excessiva del xusco depa-
La documentació oferta ha estat excel·lent, en tots els aspectes; el relat complementari era un opuscle de bona qualitat i redactat expressament per a aquesta avinentesa; també el mapa, a cinc tintes, s'ha

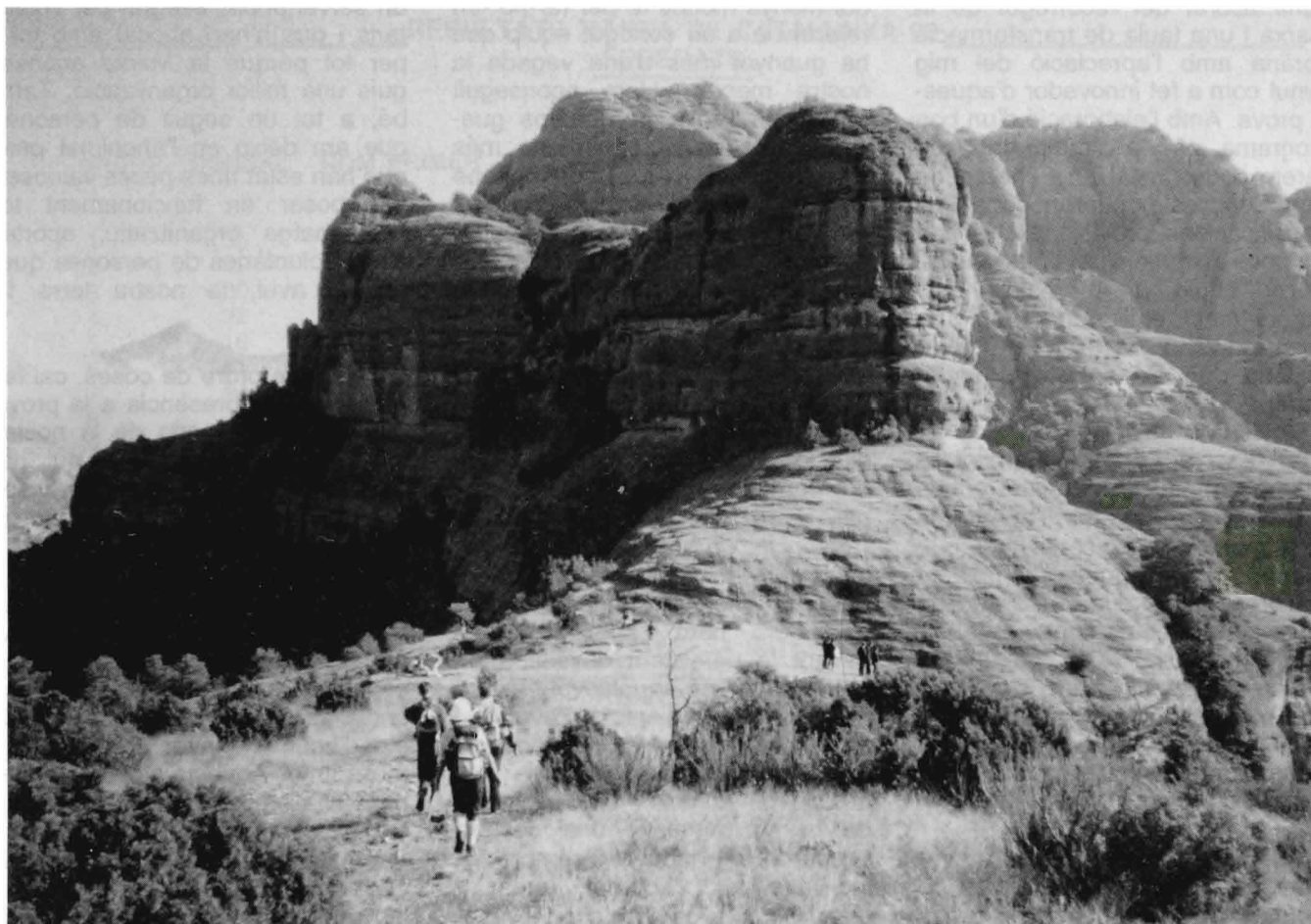
elaborat a partir d'una base poc fiable i, després de treballar l'aspecte toponímic amb els veïns de la zona, n'ha resultat una carta que serà una bona eina per als excursionistes que vulguin conèixer aquella zona. També s'ha ofert un

Controls i marxadors dalt de Sant Salvador (Roca del Corb). Foto: Alfred Contreras

Controls i marxadors dalt de Sant Honorat. Foto: Blanca Forgas

Els controls comencen a anar per l'espectacular Coll de Mu. Foto Blanca Forgas

Panoràmica de l'embassament d'Ollana des de Sant Honorat. Foto: Blanca Forgas

perfil acurat del recorregut de la marxa i una taula de transformació horària amb l'apreciació del mig minut com a fet innovador d'aquesta prova. Amb l'elaboració d'un bon programa per a l'ordinador que varem poder instal·lar a l'hostal de Can Boix, es pogueren donar les classificacions provisionals al cap de pocs minuts d'haver arribat el darrer equip a la meta. Consegüentment, el lliurament ràpid de trofeus fou un acte joïós i participatiu que els assistents varen agrair.

Es repartí gratuïtament a tothom un "pin" de la nostra entitat i una samarreta amb l'anagrama de la marxa. Tenim constància que gairebé tothom quedà complagut de l'organització. Una altra qüestió seria, com ja he esmentat anteriorment, el resultat de l'ordre intern; mancances d'estructura, de previsió, etc. contrasten amb aportacions individuals molt valuoses i imprescindibles, que caldrà reconèixer.

Cal esmentar, en un altre ordre de coses, la singularitat de l'itinerari. A fi de poder oferir unes bones panoràmiques i conjuntar un itinerari equilibrat i tancat, calgué introduir, sense voluntat explícita, alguns trams de sentit doble de marxa; malgrat que algú pogué pensar el contrari, crec que aquest aspecte no és contraproduent, ans al contrari, ofereix al marxador uns moments de relaxació en poder saludar els companys competidors que li vénen de cara. Hi hagué, també, més equips desqualificats del que hauria d'haver estat normal; certament la marxa havia estat elaborada de forma precisa i metòdica, calia servir-se de tots els instruments, ensems dels que pot aportar el propi marxador: experiència, intuïció, desconfiança, concentració. Llàstimosament, un marxador, quan entra en competició, no pot entretenir-se en fer fotografies -malgrat la bellesa paisatgística-; tampoc pot abandonar la senda per anar a collir bolets -tot i que altres companys en portin el cistell ple-; no pot oblidar-se de desplegar el plànol -bé sigui per mandra o per por que pugui esquinçar-se-; n'hi ha d'altres que volent fer-se els llestos es limiten a seguir visualment l'equip que els precedeix i, com aquest, s'equivocuen de camí... Són fets, tots ells, que he pogut comprovar personalment i, com sempre, sol queixar-se

qui menys motius té per fer-ho -en referència a un conegut equip que ha guanyat més d'una vegada la nostra marxa-. Hem aconseguit forjar una prova perquè fos guanyada per aquell equip que més s'ho mereixés i on la sort gairebé no hi tingués cabuda. Un cop més hem aconseguit que tots els rellotges marquessin el mateix segon i que tots els controls efectuassin la seva labor correctament.

La participació ha estat baixa (64 equips federats i 22 equips no federats). Potser la difusió propagandística no s'hagi dut correctament, però, per exemple, hom no acaba d'entendre l'absència de participants de les dues darreres entitats organitzadores. Ho lamentem. Malgrat el nostre esforç, hem d'abaixar el cap davant la persistent davallada de participació en qualsevol marxa reglada. L'excursionista d'avui dia, en termes generals, no reconeix l'esforç altruista ni accepta la proposta de conèixer un bell indret de la nostra terra; una postura egocèntrica l'indueix sempre a individualitzar l'activitat, crear i decidir el seu camp d'acció i reaccionar a la contra davant cap esquema elaborat.

Aquesta ressenya no pot obviar les col·laboracions rebudes de la gent del país; ens referim al Centre Excursionista d'Oliana, d'on en Ventura Roca -alcalde d'Oliana- n'és membre destacat. A través d'ell hem mantingut uns contactes i hem rebut una inestimable ajuda que des d'aquí regreciem. També cal esmentar els Bombers d'Oliana,

un servei públic integrat per voluntaris i que s'han abocat amb tot i per tot perquè la Marxa aconseguís una millor organització. També, a tot un seguit de persones que ara deixo en l'anonimat però que han estat unes peces valuoses per posar en funcionament tot l'engranatge organitzatiu; aportacions voluntàries de persones que, encara avui, la nostra terra fa créixer.

En un altre ordre de coses, cal fer esment de la presència a la prova del regidor d'esports de la nostra vila, n'Emili Figueras, a qui cal agrair l'esforç i la voluntat per voler conèixer de prop aquesta competició excursionista.

L'A.E. Talaia ha hagut d'esperar 56 edicions per organitzar aquesta marxa. Per antiguitat, tradició, pes específic -nombre de socis-, experiència tècnica, volum participatiu, etc. l'hauria d'haver organitzat fa molts anys. Aquesta celebració ens ha arribat en el moment més baix de participació (489 equips sortits l'any 1969) i, malgrat la joia d'haver complert l'expedient organitzatiu, no hem pogut o sabut canviar el signe decadent. Moltes coses han de canviar en l'òrbita excursionista i potser arribarà aquell dia en què, majoritàriament, hom tornarà a fruitir de tots aquells aspectes diversos i integradors que les marxes comporten.

Antoni Sagarra i Mas

Castell-llibre i embassament d'Oliana, des del camí de Can Boix. Foto: Blanca Forgas

RESULTATS MARXA DE CATALUNYA 92 **FEDERATS**

ORDRE	DORSAL	NOM PRIMER	NOM SEGON	ENTITAT	TOTAL PUNTS
1	36	DAVID MALET	CORI MALET	C.N. REUS	31
2	15	ANTONI TORRENTS	GERARD TORRENTS	REDDIS	47
3	20	JAUME CODINA	J.M. VILADRIC	C.E.OLIANA	48
4	22	SANTI CABESTANY	ANGELS HUGUET	C.M.SANT CUGAT	57
5	16	JORDI CLOTET	ANGEL ARNAUS	C.E.AVINYO	61
6	61	JOAQUIN PICAZO	JORDI PICAZO	C.M.SANT CUGAT	62
7	24	RAMON MILA	JOAN PORTA	F.E.BARCELONA	65
8	3	CARME CASTELLS	ANTONI CARRALER	C.E.SOLSONES	66
9	44	RAMON CASAS	ROGER DOMINGO	F.E.BARCELONA	70
10	29	JOSE ORTEGA	GERMAN FRAGOSA	C.E.CAMPDEVANOL	70
11	52	MANUEL MONTEYS	D.VILANOVA	C.M.SANT CUGAT	71
12	28	PERE HERRERA	A.CALATAYUD	C.M.SANT CUGAT	71
13	12	JACINT MALET	GEMMA MALET	C.N.REUS	72
14	9	ANTONI VITAL	XAVIER MELERO	C.E.CAMPDEVANOL	72
15	65	M.ROSA CAMPS	JOSEP M.MORENO	C.E.SOLSONES	72
16	58	JOAN TRESSERRES	RAMON DACHS	C.E.OLOT	74
17	8	ANTONI PASQUES	M.TERESA ESTEVE	C.E.OLIANA	76
18	63	JOAN PLA	M.SABATE	C.M.SANT CUGAT	83
19	62	SANTI LLEONART	MANEL APARICIO	U.E.C.SANTS	86
20	30	ATILA COSTA	MANUEL GALANTE	C.E.AVINYO	87
21	37	RAMON XANDRI	MERCE CODINA	C.E.SOLSONES	103
22	7	QUIM AGUSTI	PILAR FONT	C.E.OLOT	105
23	1	TONI BOZO	JOSEP CASTELLVI	C.M.SANT CUGAT	107
24	33	ALBERT ARBOS	LLUIS MAYORAL	ELS BLAUS	112
25	42	JOSEP AGUSTI	CONSOL BASSOLS	C.E.OLOT	121
26	32	ELOI JOVE	ANNA MINYARRO	C.M.SANT CUGAT	121
27	41	ENRIC CABRE	JORDI CABRE	F.MARTINENC	135
28	18	JORDI MAYORAL	MARC BERAMENDI	ELS BLAUS	136
29	46	ANTONI GOMEZ	TERESA MONTFORT	C.E.MOLINS REI	136
30	27	TERESA PLANAS	TERESA RELAT	C.E.OLOT	137
31	51	BERENGUER GALIN	ROGER GALIN	F.E.BARCELONA	144
32	69	SANTI MORENO	RICARD CASTELLS	C.E.SOLSONES	149
33	17	ALBERT ROQUE	M.ROSA CASELLES	C.M.SANT CUGAT	158
34	70	LLUIS DOMINGO	M.POTAU	F.E.BARCELONA	162
35	49	A.VALLVERDU	F.JORDA	C.N.REUS	168
36	57	AGUSTI CARDONA	CARME SEGALES	C.M.SANT CUGAT	169
37	48	ANDREU BALDI	MONTSERRAT COLL	C.M.SANT CUGAT	173
38	54	ORIOL PLA	JORDI PLA	C.M.SANT CUGAT	175
39	66	GRONCAL TOMAS	ARANTXA TOMAS	C.M.SANT CUGAT	184
40	35	FINA COS	FABIANA GIMENEZ	C.E.OLOT	190
41	50	NARCIS PLANAS	M.CANALS	C.M.SANT CUGAT	200
42	39	ANTONI PADILLA	SALVADOR COS	C.E.OLOT	203
43	31	M.ESCALA	LLUISA DOMINGO	C.E.MOLINS REI	204
44	64	R.LLUIS CLOSA	VENTURA ROCA	C.E.OLIANA	213
45	34	VENTURA HERAS	MERCE VALDI	C.M.SANT CUGAT	216
46	26	JORDI SAPE	ROSA MUNUERA	C.M.SANT CUGAT	217
47	13	FLORA NOGUE	ROSA GUINART	C.E.OLOT	222
48	40	A.MONTESINOS	FELIU CAROL	C.M.SANT CUGAT	225
49	43	RAMON COSTA	ISABEL FARRAS	C.M.SANT CUGAT	229
50	68	SERGI MUÑOZ	BERNAT MUÑOZ	REDDIS	238
51	67	J.H.PUTSCH	NICOLE WOLTERSS	C.M.SANT CUGAT	254
52	10	M.MAR APARICIO	M.PILAR NIEVES	U.E.C.SANTS	262
53	6	ROGER CABALLE	CARME RIVERA	C.M.SANT CUGAT	278
54	5	CARLES CABRE	JOSEP VALLVE	F.MARTINENC	532

DESQUALIFICATS

55	2	ENRIC CODINA	EULALIA ROVIRA	U.E.C.SANTS	1268
56	4	JOAN PLA	M.SABATE	C.M.SANT CUGAT	1268
57	14	MIQUEL MOYA	LLUIS SERRAT	U.E.ST.J.ABAD	1268
58	19	JOSEP M.BANET	EDUARD ESTEBAN	C.N.REUS	1268
59	21	M.RIBAS	M.CUATRECASAS	C.N.IGUALADA	1268
60	38	JAUME CAPMANY	JOAN TROYANO	C.M.SANT CUGAT	1268
61	45	MANUEL MARTIN	PACO MARTIN	C.M.SANT CUGAT	1268
62	55	JAUME MONTOLIU	JOSEP ARMENGOL	ELS BLAUS	1268
63	11	MARCEL FOSALBA	FLORENCIA VELA	C.M.SANT CUGAT	1846
64	23	ESTER MUNTANER	TRINI MUNTANER	C.E.SOLSONES	1925

CLASSIFICACIÓ PER ENTITATS FEDERADES

ORDRE	ENTITAT	PUNTS
1	CLUB MUNTANYENC DE SANT CUGAT	190
2	CENTRE EXCURSIONISTA DEL SOLSONES	241
3	CLUB NATACIO REUS	271
4	FOMENT EXCURSIONISTA DE BARCELONA	279
5	CENTRE EXCURSIONISTA D'OLOT	300
6	CENTRE EXCURSIONISTA D'OLIANA	337

NOTA INFORMATIVA: Les entitats que no apareixen a la classificació no tenen el mínim de tres equips classificats que es demana.

RESULTATS MARXA DE CATALUNYA 92

No federats

Ordre	Dorsal	Nom primer	Nom segon	Entitat	Punts
1	204	Eva Planas	M. Mar Muela	Talaia	35
2	208	Miquel Bernadó	Carolina Roig	Talaia	49
3	226	Roser Muela	Josep Planas	Talaia	51
4	209	Eulàlia Rovira	Enric Codina	U.E.C.	52
5	210	Agustí Poch	Pere Fernández	Talaia	55
6	220	Daniel Ventosa	Oriol Ventosa	Talaia	63
7	216	Montserrat Sendra	Neus Solé	Talaia	82
8	230	Carles Gómez	Ramon Casas	Talaia	92
9	218	Angels Parés	Eloi Contreras	Talaia	98
10	206	Alfred Contreras	Fredi Contreras	Talaia	99
11	202	Joan Sivill	Josep M. Casas	Talaia	106
12	214	Maribel Garrigó	Ricard Vilanova	Talaia	116
13	212	Salvador Pujadas	Antoni Martí	Talaia	120
14	222	Joan Serra	Isabel Ortiz	Talaia	123
15	211	Gloria Oliva	Albert Rosich	Igualada	132
16	229	Josep Campmajor	Anna Campillo	C.E.Molins Rei	135
17	223	Alfons Ferrer	Jalil Jalali	Igualada	221
18	217	Albert Parera	Anna Parera	Igualada	271

Desqualificats:

19	201	Josep Parera	Angels Codina	Igualada	677
20	203	Núria Gómez	Lluís Pintado	C.E.Molins	1268
21	205	J. Casamajor	A. Campillo	C.E.Molins	1268
22	207	Ll. Perarnau	Anton Llecha	C.E.Molins	1268

ORGANITZACIÓ INTRINSECA DE LA DIADA

Control Sortida	Can Boix	Lluís Forgas, Salvador Butí, Toni Sagarra
Control 1	Grau de Porta	Josep M. Sánchez, Petri Pérez, Vicenç Carbonell, Rosa Raventós.
Control 2	Roca del Corb	Manel Vidal, Marcel·lina Simón, Pili Meléndez
Control 3	El Torrent	Pep Torras, Paca Sánchez, Ramon López, Delfina Garcia
Control 4	Coll de Mu	Josep Elias, Roser Grifoll, Marina Massó
Control 5	Feixants de Galdiny	Joan Mañé, Pilar Bertran, Juli Lara
Control 6	Balconada	Josep M. Also, Dolors Lacasa, Manel Montoliu, Paquita Albet
Control 7	Coll Sant Honorat-I	Salvador Butí, M. Carme Barceló, Elisenda Butí
Control 8	Cingle Sant Honorat	Tina Moya, Blanca Forgas, Jordi Forgas
Control 9	Coll Sant Honorat-II	Toni Sagarra, Virtut Castro, Mercè Travesset, Montserrat Sagarra
Control 10	La Serra	Domènec Trullàs, Alfons Trullàs, Vicky Florenciano
Control 11	Castell-Ilebre	Pep Torras, Paca S., Ramon L., Delfina G., Vicenç C., Rosa R.
Control Arribada	Can Boix	Joan Mañé, Pilar Bertran

Equip que obrí marxa:	Pitu Blanes, Domènec i Alfons Trullàs, Vicky F., Tina M., Blanca i Jordi F.
Equip escombra:	Jani Ferrer, Pere Masdeu (pare i fill)
Equip per assegurar el pas proper al coll de Mu:	Joan Toledano, Antoni Camacho (GEAM)
Repartiment documentació i inscripcions:	M. Carme Barceló, Virtut Castro, Manel Montoliu, Paquita Albet
Esmorzar (preparatiu i repartiment):	Ramon López, Joan Mañé, M. Carme Sagarra, Vicky F., Delfina G., M.Carme B.
Mitjans de transport:	Josep Elias, Manel Massana i Manel Montoliu
Classificacions ordinador:	Lluís Forgas, Salvador Butí i Ramon Casas
Sistema de megafonia:	Manel Massana

CADECS I GINEBRES

En el butlletí d'abril-juny de 1991, amb el títol de "**Aclariments sobre càdec, savi-nes i ginebres**", la M. Carme i el Cèsar Blanché em van donar un bany científic. Jo, profà en botànica però defensor de la nostra toponímia, tot i que no vaig fer esment de cap persona concreta, reconec que vaig patir d'imprecisions i també d'alguna incorrecció, per la qual cosa demano l'absolució a qui va sentir-se al·ludit.

Potser no em vaig explicar prou bé. Venia a dir que, de la mateixa manera que a la

contrada tenim com a pròpies les paraules o mots botànics carç, mata, coscó i bargalló, del càdec en diuen ginebre, ja que el nom popular de càdec és desconegut al massís del Garraf. No és que no existeixi aquesta planta; la gent no sap què és un càdec.

Precisament, poc abans dels aclariments de referència, concretament el dia 9 de juny, vam sortir amb l'alcalde d'Olivella a fer una volta toponímica. Quan érem a can Grau del Cabrafig (figuera borda), vam emprendre una pista nova que

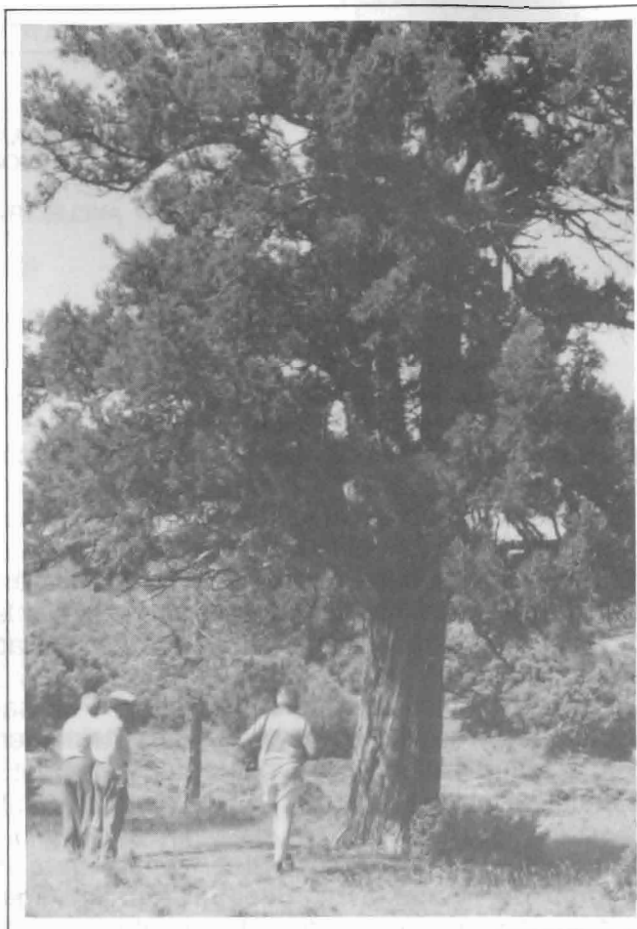
parteix d'aquesta casa i puja fins al **Sivinar de can Grau**, lloc on limita la finca amb les propietats de can Pau Olivella. Aquest sivinar ens era desconegut i actualment encara està patint les conseqüències de l'incendi que destruï la vegetació de bona part del Garraf. És un sivinar situat a l'est del Vilasec, entre el fondo de la Llaurada i el fondo del Borregaire. Des de la seva part més alta es veuen Les Gunyoles, del municipi d'Avinyonet. Doncs bé, per anar a aquest lloc s'ha de passar per la **Feixa del Ginebró**, on hi ha una "grossa

Can Grau (Garraf). Altre ginebre propera, en un camp de sàvia. Foto: Vicenç Carbonell

Can Grau (Garraf). Feixa del Ginebró. Foto: Vicenç Carbonell

Comarca de l'Alt Maestrat. "Trabina" de Mas de Colao-Vilafranca del Maestrat

ginebra", i més amunt es troba el **Pla de les Ginebres**, entre el Vilasec i can Grau.

Naturalment, vam preguntar al batlle si coneixia el càdec, i ell va contestar que allí només hi havia savines, ginebres i ginebrons.

Posteriorment vam anar a la Festa Major de Campdàsens del dia 7 de juliol. Vam fer la mateixa pregunta a la majoria de gent gran que hi acudia des de Sitges: tots van contestar el mateix, i no sabien què era el càdec.

Sense saber-ho estàvem treballant per a l'Etnobotànica, paraula que dies després sortia al butlletí.

Donant una darrera ullada a l'escrit dels eficients botànics M. Carme i en Blanché, sols em resta manifestar que en el muntanyam del Garraf hi ha

més topònims que poden fer referència al desconegut càdec. Són els següents: **La Ginebra**, vora la Vall de Joan (Gavà), **La Ginebreda**, caseriu de Gelida conegut des de 1553 i el **Pic Ginebrer**, entre la Morella i el Rascler.

Humilment i sense cap rancúnia

Vicenç Carbonell i Virella

P.D. Un bon amic m'ha fet avinent el desaparegut topònim del **coll de les Savines**, situat damunt mateix del túnel que travessa Cervera, avui ocupat per la ciutat. També em recorda l'existència de la **platja de la Savinosa**, a ponent de Tarragona. Ambdós llocs no foren esmentats per no pertànyer a la nostra contrada.

El mateix amic m'explica que a les muntanyes del Maestrat hi ha un exem

plar gegantí de "Juniperus thurifera", que allí en diuen "trabina" i que "és paregut a la savina", en realitat una variant de la savina, localitzada en aquella zona i de la qual m'ha facilitat una fotografia. Segons que sembla, la denominació de "trabina" és procedent de la zona de parla castellana del País Valencià (els Serrans) i del sud d'Aragó (Villaluengo). I com que en els Països Catalans només es fa en aquests racons valencians, es podria acceptar el nom com a designació normal de l'espècie en català.

UN APRENENT QUE NO VOL DEIXAR DE SER-HO

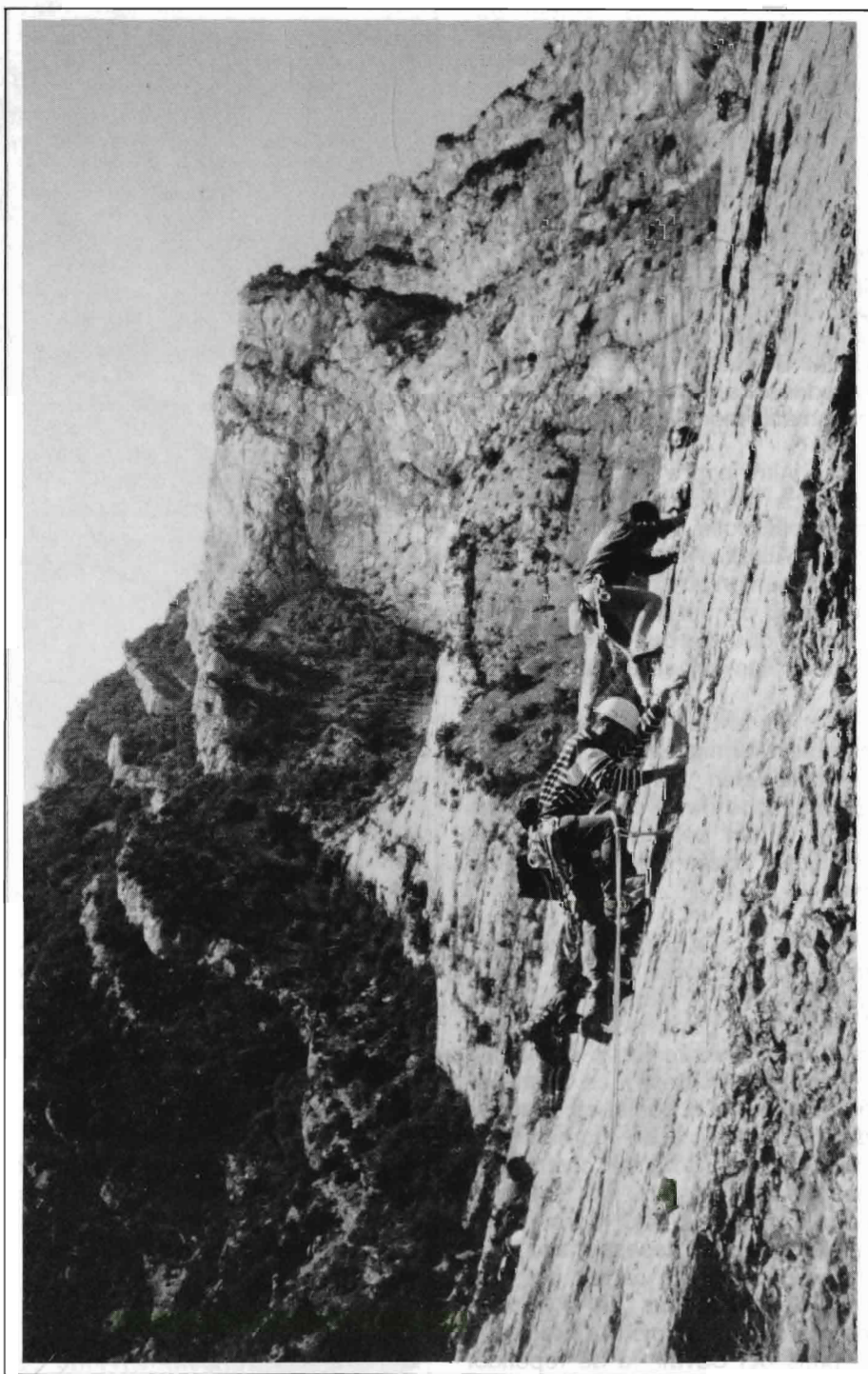
Tot va començar en una assemblea del GEAM. Parlàvem que la secció havia de fer un curset d'escalada quan, com aquell qui no vol la cosa, salta el Tole i proposa de fer un curset intern de perfeccionament, o més ben dit, demana fer unes quantes sortides on se li ensenyi a posar claus, invents, fer pedalets, etc.

La primera, a Vilanova de Meià i a Terradets. Sortim dissabte a les 7 del matí de la plaça de Catalunya, som força colla, unes 15 o 20 persones; arribem a Vilanova de Meià cap allà les 11 del matí, ha estat un mar de boira tot el camí. Anem al bar dels escaladors i fem un bon esmorzar. El Fores i el Joan del grup de Torredembarra vénen a donar un cop de mà ja que fan falta monitors. Entre glop de cafè i acudits es munten les cordades i es trien les zones i vies. Ja és tot a punt. Malgrat la boira que sembla que no vulgui marxar, els ànims estan d'allò més eufòrics. Quedem que a les 5 de la tarda ens trobarem a peu de carretera. El solet ens acompanya, fins i tot escalem amb samarreta. Tots els cursetistes estem molt contents, tot ha anat molt bé. Vaja, quasi tot! Al Tole li ha caigut un clau del Jaume quan l'estava recuperant, però això és anecdòtic, no? Ara toca el dinar-sopar; cada un de nosaltres es va preparant el menjar. Despedim els companys que han de tornar a Vilanova i els amics de Torredembarra.

Demà fan la famosa Fira de la Perdiu a Vilanova de Meià. Tot el poble està ple de paradetes de fira, però són quarts de nou del vespre i ho trobem tot ben tancat i barrat. Decidim anar a dormir a Terradets, agafem la pista i amb poca estona ens plantem a Llimiana, on farem una cerveseta; d'aquí

a l'Hostal del Llac i després cap a dormir als túnels de la carretera

vella. Com sempre hi ha quatre pesats que encara recorden algun

Els cursetistes a la Via Reina-Pulg. Paret de Terradets. Foto: Joan Toledano

acudit que no s'ha dit, cosa molt difícil, però bé, fan una mica de xerinxola i, a la fi, silenci.

Ja són les deu del matí i sembla que la nostra amiga, la boira, no ens vulgui deixar amb tot el cap de setmana. Malgrat tot, els nostres monitors no estan disposats a deixar-nos mandrejar. Esmorzem i cap a l'Hostal del Llac a mirar les ressenyes i repartir les cordades. Ja torno a estar lligada a una punta de la corda, la paret de Terradets és plena de gom a gom, dues o tres cordades a cada via, la Reina ja la conec, però així i tot ens ho passem d'allò més bé.

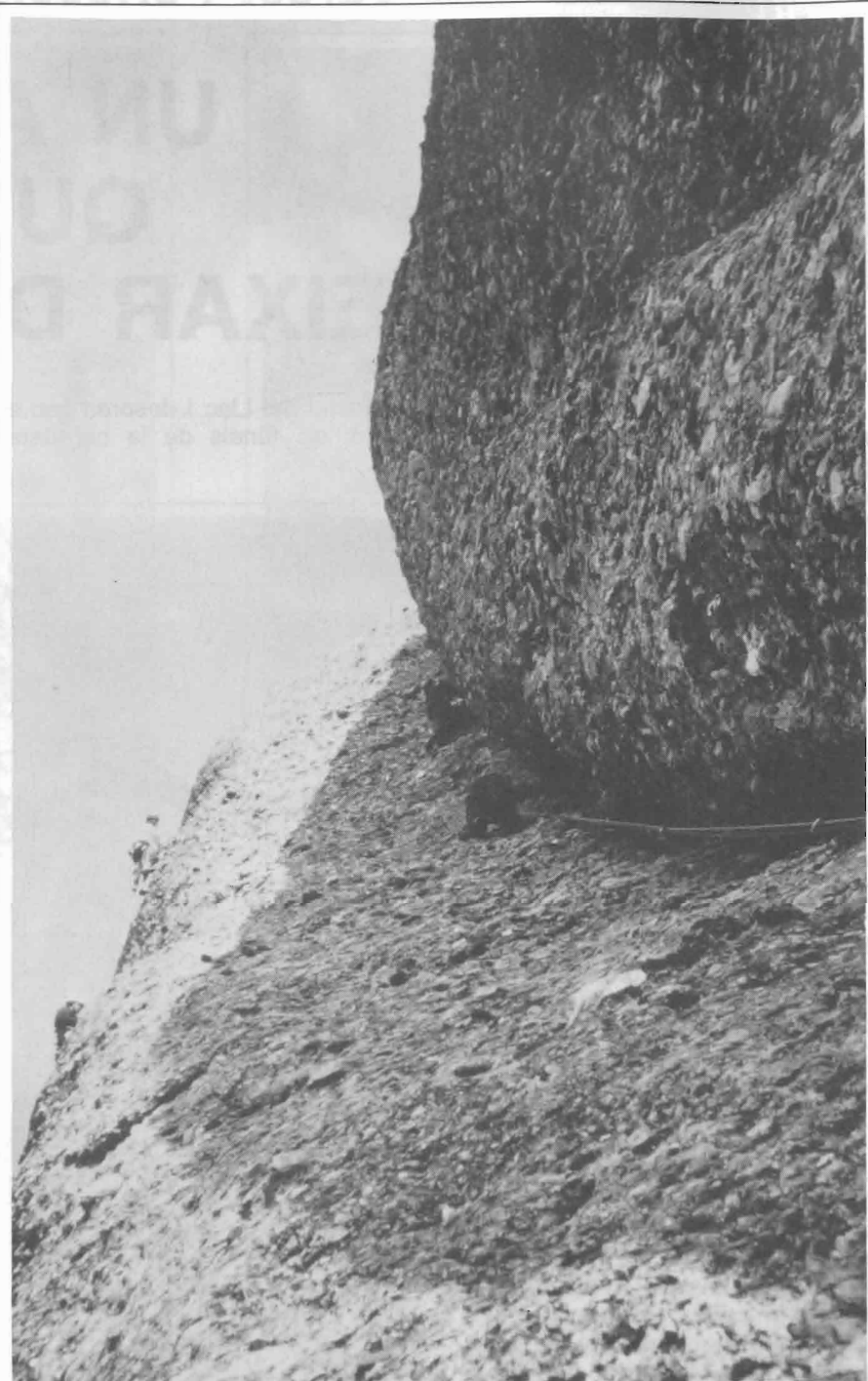
Dinar de germanor a la Baronia -on trobem l'Aureli- a fer un balanç de la sortida. Al Tole li tocarà comprar un clau, però tot ha estat un èxit. Cap a Vilanova que ja es fa tard.

El dijous toquen les classes teòriques; moltes diapositives i poques preguntes, es parla que la pròxima sortida la farem diumenge vinent a Montserrat, tots cap al Cavall Bernat, pot estar molt bé 25 persones alhora pujant aquest carismàtic monòlit.

Altres cop a les 7 del matí a la plaça de Catalunya. Tornem a ser molta colla, fins i tot ha pogut venir l'Aureli. Autopista i cap a la santa muntanya, parada de rigor al bar Grau per fer un bon esmorzar i amunt que queden unes quantes escales fins al peu de la paret.

Tot el Cavall plegat de gent, semblen formiguetes de peregrinació que volen veure la moreneta. El Tole, que de tonto quan vol no en té ni un pèl, fa un canvi de cordada i acaba pujant per la Normal.

Aquesta vegada m'han ben enredat amb la Pérez-Vergés que té un trosset d'artificial. L'Angel ens porta a la Isabel i a mi i davant nostre tenim el Marcel·lí amb la Lurdes. Les primeres tirades són molt boniques, plaques de V i V+, la via de moment promet, ja som sota el sostre, els nostres monitors ens van explicant com es fan els AT, mare meua, quina por! La desesperació i la impotència es fan càrrec del meu cos, la Isabel, des de la reunió, em va donant ànims i la Magda, a la base del Cavall, fa de repetidor entre l'Angel i jo. Arribo a la reunió

Cavall Bernat per la Via Normal i la Pérez-Vergés. Foto: Agata Olegario

molt empipada i trista; que malament m'ho he passat! Una tirada més, fem la foto de rigor amb la moreneta, rapelem i cap a dinar que falta gent. Malgrat tot ha estat un dia ben aprofitat.

Bé, ja només falta una sortida, el dijous es decideix anar cap als Ports de Beseit, un paradís, marxarem dissabte a la mateixa hora de sempre i, evidentment, del mateix lloc.

Cap al sud, país de la Terra Alta. Arribem a l'Horta de Sant Joan, esmorzem i decidim el

que s'ha de fer. Quatre cursetistes intrèpids, el Roger, el Mago, el Ramon i l'Andreu marxen a fer la Mas Colomer de Roca Benet; uns quants ens quedem al poble per encarregar la carn del sopar de cloenda; el menú és el següent: carn i botifarra a la brasa, vi del país (un blanc de 14es) boníssim, un bon rom cremat per escalfar la gola i una enorme ampolla de 4 l de cava, gentilesa de les peripècies menorquines del Josep. La resta comencen a anar cap a l'aparcament de les Moles del Don, les parets que hem elegit per anar a escalar la majoria. Fem un parell

de vies, com sempre hi ha un cursetista destraler que ens vol demostrar el soroll que fa un "vuit" caient per la paret. Ja són 2/4 de 6 de la tarda, queden poc més de tres quarts d'hora de llum i els quatre valents encara no han donat senyals de vida. Decidim anar dos cotxes a peu de via a veure si els veiem, el Jaume, la Isabel, el Pep Fores, la Mar, l'Angel i jo; vinga cridar, però només rebem resposta de les "puputs". Decidim anar cap al poble a buscar la carn, no sigui cas que ens tanquessin les botigues, fem un petit berenar i una cerveseta. Arriben el Toledano i el Castelló, estan molt preocupats per aquells quatre que encara no han baixat, els homes agafen el patró i els van a buscar, les dones hem d'anar cap a les barbacoes a començar a fer el sopar, com sempre, no? Encara no ha passat més de mitja hora quan arriba el grup de rescat i els quatre rescatats, la broma ja està servida, tot ha acabat bé, ja són aquí; també tres cotxes que faltaven de Vilanova, som uns 27 a sopar. El Mago ens demostra que les "puputs" s'han de prendre amb filosofia i bon humor, fent un "repeat" de tot el repertori personal d'acudits. Una nit d'allò més divertida, quatre gats, els de sempre, acabem fent l'últim

Cordada de cursetistes dalt del Cavall Bernat. Foto: Toni Castelló

cubata a la disco-pub del poble.

L'endemà ens despertem amb els sacs ben blancs; ha caigut força gebrada aquesta nit, tenim el cap una mica emboirat, deu ser de dormir sense coixí? Una parella ens demostren que, malgrat tot, s'ha de ser net i polit.

Esmorzem una miqueta, no gaire, ja que els estómacs no estan per històries, i cap a escalar a les Molles del Don fins a les 5 de la tarda, ja que tenim encarregada la taula per fer l'última menjada del curset.

Ha anat tot molt bé. Mancaven, potser, alguns monitors a les sortides, però els pocs que han complert s'ho han anat fent. Realment, malgrat tot, em segueix agradant anar de segona i ben lligada fent vies tranquil·letes. Aquesta aprenentia no vol ser oficial. Es clar que per això fa falta tenir un monitor particular a la teva disposició, i tothom no té aquesta sort, no és així?

Agata Olegario

El Jaume i el Tole després d'assolir la Via Tàrraga (Roca dels Arcs). Foto: Jordi Martí

L'INTERES CREIXENT PELS BOLETS

*Les cametes de perdiu
són bones cap a l'istiu.*

*Mucoses i llenegalls
es poden menjar amb alls.*

*Barretets i cassoletes
són bonets i són bonetes.*

*Els pets de llop, si són tendres,
poden menjar-se en divendres.
I en altres dies també
això per cert ja ho sé bé.*

JOAQUIM CODINA I VINYES
(1868-1934)

L'any 1980, quan una colla de la Secció de Cultura ens proposàrem de portar a terme la primera mostra de bolets, no podíem imaginar la curiositat i l'interès que tindria aquesta exposició a través dels anys.

Aquest any se celebrà els passats dies 21 i 22 de novembre i s'exposaren un total de **105 espècies**, de les quals 24 havien estat trobades als voltants de Vilanova. Cal remarcar que durant aquesta exposició trobàrem a faltar la farinera borda (**Amanita phalloides**), una de les espècies més tòxiques que coneixem, ja que la ingestió d'un sol exemplar pot causar la mort d'una persona.

Dels bolets que trobàrem a la Mostra, cal esmentar entre els comestibles més coneguts el rovelló (**Lactarius sanguifluus**), la pimpinella morada (**Lepista nuda**), les llenegues (**Hygrophorus limacinus**, **H. dichrous**), el carlet o vinassa (**Hygrophorus russula**), la cama de perdiu (**Chroogomphus rutilus**), el rossinyol (**Cantharellus cibarius**), el camagroc (**Cantharellus lutescens**), la pimpinella rosada (**Laccaria laccata**) i el rubiol (**Agaricus haemorrhoidarius**).

11a Mostra de Bolets. Sala d'Actes de l'Entitat. Foto: Rosa Mª Farriol

Entre les espècies tòxiques, cal esmentar el groguet pudent (**Tricholoma sulphureum**), que fa olor de gas ciutat i la llora (**Russula**

sanguinea), de gust picant i que tant una espècie com l'altra poden provocar gastroenteritis. Entre els tàxons que podien causar intoxicaci-

cions que afecten el sistema nerviós vegetatiu, es trobava **Inocybe fastigiata**, bolet d'un groc palla amb barret de marge esquinçat i làmines també d'aquest color que s'enfosqueixen en madurar, atapeïdes i desiguals. La seva ingestió produeix desacceleració del pols, hipersudoració, hipersalivació i contracció de les pupil·les a causa del seu contingut en muscarina. Encara que en aquesta exposició no poguérem veure la farinera borda, sí que observarem espècies també mortals com **Galerina marginata**, un bolet petit que creix sobre les soques de pi, de color ocre i olor de farina que té un capell de 3 cm com a màxim de diàmetre i diverses espècies del gènere **Lepiota**, que són suposadament metzinoses i que com a mesura de prudència cal rebutjar pel probable contingut en amanitina.

Entre altres espècies que

són comestibles, però amb una certa precaució, destacaven l'alzinol (**Armillaria mellea**), de peu fibrós i dur, de vegades mal tolerat per moltes persones; cal, doncs, coure només els barrets i rebutjar el peu; el mariner (**Boletopsis leucomelaea**), de carn dura i amargant, no comestible, i el molleric (**Suillus bellini**), característic per les granulacions vermelloses del peu, comestible poc apreciat, ja que algunes persones s'han vist afectades pels seus efectes purgants.

L'apartat de bolets comarcals, que comptà amb la col·laboració dels socis Josep Blanes, Jaume Carbonell, Lluís Daviu, Joan Gómez, Antoni Sagarra i Josep Torres, causà com en altres anys gran expectació, sobretot l'exemplar que poguérem admirar el diumenge anomenat fariner (**Amanita ovoidea**), que pesava

aproximadament 500 gr, amb una gran volva marronosa i de carn blanca; els dits, quan es toca, queden d'aquest color, d'aquí li ve el nom popular. Es un bolet comestible del grup de les amanites, encara que poc apreciat per les connotacions que això comporta.

Com en anys anteriors, per aquesta exposició tinguérem l'eficaç i inestimable col·laboració de la **Societat Catalana de Micologia**, els quals, juntament amb els socis de la nostra entitat que hi col·laboraren, feren possible un any més que aquesta 11a Mostra de Bolets es portés a terme.

Moltes gràcies a tothom.

M. Carme Barceló i Martí

SKI 95

SIGUES PRÀCTIC!!

Gaudeix de la NEU amb nosaltres

SKI-TÀLIA
SKI-POTENT

Un recorregut tardoral per la muntanya d'ametistes **EL MONTSENY**

**Coll Formic - Sant Segimon
L'Erola - Viladrau**

Exactament com si repetís la sortida que temps enrere havíem realitzat al Matagalls, l'inici d'aquesta nova excursió del Cicle "Coneguem Catalunya" tenia lloc a Coll Formic, i fins i tot el temps s'hi assemblava una mica, puix un cel ennuvolat cobria algunes fondalades amb boires que semblaven flocs de cotofluix i alhora ens mig amagava les carenes que dalt de tot llueïen el mantell blanc de les primeres neus de la tardor. Però anàvem disposats a gaudir precisament d'una de les qualitats d'aquesta muntanya com és la pàtina tardoral que cobreix els boscos caducifolis i que converteix en

espectacle visual qualsevol passejada per aquells indrets. I evidentment el Montseny no ens podia defraudar.

Des de Coll Formic, tot i el temps insegur, es divisaven ja a banda i banda els vessants propers tacats de groc, ocre, marró i verd, com si un pintor impressionista hagués anat traient de la seva paleta uns colors daurats i brillants, perfectament combinats, perquè els pocs excursionistes que abandonem dominicalment la grisor de les ciutats retornem satisfets havent-nos delectat amb la màgia dels colors alhora que hem fet

salut i hem "carregat les bateries".

Les càmeres fotogràfiques ja van començar a disparar mentre es buidava de motxilles l'autocar. La gent més gran i la canalla que havien decidit de no venir a caminar continuarien per una ruta més turística al seu abast, i que seguiria cap a Montseny, Sant Celoni, Campins, Fogars de Montclús i Santa Fe, amb una visita preparada en aquell bonic indret, per trobar-nos després tots plegats a Viladrau.

Com que el Coll Formic és un bon observatori de les dues vessants,

Caminalres tardorals fent-se retratar amb el Matagalls nevad. Foto: Josep Blanes

El paisatge torna a agafar colors després del Torrent de Renadors. Foto: Josep Blanes

Coberts de boira, a la fageda, camí de Sant Segimon. Foto: Josep Blanes

Sant Segimon. Foto: Rosa Farriol

anàrem solucionant com poguérem, o més aviat endevinant, les preguntes d'on era allò que divisàvem. Per una banda, cap a llevant, la vall de la Tordera coberta per boires que amagaven des de Palautordera a Sant Celoni i Gualba, mentre retallat darrera la broma treia el cap el massís del Montnegre. A l'altre costat, a la vall que rega el Congost, hauríem divisat Aiguafreda, Balenyà i Seva, però per variar també la cobria la boira.

Amb tot això no ens adonàrem que tothom ja havia començat a caminar i fins i tot els de l'autocar eren ja carretera enllà. Aviat recuperem la colla, tot fent petar la xerrada per una pista que pujava cada vegada més, fins passar arran de la **masia de Sant Andreu de la Castanya**, havent deixat enrere poc abans una espectacular alzina catalogada dins els arbres monumentals de Catalunya. Però la pujada segueix fins arribar damunt la carena, i ara ja per camí planer farem cap al **Pla de Cent Sous**. Poc abans ens hem aturat a fer-nos el retrat clàssic de grup i ho hem fet amb el Matagalls nevat com a teló de fons. Tots cofois i riallers fariem una posa per a la posteritat.

Fins aquí el paisatge, un xic monòton i pelat, comença a agafar color una altra vegada. L'aigua raja per tot arreu i això fa que al **Torrent de Rentadors** hi hagi les primeres dificultats per creuar-lo. Però cal entendre-ho, puix fa dies que està plovent i nevant i tot plegat som a 1r de novembre. Als primers faigs que trobem ja els ha caigut molta fulla i la tònica serà semblant a quasi totes les fagedes que anirem trobant. En un revolt del camí, algú ens assegura que allò és el **collet de les Tres Creus** i que divisarem una esplèndida panoràmica i una primera vista del llogarret de Sant Segimon. Però de veure, res de res, una espessa boira ho embolcalla tot, i fent conya algú diu que li tornin els "calés", que ell allí no hi veu cap panoràmica i que l'han enganyat.

El camí continua entre faigs a banda i banda, un fageda que, malgrat la falta de lluminositat, ens recordava aquella de La Marquesa, en el Vallespir, ben a prop del Roc de Frausa. I posats

Castanyers de notables dimensions. Fotos: Toni Sagarra i Rosa Farriol

a recordar em va venir repetida la imatge de la participació en la XIII Marxa d'Orientació que organitzà el C.E. Pirenaic el 5 d'octubre del 58 i que anava de Seva-Sant Segimon-Coll Formic al Brull, quan se'm va aparèixer entremig dels faigs una pista en pujada coronada per una edificació que resultava ser **Sant Segimon**. Ara gairebé igual, només que accentuat per la boira, perquè quan poguérem entrellucar alguna cosa ja hi érem al damunt.

Llàstima que Sant Segimon estigui tan abandonat, contràriament s'hagués convertit en un lloc d'acolliment extraordinari, sobretot per la seva privilegiada situació de repòs, silenci, bona panoràmica i contacte amb la natura. Després d'un llarg reagrupament i de tafanejar per les dependències mig enrunades, tiràriem avall, puix vist que la panoràmica era nul·la tampoc ningú no volgué enfilar-se fins a **Sant Miquel dels Barretons**, petita edificació suspesa damunt mateix de Sant Segimon. Tornàriem enrere pel mateix camí fins agafar aviat un corriol cobert de fullaraca. Quina meravella! Tot fent giragonses entremig dels faigs davalla fortament. I canviem de camí i anem baixant i ens endinsem de nou al bosc cap al fons on haurem de creuar el **Torrent de l'Oratori**, però, ai las!, aquest era el problema, curull com anava d'aigua de pluja... Hi hagué

remullades i reliscades, això sí, amanides amb una bona dosi d'humor.

● Passat l'**Oratori**, el camí, que decididament apunta cap a Viladrau, també ens fa notar que la vegetació va canviant i que entremig dels faigs apareixen els castanyers. A la **Font d'Or** els castanyers tenen ja categoria de monuments, puix en el seu tronc -algun d'ells mig buit- t'hi pots amagar i fins i tot fer-te una barraca a l'interior. Amb una mica d'imaginació hom hi ha vist figures estranyes a les formes que han agafat aquests troncs centenaris. La canalla -i també els grans- s'ho passen d'allò més bé recollint castanyes, sobretot els més joves, que només les coneixen de l'escola o del torrador de l'estació, i és clar, aquestes tenen un embolcall que punxa i els hem d'ajudar a treure-les; encara que els que van més vius només recullen les que sobresurten de damunt la catifa de fulles seques.

Els colors de la tardor continuen oferint-nos la seva gama d'ocres i grocs torrats, mentre les branques grises, nues de fulles, de castanyers i faigs, destaquen enmig d'un tapissat vermellós i marró daurat. Però també el verd viu de pins i boixos i d'altre sotabosc li dona la nota de contrast d'aquell preludi hivernal.

Un descans merescut el tindriem al **santuari de la Mare de Déu de l'Erola**, que

serví per reagrupar-nos, ja que en aquella llarga davallada la colla s'havia anat allargasant. Evidentment seguim caminant i a la **Riera de l'Erola**, tornem-hi! Dificultats per travessar-la intentant de no mullar-se. Més enllà, una masia per on hi passem a prop, **Can Bosc**, però no ens hi aturem, i als pocs minuts deixem de banda **els Molins**, i seguint la pista creuarem la **Riera Major**, aquesta vegada mitjançant un pont, i seguim ja amb l'únic objectiu d'arribar de seguida a Viladrau, vila que ve-

iem enlairada, voltada de xalets i amb una vegetació totalment canviada per pins i avets. Una poca estona més i entràriem cansats i satisfets a **Viladrau**, on ens esperaven ja impacients la resta de la colla que havien fet el recorregut en autocar. I ens expliquen com n'és de bonic, Santa Fe, i que els han passat un audiovisual molt maco a les instal·lacions del Parc Natural del Montseny, a Can Lleornart, que regenta la Diputació de Barcelona com a Escola de la Natura. Vaja, que també s'ho han passat prou bé! Plegats pujàriem a l'autocar que ens portaria a dinar a Tona, puix no trobaríem restaurants lliures que volguessin tanta colla. Després de dinar, mentre intercanviàvem panells i castanyes i traguejàvem mistela o moscatell, la majoria asseguraven que a la propera tardor hi tornarien per veure, a més a més de l'esclat tardoral, les bones panoràmiques que ens havíem perdut per la boira. Esperem que així sigui.

Josep Blanes
tardor de 1992

Crònica del "cotarro" talaïenc

EL GET RENOVA LA JUNTA DE LA SECCIO

Després d'un període de transició, la junta provisional dels espeleòlegs talaïencs ha celebrat assemblea general i han escollit la següent junta per a la Secció:

President: "Mam" Aguadé
Sots-President: Joan Rodríguez
Secretari: Núria Santacana
Biblioteca: Jordi Vidal
Material: "Nando"
Fotografia: Jesús Santacana

Per altra banda, el curset d'espeleo per a diferents nivells ja ha finalitzat i amb notable èxit de participació.

ROCODROM

Després d'explicar-nos per part de l'Ajuntament els inconvenients que presentava la instal·lació d'un rocòdrom al nou Pavelló d'Esports, per al qual hi ha destinada la partida econòmica corresponent, sembla que l'emplaçament es traslladarà al Pavelló vell de la Plaça de les Casernes. Amb tot ha presentat, també, alguns inconvenients, ja que el parament vertical on havia d'anar no és suficientment sòlid i a més s'estan fent unes reparacions dels murs.

Pel que sembla, el rocòdrom, a més de camp d'entrenament dels escaladors del GEAM, també s'utilitzaria com a possible escola d'escalada dirigida al públic escolar. Esperem veure'l i tocar-lo ben aviat. Sabem l'empeny del regidor d'Esports, l'Emili Figueras, en aconseguir-lo.

MALESTAR AMB EL "DIARI DE VILANOVA"

Tant la junta directiva de la Talaia com la d'algunes seccions han comentat repetidament el nivell informatiu del Diari de Vilanova, on apareixen per una banda algunes notícies tergiversades i per altra bandes senceres d'activitats de membres expulsats d'alguna secció de la nostra entitat -aixoplugats en entitats barcelonines-, mentre s'ignoren totes les activitats vilanovi-

nes com era l'Expedició Yosemite 92 o l'organització de la 56ª Marxa Excursionista de Regularitat de Catalunya, això només per dir-ne alguna, ja que qualsevol de les activitats que setmanalment realitzen els membres de la nostra agrupació és més notícia que alguna de les que surten en aquelles planes. Però ves, què hi farem, continuarem fora del monopoli informatiu vilanoví. Nosaltres que ens pensàvem que eren els periodistes qui havien d'anar a buscar les notícies... Potser ara l'única forma de sortir serà enviant-los els articles, ja fets, on només calgui posar-hi la firma.

LA TALAIA PARTICIPA A LA COMISSIO MUNICIPAL DEL MEDI AMBIENT

Ja fa algunes setmanes que la Talaia participa en les reunions que el regidor de Medi Ambient del nostre Ajuntament ha convocat per tractar de diversos temes que afecten l'entorn vilanoví.

Damunt la taula hi ha temes tan candents com la denúncia feta a Caves Jaume Serra per la contaminació d'un pou i de l'aigua municipal, i també la forta controvèrsia que aixeca el pas pel municipi vilanoví de l'autopista Sitges-Comarruga. Us anirem assabentant de les seves conclusions.

PRESENTACIO DEL LLIBRE: "Visions geogràfiques del Penedès", DEL JOAN VIRELLA.

El dissabte dia 7 de novembre va tenir lloc, a l'Auditori Eduard Toldrà de la Gran Penya, la presentació del llibre que recull l'obra del nostre tristament desaparegut consoci Joan Virella, publicada durant molts anys tant al nostre Butlletí com en altres publicacions locals com la revista de l'Institut d'Estudis Penedesencs i el Setmanari de Vilanova. En aquesta publicació hi ha treballat per a la seva edició en Francesc X. Puig i Rovira i és el resultat d'un conveni entre el Consell Comarcal del Garraf i l'Institut d'Estudis Penedesencs. El llibre ve prologat pel nostre president Salvador Butí, qui

també fou l'encarregat de fer-ne la presentació a l'acte de la Gran Penya. La sala s'omplí de gent que va elogiar tant les encertades paraules de l'amic Salvador com l'acurada edició del llibre.

FIRA D'ENTITATS - TRAMAJOC

Feta la proposta per part de l'organització de la Fira d'Entitats - TRAMAJOC, que ha de celebrar-se entre Nadal i Reis, la Talaia ha declinat la seva participació ja que tant el GEAM com el GET no poden desplaçar monitors per fer funcionar sobretot el rocòdrom, que en la darrera edició es veié com un dels màxims atractius de la Fira. La impossibilitat d'ésser-hi present és evident donat que tothom treballa en l'horari en què la canalla assistiria al TRAMAJOC. També cal dir que ni escaladors ni espeleòlegs no estaven massa entusiasmats per anar-hi ja que tenen un mal record de l'organització de la darrera edició. Resulta que després d'un munt d'hores "pencant" de valent, ningú no els va tenir en compte ni en el més mínim detall. Un altre any serà, nois!

GESTIONS PER AFILIAR-NOS OFICIALMENT A ALGUNA FEDERACIO DE CAMPING

Estàvem amb tractes per federar-nos a l'Associació Espanyola de Càmping i Caravàning (AECC), a la qual ja fa molts anys havíem pertangut, havent organitzat fins i tot el Campament de la Mediterrània al Càmping Quo Vadis? de Castelldefels; però les coses ara van per un altre camí. Mentrestant a l'AECC tenen un "ciri" muntat, ja que la Unió Caravanista de Catalunya, l'entitat més gran de tota Espanya per nombre de famílies i caravanes fa poc que ha abandonat l'AECC en discrepància oberta amb la junta i per una sèrie de discriminacions que feien als campistes catalans. Mentrestant han estat admesos directament a la Federació Internacional de Càmping i Caravàning en l'assemblea que es va celebrar al 53º Rally Internacional de la FICC al Canadà.

Crònica del "cotarro" talaienc

De tota manera nosaltres ens mantenim a l'espera. Segons notícies que ens arriben, probablement molt aviat es podrà constituir una Federació de Càmping i Caravàning de Catalunya independent de l'espanyola, agrupada a l'entorn de la UCC i d'altres clubs que podrien afegir-s'hi. Us mantindrem informats.

EL GEAM TAMBE HA CELEBRAT UN CURSET DE PERFECCIONAMENT DE L'ESCALADA

Han fet diverses sortides de pràctica i algunes de teoria i hi han participat un munt de grimpaires amb el desig d'assolir noves tècniques i conèixer els darrers avenços del material.

Tot i que el curset era a nivell intern, tothom està esperant que el GEAM faci un Curset d'Iniciació per captar més practicants joves d'aquest emocionant esport de l'escalada.

EXPOSICIO DE BOLETS A LA SALA D'ACTES

Els passats dies 21 i 22 de novembre, la Secció de Cultura, encapçalada en aquest cas per la M. Carme Barceló i amb la col·laboració de membres de la Societat Catalana de Micologia, va muntar a la Sala d'Actes de l'entitat la ja tradicional i coneguda MOSTRA DE BOLETS, que enguany celebrava la seva 11ª edició.

Se'n mostraren prop d'un centenar d'espècies diferents, la majoria recollides a la comarca del Maresme. Tot i el temps massa tardà i a més gens favorable per la manca de pluges, cal considerar-la com una bona mostra micològica.

A la sala contigua s'exposaven igualment les espècies recollides als voltants de Vilanova per socis de la Talaia. Val a dir també que tot i la sequera aconseguiren aplegar-hi més de 20 espècies, entre les quals ressaltaven sobretot les més conegudes: rovellons, fredolics, llanegues, llèmenes, carlets, pota de perdiu, etc. Un deves-

sall de gent visità l'exposició tant el dissabte com el diumenge. Fins i tot el Canal Blau, la TV de Vilanova, en parlà el dilluns següent amb imatges dels bolets i amb l'entrevista feta al nostre president Salvador Butí.

I COMENÇA EL CARNAVAL! PRESENTACIO DE LA NOVA INDUMENTARIA PER A LES COMPARSES

Divendres dia 27 de novembre. Amb gran expectació i amb una assistència massiva a la sala d'actes de l'Entitat, per fi i després de moltes setmanes de "suspense" quedà desvetllat en què consistia el canvi d'indumentària de les nostres Comparses carnavalesques.

Al compàs del Turuta -que no se sentia enmig de tanta xerrola- aparegueren la M. Carme Barceló i el Manel Vidal, aquest darrer lluint la nova americana que substituirà la camisa blanca que fins ara hem utilitzat a més del mocador travesser. La nova americana és de quadres i ratlles on predominen el vermell i un verd llampanant i una mica de blau, amb solapes que inicialment eren grana-toses però que, a l'hora de posar-la a la venda, seran de color verd idèntic a les ratlles que creuen l'americana. Si bé la barretina encara està per escollir i pot ser el vermell tradicional o verda en conjunt amb les solapes.

La festa es clogué com sempre amb uns porrons de cava i uns plats de coses mengívols per anar picant, mentre fèiem petar la xerrada i elogiant o criticant la nova indumentària.

ELS DIVENDRES CULTURALS

El darrer trimestre l'encetàvem amb una projecció de diapositives, anunciada amb el nom de "Suïssa: un país de somni per als excursionistes", que ens mostraven les magnífiques panoràmiques de les regions al voltant del Cervin i la Jungfrau que havien efectuat un grup de socis de la Talaia en unes recents vacances

de setembre a Suïssa. Per al divendres següent, dia 16 d'octubre, estava anunciada una projecció que s'hagué d'ajornar ja que en el moment de redactar la circular no s'havia pensat que aquell divendres era l'anterior al diumenge de la Marxa de Regularitat i s'havia de fer el sorteig dels equips participants. I així passàvem al següent, dia 23, en què el Salvador Butí ens parlava de l'Alsàcia i ens mostrava un bon reguitzell de diapositives. Per finalitzar, el darrer divendres, dia 30, tinguérem l'agradable i interessant xerrada d'un company de Barcelona, en Julià Molero, que ens il·lustrà a bastament del País Dogon (Mali), una xerrada, que com les anteriors, anà acompanyada de projecció de diapositives.

El dia 13 de novembre tornàvem a reunir-nos per escoltar els amics Agustí Poch i Ramon Huguet que ens parlaven de les seves peripècies en **UN VIATGE PEL NIVERNAIS**, seguint els canals de la regió de Nevers. Aquesta sessió corresponia a l'ajornada amb motiu del sorteig dels equips de la marxa tres divendres enrere. I el dia 20 era l'Àngels Parés que ens engrescava amb la seva paraula amena parlant del **MODERNISME I EL CENTENARI DE LA PRIMERA FESTA MODERNISTA (1892-1992)**. Cloïem el mes de novembre amb la presentació, el dia 27, de la nova indumentària del Comparser, una vetllada distesa que acabà amb el sucumulla corresponent.

El primer divendres de l'actual mes de desembre, dia 4, poguérem escoltar l'amic Pitu Blanes que ens feia reviure -o conèixer a qui no hi va anar- la passada i tan esbombada **EXPO-92**. Aquesta projecció i xerrada anava acompanyada d'un seguit de diapositives de diferents punts de la bonica regió andalusa. Com podeu veure en aquests divendres hi cap de tot. A veure si us animeu i ens feu arribar les vostres propostes i suggeriments. En la propera revista comentarem els divendres que encara manquen de desembre ja anunciats a la circular per als socis.

ALPS 92

4 de juliol de 1992, 16,40h. Ens posàvem en marxa amb l'objectiu de portar a terme una il·lusió compartida de feia mesos, però per mi m'hauria de remuntar a l'any 74, quan reculem a menys de 200 metres del cim quatre joves amb la il·lusió de coronar un dels cims més fermes i més emblemàtics dels Alps, i passar per l'any 80, quan ja portàvem a terme la preparació hivernal per abordar en condicions l'empresa prevista i diverses dificultats laborals fan que dels quatre inicials, tres ens haguem de quedar a casa i, és

clar, aquests tres no tenim cim. Aquest tercer intent (que en realitat és un segon, ja que al darrer no vaig sortir de casa), l'encarem en Toni Castelló i jo.

La data de sortida és en plena vaga de camioners a França; triguem vint hores per travessar "Gabatxolàndia". En prou bon humor arribem a Cervínia, aproximadament a les 8 del vespre del dia 5 de juliol i després d'haver aguantat un temps infernal durant dos-cents quilòmetres. Ens assabentem amb sorpresa que aquests italians no

tenen ni càmping ni cap espai previst per acampar; tenen "albergos" a 70.000 lires per nit d'habitació doble. Reculem a Valtournenche aproximadament a deu quilòmetres, l'últim camping de la vall.

El panorama no és gaire optimista: mal temps, boires i aigua; temps previst de dimecres a divendres, una possible millora.

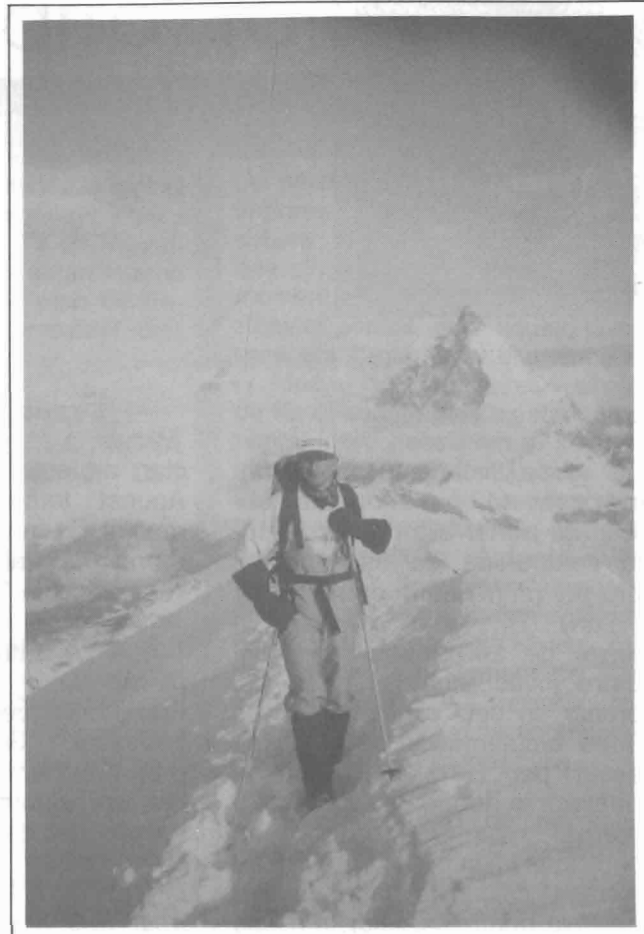
Hem trobat quatre companys d'Euskadi que acampen d'amagatots a Cervínia i entre tots ens decidim el dimecres dia 8, una vegada abandonada la idea d'a-

D'esquerra a dreta: El Materhorn o Cervin (4477m), La Dent Blanche (4356m), Obergabelhorn (4063m), Zinalrothorn (4221m), Weisshorn (4505m). Foto: Joan Toledano

El Joan Toledano dalt del Breithorn (4165m). Foto: Toni Castelló

El Toni Castelló dalt del Breithorn. Foto: Joan Toledano

frontar el Cervin a causa del mal temps i l'acumulació de neu d'estiu, de pujar al refugi del Plateau Rosa, perquè sembla que unes poques hores del dijous ens podrien donar l'oportunitat de coronar un cim de més de quatre mil.

L'estada al refugi és molt agradable, però a la vegada tenim la sensació d'estar com segrestats. Arribàvem aproximadament a la una al refugi i quasi tota la tarda va estar nevant i amb boires.

Els guardes ens fan entendre que sortint de bon matí, el **Breithorn** es pot coronar, però tenint en compte la possibilitat d'allaus.

Com que el temps passa lentament, ens preparam fins i tot el traçat còmodament, afrontem la gran esplanada nevada del Plateau amb un parell d'hores de retard de l'horari previst per la boira; sembla que el temps ens respecta a pesar de les boires que pugen a gran velocitat; tenim

la quasi única oportunitat de veure el Cervin en la seva totalitat, ens sentim contents de gaudir de la panoràmica però decebuts per no poder accedir-hi com havíem programat.

Amb la precaució que requereixen les alçades i la neu, però amb la màxima velocitat possible, coronem el **Breithorn**, cim de 4165 m. Sembla que, després de tot, el temps ens vol donar una alegria i durant l'ascensió ens ha obert les finestres del Valais, potser una de les zones més esplèndides dels Alps.

Per uns moments ens sentim envaïts per les magnífiques panoràmiques tant de sota nostra com a l'alçada dels ulls, cims que fan somiar amb la idea de córrer per aquelles crestes, igual que un nano amb el nas enganxat a l'aparador d'una pastisseria somiant que...

Ep! Desperta! No és lloc per passar-hi el dia. Ens han recomanat que si el sol pica, val més anar amb precaució. Són les

8 h i 7 m del matí i tornem sobre les nostres traces. Encara no hem arribat al final de la immensa pala quan ja ens trobem embolcallats dins una boira que ja no ens deixa fins al refugi. L'alegria ens ha durat poc, però ja ho sabíem. No ha estat el nostre any, però tornem sans i estalvis.

Hem passat uns dies de molta tensió per tot el que hem descrit, i això només se sap quan s'ha preparat amb esforç tant físic com familiar i econòmic. Això va més enllà d'unes vacances; això nostre ha estat curt i sense entrebancs que poguem considerar greus si ho comparem amb l'odisea dels nostres companys al Yosemite, mai es pot pensar que s'està de vacances, s'està complint com a punta de llança tot un encadenat d'esforços tant individuals com de col·lectivitat; la suma d'aquestes individualitats és la màquina que mou i mostra per tot arreu el tren de la nostra entitat.

Joan Toledano

EL PAISATGE ALS MUSEUS DE VILANOVA I LA GELTRU

Autor: **Marià Pidelaserra**
(Barcelona 1877-1946)

Títol: **Jardí**

De les tres notes en què Marià Pidelaserra és representat a la Col·lecció Plandiura del Museu del Castell de la Geltrú, és en la que porta per títol "**Jardí**" on podem veure les experiències puntillistes del pintor.

L'obra "**Jardí**" (32,5 x 40,5 cm) és un oli sobre tela representant un paisatge urbà sense figures. L'època puntillista fou una etapa important de la trajectòria artística de Pidelaserra.

Marià Pidelaserra, fill d'un petit fabricant de tints, després de passar per l'escola artística "Llotja" i altres acadèmies d'art, s'integrà en el grup "El Rovell de l'Ou", format fonamentalment per Sebastià Junyent i Xavier Nogués. Aquest grup preconitzava un nou realisme davant el simbolisme de tipus modernista que imperava en l'època.

El 1899 viatja a París i al seu retorn a Barcelona, el 1901, mostra a la Sala Parés una sèrie de paisatges; aquesta serà una de les primeres exposicions totalment impressionistes d'un pintor català. A partir de 1903, retirat al Montseny, experimenta individualment el

puntillisme, que és una derivació de l'impressionisme.

L'impressionisme, creat l'últim quart del segle passat a França, va significar el primer moviment de la pintura moderna i pretenia copsar la realitat instantània a partir de la superposició de colors purs en la tela, seguint els postulats de les teories dels físics de l'època. A partir d'aquestes teories, i per contrast entre colors purs, s'arriba al puntillisme, on el quadre es pinta a partir de petites pinzellades. L'iniciador d'aquest corrent va ser el francès Seurat.

Josep M. Also

Marià Pidelaserra. Museu del Castell de la Geltrú

RESUM D'UN CURSET D'ESPELEOLOGIA

Encara que el temps no hagi estat idoni, tot ha anat gairebé sobre rodes. Es pot dir que la majoria hem après les principals normes per començar a desenvolupar-nos amb més confiança en el món dels avencs. Ah! Perdoneu-me, estic parlant sobre el curset que el GET ha organitzat durant el mes d'octubre.

En primer lloc crec que s'ha d'agradir la "santíssima paciència, constància... i dedicació" que els monitors del GET ens han mostrat durant tot el curset, abans i després (sona bé i tot). I ara que ja els he dedicat unes línies afalagadores, començaré a enrotllar-me una mica.

Vàrem començar el dia 11 d'octubre per les pràctiques exteriors. Ja que érem bastanta gent es feren tres grups; dos varen anar a les parets d'Olèrdola i un tercer a la paret de la Talaia. Aquí aprenguérem les principals manobres penjats de la corda: pujar, baixar, passar fraccionaments, passar nusos, manobres d'autosocors... Però, malauradament, els dos grups que eren a Olèrdola varen patir les conseqüències d'un "petit xàfec".

El segon dia de pràctiques ja ens vàrem endinsar en diversos avencs del massís del Garraf; cada grup va baixar a diferents cavitats. Per alguns alumnes del curset era

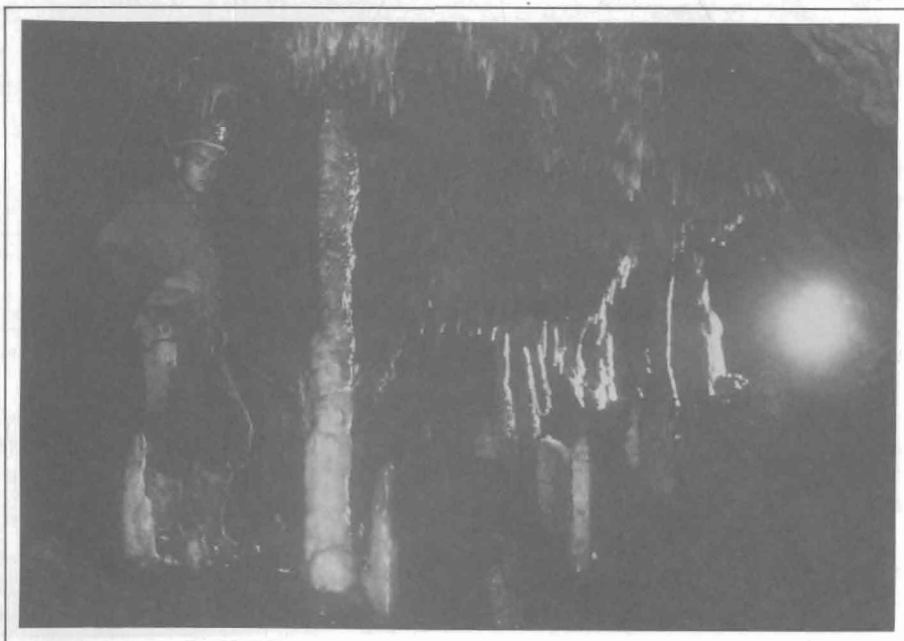
el primer cop que baixaven en un avenc; hi ha algú que no trobava qualificatiu per descriure'l i deia que hi somiava de petit (quins somnis que té la gent). Malauradament, algun grup en aquesta sortida va tornar a patir les conseqüències del mal temps, però ja se sap, "l'aventura és l'aventura".

Per últim, la tercera sortida sí que va ésser la definitiva; aquí el mal temps no es va atrevir a aparèixer. Ja tocava. Fou a la Grallera Gran del Correlot, situada en el Montsec d'Ares. Aquesta va ésser fantàstica. Déu n'hi do! Quina sala per perdre's! Tant que realment alguns alumnes no trobàvem la continuació fins que ens varen donar una petita ajuda. En aquesta cavitat es pot entrar per dos pous, un de noranta metres i un de trenta; després es gaudeix de

la bellesa d'una gran sala principal plena de blocs caiguts, on es van trobant les diferents vies, les quals són plenes de formacions i amb l'aigua suficient per fer-les encara més màgiques del que són per si mateixes.

En resum: considero que ha estat un curset on l'organització per part dels monitors ha estat excel·lent i que ha servit perquè molta gent s'acabés d'integrar en el món del GET i de l'espeleologia. També cal dir que no hi han faltat pas les divertides nits que hi ha en tota sortida, així com les anècdotes, aventures i més coses...

Mago

Una exploració a la Grallera. Foto: G.E.T.

ACTIVITATS D'ESPELEOLOGIA

Setembre

- 6-9 **Parets d'Olèrdola**
Equip: Nando i Núria
Equip: Joan i Manolo
- 13-9 **Avenc del Daví - Cova Simanya (Sant Llorenç del Munt)**
Equip: Teresa, Joan i David
Cova Gran d'Olopte i Coves d'Olopte (Cerdanya)
Equip: Mam, Nando i Núria
- 27-9 **Carles Salicke (Garraf)**
Equip: Nando, Roger, Vinyet, Ramon, Jordi i Núria

Octubre

- 4-10 **Avencs Benjamí Digon i Asensi (Garraf)**
Equip: Joan, Jordi, Vinyet, Nando, Sergi i Núria

Curset d'Espeleo

- 11-10 **Paret de la Talaia-Parets d'Olèrdola**
Equip: Mam, Ramon, Mago, Toni, Vinyet
Joan, Jordi, Magda, Mercè, Roger, Andreu, Montse, Montse, Ignasi, Vinyet, Nando i Núria
- 12-10 **Parets d'Olèrdola**
Equip: Montse, Ignasi, Montse, Vinyet, Nando i Núria
Avencs de la Fragata i Passant (Garraf)
Equip: Joan, Jordi, Mercè, Magda, Andreu i Roger
Avencs Llambrics i Benjamí Digon (Garraf)
Equip: Mam, Ramon, Mago, Toni i Vinyet
- 17-10 **Avenc de la Fragata (Garraf)**
Equip: Montse, Montse, Ignasi, Nando i Núria

17/18-10

Avenc de l'Esquerrà (via Rat Penat). Garraf
Equip: Mam, Mago, Ramon i Vinyet

18-10

Avenc Asensi i Passant (Garraf)
Equip: Ignasi, Montse, Nando, Vinyet i Núria
Avenc Benjamí Digon (Garraf)
Equip: Joan, Jordi, Mercè, Andreu i Roger

24/25-10

Grallera Gran del Corralot (via 1r dia, via del Llac). Montsec d'Ares
Equip: Mago, Ramon, Mam, Mercè, Andreu, Roger, Joan, Jordi, Ignasi, Vinyet, Nando i Núria

31-10

i 1-11

(final curset)
Avenc de l'Esquerra (Via Anna, Lamarca Torres i Rat Penat). Garraf
Equip: Mam, Mago, Ramon, Toni, Ignasi i Nando

Novembre

7-11

Avenc dels Esquirols (Ordal)
Equip: Mam, Vinyet, Ramon, Nando i Núria

14-11

Avenc dels Tres (Garraf)
Equip: Toni, Mam, Mago, Ramon, Magda, Nando i Núria

15-11

Avenc d'en Passant (Garraf)
Equip: Mam, Vinyet, Nando, Montse A. i Núria

22-11

Avenc dels Tres (Garraf)
Equip: Vinyet i Núria

29-11

Avenc del Penya-segat (Garraf)
Equip: Mam, Eva i Núria

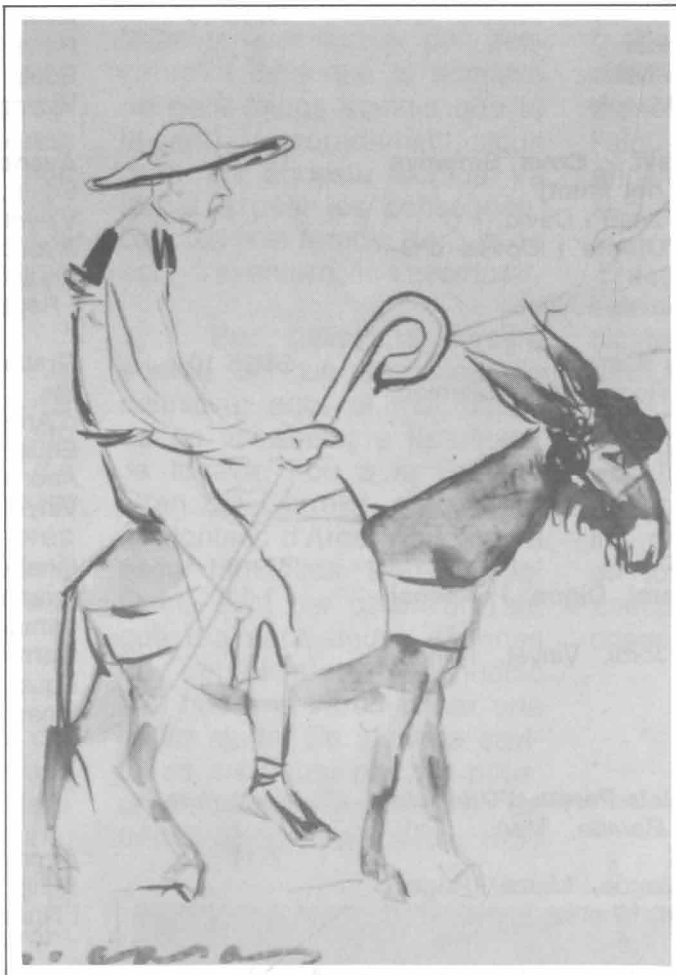
QUI VOL DUROS A QUATRE PESSETES?

Aquesta és una de les tantes anècdotes que es conten de Santiago Rusiñol. Rusiñol, de tot el grup d'artistes que integraren la vessant modernista anomenada **L'art per l'art** o **la bohèmia daurada**, és possiblement el més conegut.

Els noms de Rusiñol, Casas, Enric Morera, Miquel Utrillo... cal lligar-los amb tot el moviment Modernista, el qual va tenir i té una transcendència cabdal en la història i la cultura catalanes de finals del segle passat i principis d'aquest.

Al final del segle passat, un grup d'artistes i intel·lectuals es van aplegar al voltant de la revista "**Avenç**" i constituïren un nou moviment -**el Modernisme**-. Rep aquest nom per la seva voluntat de ser moderns, d'obrir-se a Europa. Volien modernitzar Catalunya i Espanya seguint el model català. Aquesta voluntat, d'entrada, va topiar amb la societat catalana de la Renaixença, una societat, segons ells, tradicionalista i regionalista, una societat encarcerada i provinciana.

Els modernistes s'emmirallaren en els models artístics i culturals de París i fou allí on descobriren la nova pintura -**l'impressionisme**-; els nous corrents estètics que venien del nord d'Europa -**el simbolisme**-; els nous pensaments filosòfics -**Nietzsche** i **la seva teoria del superhome**-. Tots aquests ingredients crearen, aquí, a Catalunya, una nova perspectiva que feren de l'artista un home combatiu,

Mr. Deering vestit d'aragonés, dalt d'un ase. Ramon Casas. Museu d'Art Modern

un home crític vers la seva pròpia classe social. L'artista modernista féu de l'art la seva bandera, el seu catecisme, la seva religió i ell n'era el sacerdot. Els textos dels escriptors modernistes ens parlen del caràcter messiànic de l'art, un art que cercava la inspiració en la llum, en la natura, en una vida lliure i espontània. L'artista havia de ser el superhome nietzscheà, el qual estava per damunt de tots els valors burgesos. Cal recordar, també, que el seu afany de modernitat no va representar una ruptura amb la tradició, amb el passat nacional que

havia recuperat la Renaixença, sinó que, recollint tot allò que els era propi, que ens és propi, van voler projectar-ho cap al futur, cap al nou món industrial que estava naixent, per això un dels elements claus en les seves obres artístiques fou la introducció de la màquina, de les xemeieies fumejants de la Barcelona finisecular. Recordeu el quadre de Ramon Casas, penjat en una de les parets de la cerveseria dels Quatre Gats, on el propietari, en Romeu, i en Rusiñol pedalegen entusiàsticament damunt una màquina moderna, la bicicleta.

De bell antuvi el nou moviment no va ser acceptat per la societat catalana; eren vistos com uns individus extravagants, bohemis, rebels... i per això cercaren refugi en uns espais diferents als que els eren propis com a fills de la burgesia. Un d'aquests espais fou Sitges.

Sitges i el Modernisme formen un tàndem indisoluble. La blanca vila va esdevenir el cenacle, "**la meca**", diu Josep Pla, d'aquests joves inquiets i rupturistes. A partir de la seva descoberta accidental per part de Santiago Rusiñol i la posterior instal·lació de l'artista en la seva casa-cau, comprada a Déu, segons ens diu humorísticament l'amic Tiago, Sitges serà la seva torre d'ivori, el centre dels seus certàmens i dels seus encontres, també de les seves farres i disbauxes. Si les pedres parlessin, com ens deia l'Antonio Gala, quantes històries ens explicarien!

Per anar en bicicleta no es pot dur l'esquena dreta. Ramon Casas. Museu d'Art Modern

Sitges, a partir de l'any 1892 i durant cinc anys, va ser l'escenari de les **Festes Modernistes**. Aquestes festes representen la síntesi i concreció de tot l'ideari teòric del modernisme, en elles es feren realitat artística els neguits i les inquietuds, en elles es representaren per primera vegada a l'Estat Espanyol obres de caire simbolista (Ibsen, Maeterlinck). Les Festes foren la plataforma on tots i cadascun dels artistes podien representar, estrenar, presentar o penjar les seves obres creades.

La Primera Festa se celebrà el 24 d'agost de 1892, coincidint amb la Festa Major. Així, doncs, el passat 24 d'agost, diada de Sant Bartomeu, va fer cent anys d'aquest esdeveniment.

Per tal de commemorar-lo, la nostra vila veïna ha encetat tot un seguit d'actes de recordança i de reconeixement vers aquests artistes que s'aixoplugaren a la blanca vila, convertint-la en el seu refugi, en la seva torre d'ivori "fugint del soroll de la ciutat, venim a somniar al peu d'aquesta platja hermosa, a sentir-nos bressar al compàs de les onades, a prendre aigües de poesia, malalts que estem del mal de prosa que avui corre en la nostra terra". Aquest era el missatge que Rusiñol adreçava als seus companys modernistes que, com ell, volien ser

Moderns, volien ser europeus, homes moderns amb tots els ets i uts i no quedar-se a les portes de la modernitat europea. Els modernistes volien, i en part ho varen aconseguir, canviar la societat catalana, fer-li entendre els nous paràmetres que vivia Europa, connectar-la amb el nou art, aquest que surt de l'ànima, de les sensacions viscudes, l'art que surt del contacte directe amb la natura, amb la llum, amb tot allò que té l'home dins el seu cor. Rusiñol ens diu: "l'art per l'art agonitza, per fer lloc a l'art comerç, a l'art cromo... que és el que entén la democràcia de l'art. Res de somniar, amics meus; res de veure visions, de sentir passar vaguetats allà en els núvols que es formen a l'atmosfera del pensament..." (discurs de Santiago Rusiñol en la 3a Festa Modernista).

Rusiñol i la seva penya van saber connectar perfectament amb els contertulians de Sitges. De fet i encara avui qui més qui menys ha sentit explicar per l'avi, pel veí de l'escala del costat, per ... un fet, una anècdota dels senyors propietaris del Cau i en la nostra imaginació se'ns fan presents aquells carrerons estrets, les casetes emblanquinades i fistonejades de blauet, les cosidores de xarxes sota la punta, els patis blaus, el Prado on es va estrenar la primera obra teatral modernista **La fada**, en fi, tot

l'escenari per on van passar i viure Santiago Rusiñol, Manuel de Falla, Ramon Casas, Miquel Utrillo i tants d'altres homes moderns, curiosos, que no van parar mai de descobrir món, el seu món, bé anant-hi en tren, bé en carro, com aquell famós viatge de Casas i Rusiñol en què, potser tot seguint un **GR**, van fer el tomb per Catalunya. ¿Potser podríem inventar una nova modelitat d'excursionisme, un cop hagin acabat tots els camins i caminós del país?

El Modernisme és un moviment històrico-cultural-literàrio-arquitectònic..., és a dir, un moviment que va ser capaç d'abastar tots els camps intel·lectuals i artístics del seu temps. Avui ja és història, però hi ha fets, gestes històriques que no convé soterrar-les gaire, sinó que cal tenir-les presents i a mà. Això és el que hem de fer amb el Modernisme, tenir-lo present i a cops deixar-nos dur pel seu tarannà, per la seva bonhomia, disbauxa i eixelebrament perquè si no, pot passar allò que ens diu Rusiñol "**an aquesta terra nostra que, per por d'ésser boja, se'ns està quedant ensopida**". Recordem-ho, siguem dones i homes lliures, espontanis i obrim la finestra a la vida!

Angels Parés

SANT GUILHEM LE DESERT

Prop dels espadats, a redós de les muntanyes, al costat d'un riu en una vall en altre temps solitària feudatària de l'Hérault, hi ha un dels monestirs occitans amb més encant. Sentir com sona l'orgue entre les seves pedres, asseure's a l'ombra del gran plàtan del davant de l'església, escoltar l'aigua del rierol que circula pel fons del barranc, passejar pels carrers de la vila, sentir parlar occità als seus habitants, contemplar l'harmonia de la silueta de l'edifici amb el paisatge que l'envolta, són records que amb el temps maduren, agafen "bouquet" i donen sentit a l'existència.

HISTORIA

El monestir de Sant Guilhem s'anomenà primerament de Sant Salvador de Gellone i deu el nom actual al seu fundador, un personatge real i llegendari a la vegada molt relacionat amb nosaltres: Guillem (Guilhem en occità), comte de Tolosa, duc d'Aquitània, anomenat també Guillem d'Orange. Aquest personatge fou un general de les tropes de Carlemany. Estava emparentat amb l'emperador i també amb els reis merovingis, era fill de nobles en un temps en què els comtats no s'heretaven, el feudalisme encara no s'havia implantat. Sembla que, a part de la seva noblesa, era un gran militar i a la cort de Carlemany va arribar als llocs més alts. L'emperador li va encarregar de governar la zona sud de l'Imperi per protegir-la dels sarraïns i fou nomenat duc d'Aquitània i comte de Tolosa, amb jurisdicció sobre la Septimània, que era el nom que aleshores tenia el Llenguadoc. Participà en nombrosos fets d'armes contra els sarraïns, però cal destacar la seva presència com a cap militar entre les tropes que l'any 803 van conquerir Barcelona, al costat del fill de Carlemany, Lluís el Pietós, que com sempre fou qui s'emportà la glòria. A mesura que es va anar fent gran li anaven passant les ganes de matar moros i va entrar en contacte amb un personatge que hem trobat i trobarem sovint, el got Witiza, con-

vertit en Benet, fundador d'Anià i gran implantador a la regió de la regla de Sant Benet a l'Imperi Carolingi.

Sembla que el sant d'Anià va convèncer Guillem de retirar-se de la vida mundana i el dia 14 de desembre de 804, en una vall solitària i encantadora molt a prop d'Anià, va fundar una cel·la en la qual va passar els últims dies de la seva vida. Això sembla freqüent; recordem també la història de Sant Martí del Canigó. La cel·la depenia d'Aniana.

Existeix tanmateix una llegenda que diu que Guillem estava casat amb una sarraïna i que en morir aquesta es va veure tan sol i trist que es retirà a Gellone per esperar el moment de retrobar la seva estimada al paradís. A l'època, i durant els segles posteriors, es van escampar per Europa, i sobretot a la França del Nord, diferents cançons de gesta que parlaven de Guillem de Tolosa i van contribuir molt a difondre -i confondre- la realitat històrica del personatge.

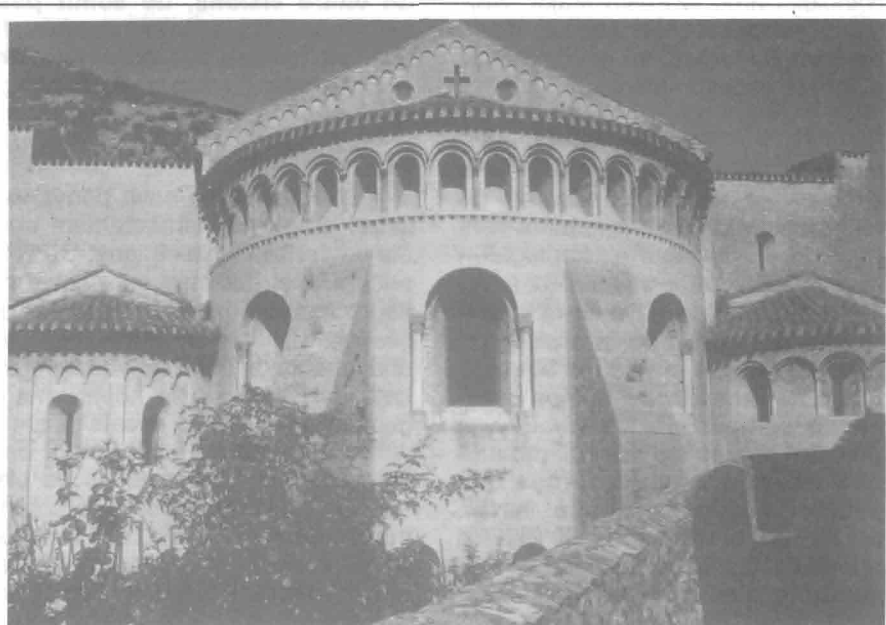
El fet és que el petit cenobi, i gràcies al prestigi del fundador enterrat en el recinte, va co-

nèixer un creixement espectacular que el porten al conflicte i posterior separació de la casa d'Anià, ja l'any 925, i conflictes també amb el bisbe de Lodeva, diòcesi a la qual pertany.

El monestir fou centre de peregrinatge per veure la tomba del benaurat Guillem, vencedor dels sarraïns; recordem que en aquella època els musulmans eren molt a prop de Gellone, ja que la frontera era precisament al Penedès. Guillem fou venerat com a sant i acabà donant el seu nom al monestir. Existeix una versió que el fa avi de Berà, primer comte de Barcelona.

Gellone i Anià van estar en excel·lents relacions fins al punt que van construir entre totes dues el magnífic pont del diable que cal passar per creuar l'Hérault, però un incendi va destruir Gellone i tots el documents i Anià ho va voler aprofitar per reclamar la propietat sobre l'abadia veïna iniciant-se, així, un llarg període de lluites.

Al principi del segle XI es començà a construir l'actual església i al segle XII ja era a la guia del pelegrí de Sant Jaume, que en recomanava la visita.

Sant Guilhem le Desert. Absis des del Pont d'accés a la vila. Foto: S. Butí

Sembla que la prosperitat fou molt gran durant tota l'edat mitjana, molts nobles hi fan visites i el 1415 fou l'emperador Segismon el Pietós qui peregrinà davant el sepulcre de sant Guillem.

Al final del segle XV, però, comença la decadència de la qual poques abadies antigues s'escapen algun dia. El cop més fort fou el 1569, amb la presa i pillatge de l'abadia per part dels hugonots, que destruïren i malmeteren tot el tresor acumulat durant set segles.

Al segle XVIII es comença la construcció d'un monestir neoclàssic. Durant la revolució l'edifici es va vendre.

EL MONUMENT ACTUAL

Les construccions que avui podem visitar pertanyen a la tercera construcció; de la primera, és a dir, de la de Sant Guillem, no en queda cap resta visible; de la segona, al segle X, queda la cripta preromànica, algun basament dels murs i una petita torre dita de Sant Martí al costat del campanar gran, aquesta seria l'església que va destruir l'incendi.

L'edifici actual fou construït

cap al final del segle XI, d'estil romànic.

S'entra a l'edifici des d'una típica plaça occitana molt bonica, amb una font i un gran plàtan, per una porta austera amb un gran campanar a sobre, mentre tenim a la dreta un edifici que era el refectori i on actualment hi ha el museu lapidari, algun dels elements que el formen semblen recuperats de construccions més antigues, no obstant l'ornamentació la trobem en el més típic romànic de casa nostra, amb decoracions de dent de serra, columnes i capitells sense timpà.

La nau és d'una gran puresa de línies. Tot arquitectura sense cap decoració escultòrica, però d'una gran elegància; la volta de canó és d'una pedra diferent i probablement menys pesada que les parets i pilars. Hi ha uns grans arcs torals que recolzen sobre columnes que surten directament de terra sense basaments.

Les naus laterals són també amb volta de canó encara que molt més baixes i estretes que la central.

Hi ha un absis central amb finestres cegues que té uns contraforts afegits i que és el primer que ens trobem venint de la vila, i dues absidioles, una amb arcuacions a b-

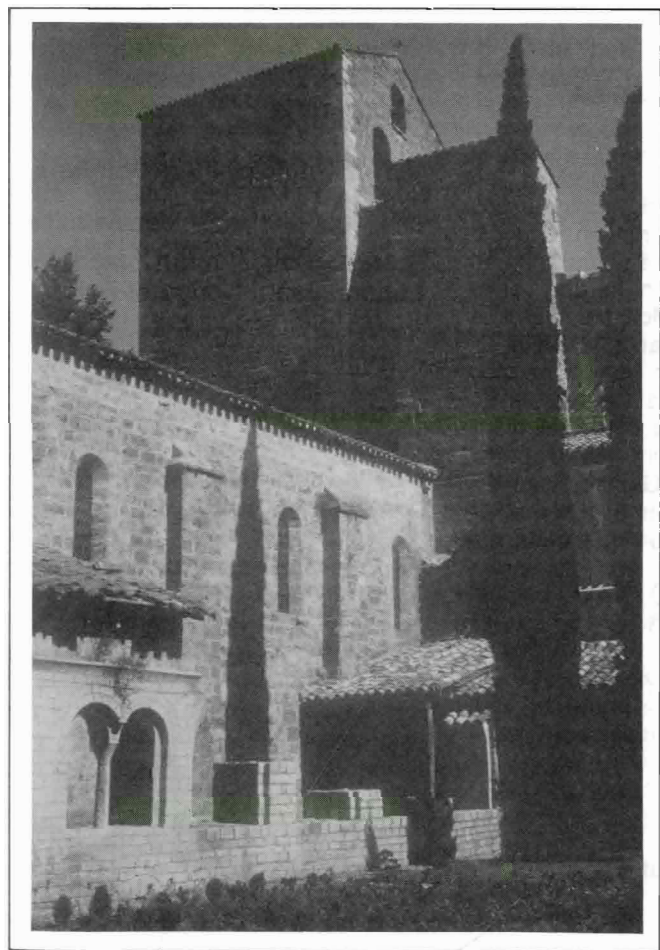
anda i banda. Els tres elements queden units per un transepte.

La cripta és el que queda de l'edifici pre-romànic, concretament del campanar; de fet és la zona on va estar el cos de Sant Guillem en la primera època. Es molt interessant el campanar, gran, austre, pesat, voluminós, però totalment harmònic.

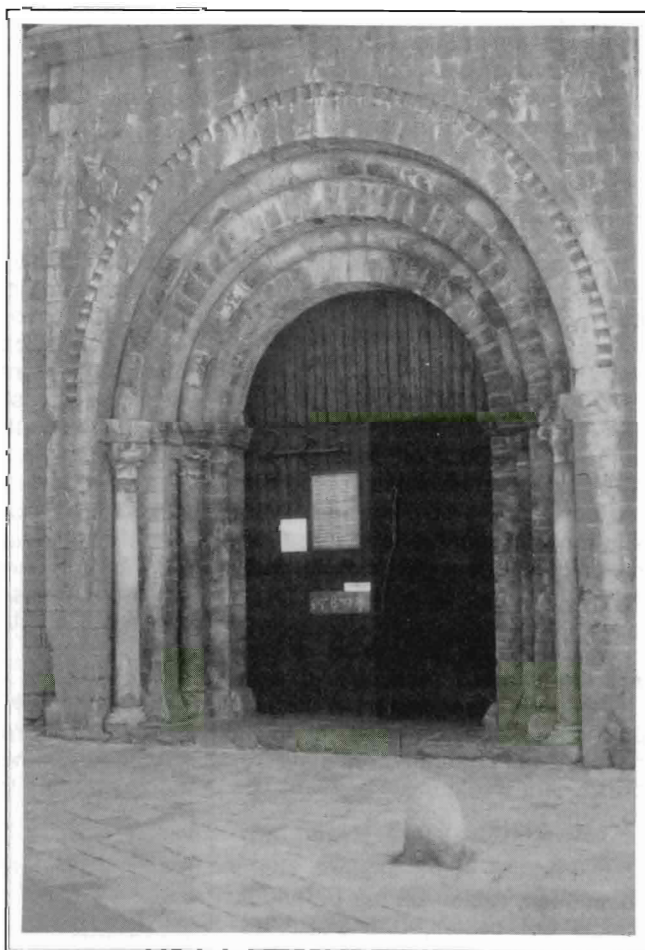
Del claustre, en queden només "in situ" dues galeries. Certament la impressió que dona és de total destrucció, tot i que permet una visió exterior de la nau i fa bo de passejar-hi. A més del claustre, podem accedir al museu, petit però molt digne, on podrem trobar, entre d'altres peces interessants, l'altar de Sant Guillem, del segle XII, i el seu sarcòfag, realment imponent i que es creu que és un sepulcre paleocristià del segle XII per dipositar-hi les despulles del fundador.

NOVA YORK

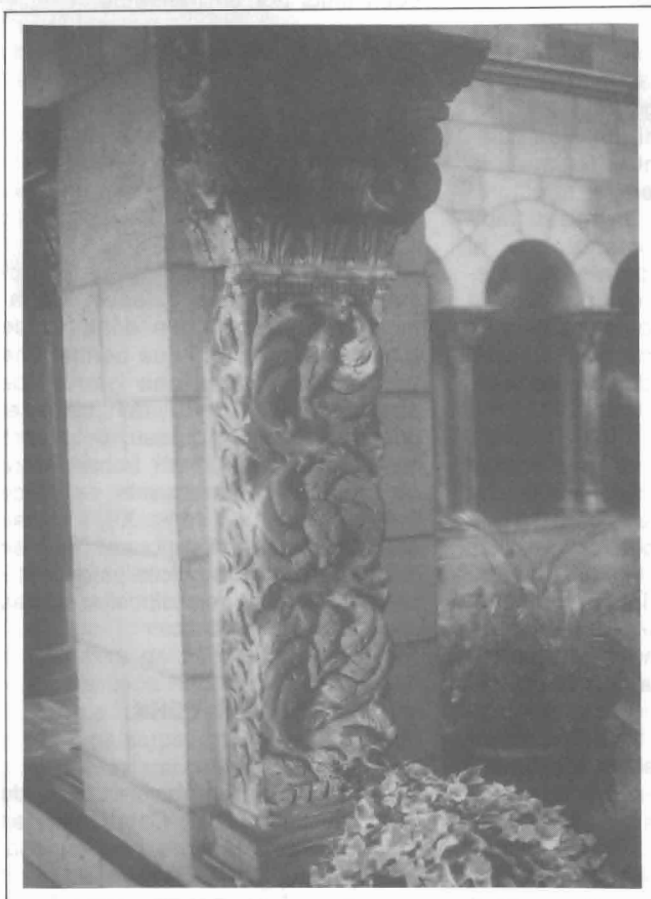
Si volem trobar relacions de Sant Guillem amb Catalunya, en podrem veure una de ben curiosa. Per contemplar el claustre de Sant Guillem le Desert, cal anar a Nova York, on el trobarem al costat del de Cuixà, al museu The Cloisters.

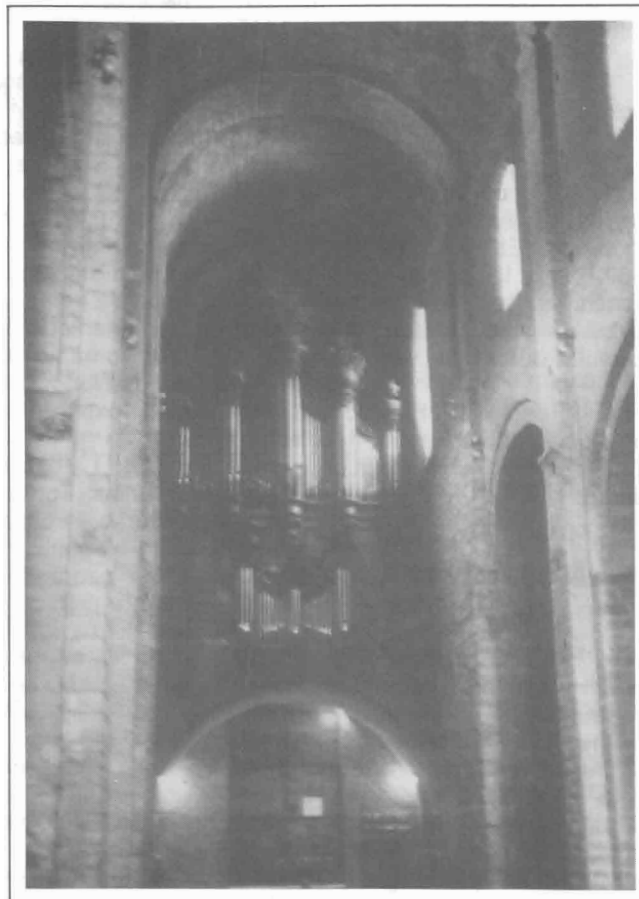
Torre campanar i torre pre-romànica dels del claustre. Foto: S. Buti

Porta d'entrada a la cripta. Foto: S. Buti

Claustre de St. Guilhem al Museu "The Cloisters" de Nova York

Nau central des de l'altar. Sobre la porta un gran orgue. Foto: S. Butí

Mig arrunat pel saqueig dels protestants, no fou fins al segle XIX que, pedra a pedra, fou desmuntat i venut. Un amant de l'art d'Aniane, Pierre-Yvon, en va poder comprar i colleccionar 148 peces; a la seva mort es van vendre a París, el 1905, i les va comprar Georges-Barnard, el qual les cedí al museu de Nova York.

Encara hi ha peces al museu de Montpeller i en col·leccions privades.

LA VILA

Ho faríem molt malament si en visitar Sant Guillem arribéssim amb cotxe fins a la plaça de davant del monestir, perquè ens perdríem una part important del conjunt de la vila.

Cal deixar el vehicle a l'entrada del poble i resseguir el camí que feien els peregrins tot al llarg de l'únic carrer que, de mica en mica, ens porta al santuari enmig de records, gent i algunes botigues de "souvenirs".

Podrem veure algunes cases romàniques, restes de les defenses, vestigis del castell, una petita es-

glésia on hi ha l'oficina de Turisme i, de passada, no tindrem tant la sensació de fer el turista.

COM S'HI ARRIBA

Per anar a Sant Guillem le Desert, cal agafar l'autopista en direcció a la Jonquera, continuar fins passat Béziers i sortir en direcció Pézenas, població que actualment no cal travessar, ja que hi ha una carretera que l'envolta. Molt poc després de Pézenas, cal girar a la dreta en direcció a Montgnac, per girar, poc després, a l'esquerra i agafar la D-32, una encantadora carretera plantada de plàtans, com les d'abans, que ens portarà a Gignac, i en 27 quilòmetres, continuar 5 quilòmetres més fins a Aniane, on no queda res de l'antic monestir, i ens desviarem a l'esquerra per la D-27, ja senyalitzat fins a Sant Guillem.

Abans d'arribar haurem travessat l'Hérault per un magnífic pont romànic i haurem passat prop de la gruta de Clémouse, que pot ser un complement interessant de la visita.

Salvador Butí i Papiol

Bibliografia:

- Gran Enciclopèdia Catalana**, vol.7.
- Languedoc Roman**, Jacques Lugand-Jean Nougaret-Robert Saint-Jean, Zodiaque, La Pierre-Qui-Vire, 1975.
- Catalunya Carolíngia**, vol.1, Ramon d'Abadal i de Vinyals, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona 1986.
- Guide bleu Languedoc-Roussillon**, Paris 1988.
- A Walk Through The Cloisters**, Bonnie Young, Malcom Varon, The Metropolitan Museum of Art, New York 1979.

TRAVESSADA EN DO MAJOR

El fet circumstancial de residir en la fresquívola vila de Camprodon ja suposa de per si una obvenció estimulante. I si d'alguna manera hem sentit la crida muntanyenca, l'afer no pot ser més falaguer.

Els pioners de l'excursionisme prompte se n'adonaren, de les excel·lències naturals que recull aquest tros del Pirineu Oriental. L'agradable clima estiuec, el fred sec dels hiverns o les maragdes primaveres. I com no, l'espectacle fulgurant dels caducifolis boscos tardorals. El Ter i el Ritort amb el remoreig sempitern agermanant-se a frec del Pont Nou. Un reguitzell de fonts, passeigs exquisits i bonics carrers. L'auster monestir de Sant Pere, notable mostra del romànic pirinenc, sense deixar de banda l'acollença deferent dels seus vilatans.

La descoberta fou una matineda d'estiu del mil nou-cents cinquanta-dos. Pujats a dalt d'un transport motoritzat del cos de

muntanya al qual pertanyia, fórem destinats en aquell sector del Ripollès.

La vall era xopa de l'aigua caiguda hores abans i una boira opalina surava fregadissa ran del bosc. A mig matí començaren a aixecar-se les gasoses formes i un sol esplendent feu ressaltar els verds intensos d'arbredes i prats. Les darreres fumarelles porfidioses s'exhaurien fonedisses i un diàfan ambient s'instaurà.

Ben aviat van ser-me familiars els entorns propers i llunyans. Cap al nord-oest s'alçava una serra hegemònica que agabellava els altres relleus. Una corbada collada separava dos cims preeminentes i durant tot l'estiu una llengua de neu perseverà afermada vora aquell pas enlairat.

Freqüentment, a les tardes, s'originaven en aquells indrets negres turbonades que embolcallaven els cims. La centellejant llampegada no es feia esperar i el

consegüent retruny omplia imponent l'espai. Una ruixada rabent s'adheria a l'esvalot i, tot seguit, obrint-se un clar sens tardança, tornava a lluir el sol.

Entrada la tardor, l'alterosa congesta s'havia escursat un xic, però es resistia a fondre's i la seva presència atiaava el repte de pujar-hi. Oferia la faïç d'un colomí aterrat al bell mig del Balandrau i el Font Lletera. A la part alta de Camprodon, la perspectiva era insinuant i m'agullonava el poder guaitar el que s'amagava a l'altre costat.

A la darrerria d'octubre i amb l'assentiment del tinent que comanava la companyia, vaig efectuar una escapada de tres dies. La finalitat consistia en dirigir-me a la Vall de Núria pel camí que els camprodonins empraven des d'antic. I si tot sortia bé afegir quelcom de més.

Em van mostrar un mapa de la comarca per tal de prendre les dades orientatives més convenients. Un simple dibuix de carenes i pocs detalls afegits constituïren el croquis elemental.

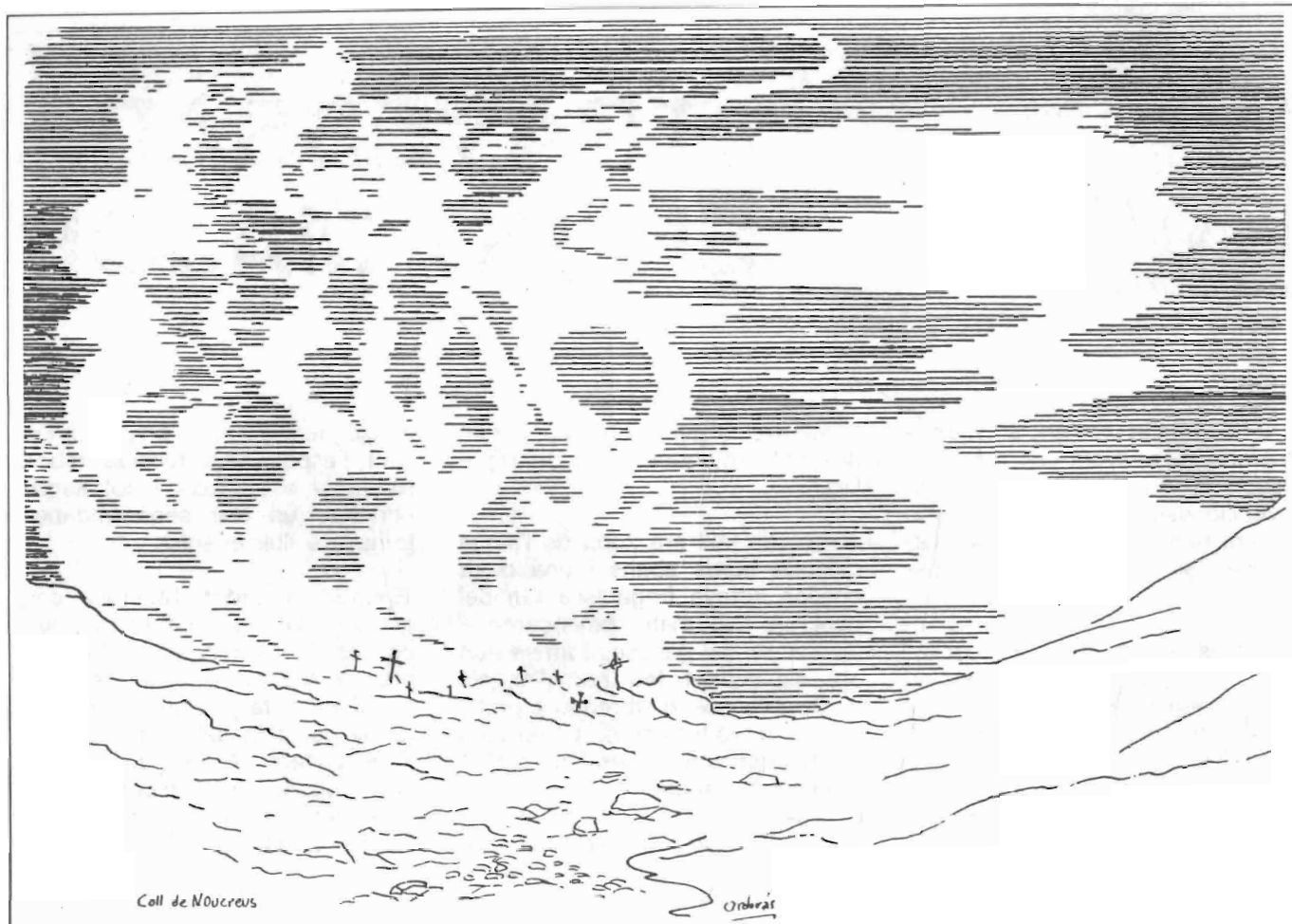
Llavors l'oficial em digué: "No te llesves mapas ni armas pues si te interceptan, supongamos los 'maquis'; así no te molestaran."

A les cinc del matí deixava el desmarxat xalet a la vorera de la inicial calçada a Molló i en acomiadar-me del sentinella de guàrdia vaig emprendre la particular excursió.

Baixant pel carrer València, desert en aquella hora, el majúscul baròmetre de la farmàcia assenyalava bon temps. Calia refiar-ne. No duia gaire impedimenta per raons òbvies de no disposar-ne. Jersei gruixut, quepis de llana i unes botes

El Coll de Noucreus, amb la carena del Torreneules. Foto: Josep Blanes

El Coll de Noucreus. Dibuix: Antoni Ordovàs

amb reforços metàl·lics que lliscaven en el mullat. En un sarró de disseny indefinible, sense carcassa, portava els queviures: panets de munició, embotit, cítrics i fruita seca, sucre abundant i la cantimplora per a l'aigua.

Un cop als defores, vaig prosseguir per la carretera de Setcases. A l'esquerra quedaven en la foscor el passeig Maristany i una fàbrica d'elaboració de galetes. Després vingué Llanars i el seu temple romànic d'interessant portal. Més endavant, l'imperceptible veïnat de la Roca de Pelancà enfilat en el roquetar. A Vilallonga de Ter, la carretera, fent de carrer angost, creuava entre els habitatges encara adormits. Dos quilòmetres més enllà vaig agafar a l'esquerra l'enforcall de la pista terrosa que menava a Tegurà. Per estalviar-ne les perllongades llaçades sortia des del pontet una costeruda drecera tot tallant pel dret.

Començava a clarejar i poc a poc el paisatge s'expandia a cada pas. Guanyats uns tres-cents metres atancava Tegurà

de Dalt, poblet de rústiques teulades pissarrores i el de més altitud de la vall. Un camperol que traginava en una establia va explicar-me algun punt dubtós del trajecte, però davant la presència aïllada d'un soldat ho va fer amb reserva i cautela.

Al dessorre el caseriu arrencava un fressat i ample carrerany emprat pel bestiar que pujava a les pastures. El terreny era relativament suau d'arrodonits rasos revestits d'herbei marcit per l'avançada tardor. Passat l'anomenat Castell dels Moros, la cota excedia ja els dos mil metres i en la folgada Collada de Font Lletera el senderol s'havia reduït en discreta traça. Dues hores després d'haver deixat Tegurà assolí els dos mil quatre-cents metres en el Coll dels Tres Pics al peu del Balandrau i Font Lletera.

En aquesta portalada hauria de romandre una estona per tal de temperar l'alè i gaudir de la visió grandiosa de l'alta muntanya, que aquí prenia aquest adjectiu, inobservable des d'allà baix. La creste-

ria axial fronterera era davant, quasi a tocar, des del Pic de l'Infern al Bastiments. Molt propera al pas s'esqueia la nívica congesta que des de la vila regalada atreia amb secret suggeriment.

A partir d'aquí el panorama m'era visualment desconegut i amb l'ajut del simple esbós calia intuir l'encerter. Fent un descens de quatre-cents metres per tarterós pendent, vaig arribar al pletòric Planell de Coma de Vaca, on conflueixen l'homònim torrent i el Fresser. Hi havia una construcció de pedra tipus refugi propietat d'una societat elèctrica, la qual, anys a venir, restaria al servei dels muntanyencs. De les aprimorades prades que encerclaven l'envolt, dos setmanes abans, els bovins havien marxat a hivernar i al dringueig de l'esquellada li succeí el remor silenciós dels grans espais.

En ajàurem per tal d'abeurar en el frisós aiguabarreig, la presència propera d'un grup de set o vuit isards van fer-me estar immòbil per observar-los. Eren més amunt del riberal on propiciaven l'abeuratge,

i de ben segur que no em veien, potser pel color de la roba que duia o el vent no els era a favor, però entre glop i glop ensumaven l'aire neguitosos. En aixecar-me i donar un crit, sorpresos, fugiren esverats amb celeritat envejable remuntant el rost de la Jaça de les Eugues.

A l'engegar de nou la caminada vaig cometre una errada de càlcul. Havia d'haver seguit el sender de les Pedrisses, el qual, flanquejant el Torreneules, conduïx força planer a Núria i m'hagués estalviat una respectable grimpada. L'esborrall era molt resumit i fou mal interpretat i em va portar a seguir per la clotada de Coma de Vaca. A la Jaça de Dalt, una capçalera abrupta tancava com a teló de fons l'aspre empit. Poc més amunt em vaig haver d'arrambar a l'esquerra i pujar per una tartera de considerable pendent. No quedava gaire per escollir si volia sortir de la coma. Dos passes endavant i una enrera amb la gola eixuta per la secor de l'ambient.

Al cap d'una perllongada progressió, un embat més intens de vent m'indicava haver guanyat la carena. L'espifiada va suposar

ascendir vuit-cents metres, equívoc que no em va saber greu. La meua sorpresa i alegria fou gran al convergir a escassa distància del mític coll de Noucreus. El vaig reconèixer per les creuetes de ferro entatxades en el gneis torturat de les altures. A l'altra banda, al fons de la vall, apareixia com un port de salvació el Santuari de Núria.

Era passat el migdia i llevat d'alguna teranyina el temps era fresc i bonancenc. Encoratjat de no haver-me perdut vaig seguir carenejant vers l'est fins a un coll proper. I una nova meravella m'aguardava. En la vessant francesa, el circ lacustre de Carança, engarlandat de congestes, lluí la gemma dels seus estanys. En la meua experiència excursionista mai no havia albirat un paisatge tan majestuós. L'hora no era massa tardana. Què em podria deturar? Per un terreny rocallós vaig descendir fins a l'estany Blau, el primer dels receptacles que ben bé podria ésser celat estatge de pirinenques goges.

Com un sever i petri guardià, el Pic de l'Infern dominava superb el caòtic regne mineral.

Retrocedint fins a Noucreus, vaig davallar per la Coma de Mulleres i cap a les cinc de la tarda creuava el pont del riu Núria accedint a les dependències del Santuari.

A l'instant, però, una parella de guàrdies fronterers procedents del post de carabiners, amb pressuroses passes van aconseguir-me i deturar. Imperatius de moment m'inquiriren la documentació i motius d'aparèixer sol per aquells verals de mala petja. En exhibir una autorització que acreditava l'anada, els homes van canviar de gest i m'invitaren a un tast. Pel que es veu, un soldat sol ran de França suscitava recel.

En escaure's llavors entretemps i a més essent dies feiners, no hi havia cap hoste. Solament quatre o cinc treballadors que arranaven instal·lacions dels edificis.

Després d'hostatjar-me en una cel·la mansarda i ans de recloure'm, vaig fer un volt pels passadissos i estances que ja coneixia. N'hi havia una que relacionava amb el cambril del Santuari. Anterior a les reformes que es farien

La Vall de Carança, pel vessant francès. Foto: Josep Blanes

més endavant, l'auster cambró era escàs de llum. Un llantió il·luminava la imatge de la Verge de la Vall de Núria -com diuen els goigs- voltada de soledat. En la penombra, la hieràtica positura exagerava les faccions serioses, desproporcionades, del rostre, tal com concorreix a una talla del segle XII, els ulls i la boca, però, manifestaven un intuïtiu somris.

Amb dos mil cinc-cents metres de desnivells, el dia havia estat dur i prompte vaig cercar el descans.

L'endemà la rampejada continuava. Abans de les vuit empenia l'ascensió al Puigmal. El temps era grisós en les altures i calmat. No hi havia cap dubte en el camí de pujar. Només calia seguir l'esquenall enorme de pedra esmicolada que em portava a coronar el vèrtex del gegant.

Amb reduïda visió vers el nord, d'allí estant iniciava una serrejada ininterrompuda de més de deu quilòmetres. Per una esberlada cresta de granit, anant en compte però absent de tecnicisme, arribava al Pic del Segre. I prosseguia lleuger pel Coll i Pic de Finestrelles, Coll i Pic d'Eine. Fit a fit la Torre d'Eine esquerpa i entrellucada. Cada vegada més s'atançaven del nord bancs de bromassa que engolien els cims de la Cerdanya i del Conflent. Les masses vaporoses trencaven com onades en l'escull de la carena. Tot d'un plegat s'adreçaven verticals, arrombollant-se insistents sense poderne passar. Els corrents del sud barraven l'encrepada escuma, per la qual cosa la visibilitat envers el Santuari i cims aliens era normal. L'anadura pel sender quasi imaginari d'esquist i llicorella creuava a trets del Ripollès al Conflent, d'un estat a l'altre, essent no obstant vessants de la mateixa nissaga. Quan la cornisa crestallera quedava uns metres per damunt, la percussió augmentava el ronc bramulant de ràfegues sobtades i canviants sonoritats. Ara un plany esmorteït xiuxiuejant pels cantelluts relleus de la divisora serra. O escandides pauses també de confabulat silenci, per tornar-hi solemne, com un orgue greujós assajant desacordant una toccata de Bach.

Seguint els perfils de la serralada, cent metres avall, cent o dos-cents de remuntada, d'un cim

a un coll, a l'om de la frontera, feia cap al Pic i Coll de Noufonts. A continuació i quasi al mateix raser, aconseguia el ja conegut Noucreus. I com que la treva persistia, iniciava un nou descens fins a Carança i ensems aquesta vegada vers l'estany Negre. A punt vaig estar de fer-ho a l'estany Gran o de les Truites, però donat el carés que presentava l'ambient, me'n vaig estar per no tibar més la corda.

Si el dia anterior m'havia embadalit l'esplèndid paisatge, llavors estant era igualment imponent, però amb un vel hostil que aclaparava l'ambient. El salvatge paratge impressionava amb els cims rúfols llepats per la grisor inquieta o el drenatge dels estanys remuguejant amb un lament de ressaca.

En un medi que pot ser rigorós com tal vegada és l'alta muntanya i l'absència d'un proïsme que et recordi la pròpia semblança amb la paraula i el moviment, hom pot copsar percepcions que copen l'ànim. I llavors pot semblar estar inherent dins el circumdant envolt, però l'estat s'esvaeix i apareix el tempteig d'un profà intrús intentant envair l'esperit arcà de la muntanya.

Sens dubte, el fet d'emprendre una excursió en solitari i en segons quins indrets pot crear intensos moments d'irrepetibles gaudiments. En aquell cas no podia escollir, però, si es possible, no és aconsellable transitar sol, ja que un sobtat canvi atmosfèric o un

malencert fortuït poden ser causa d'algun atziac desenllaç. La crida, però, de la congesta era tan irresistible...

Un cop redreçat a Núria, el dia següent m'havien de desvetllar a les sis del matí. La tornada l'havia projectada per Noucreus, Ull de Ter i de Setcases a Camprodon. Però l'endemà, quan em trucà a la porta un senyor molt servicial va dir-me: -Em sembla que no podrà marxar ja que durant la nit han caigut dos pams de neu.

Rectificant l'itinerari vaig seguir a cama la via del cremallera, ara amb la companyia d'un empleat que anava verificant l'estat de la línia al temps que fèiem petar la xerrada. De Ribes a Sant Joan de les Abadesses en tren i d'aquí, com que no hi havia cotxe en aquella hora, vaig seguir caminant els catorze quilòmetres restants fins a la meua base. A mitja tarda, duent els peus abrusats, pujava pel carrer principal. Després de quatre mil tres-cents metres d'ascensions i setanta cinc mil de tirada s'acabava la cursa, i els àpats frugals. La perspectiva de bufar un "suculent" plat de ranxo escaldat podia ser prou confortant. Era la vigília de Tots Sants.

Antoni Ordovàs
octubre de 1992

El Santuari de Núria embolcallat per la boira. Foto: Josep Blanes

EL "HOBBY" D'AQUESTA TARDOR

LA VITICULTURA A VILANOVA

Reprenent el tema que m'ocupà la passada primavera sobre el "Celler Cooperatiu de Vilanova", centraré ara la qüestió vers la gran importància que en tot temps ha tingut en la nostra vila el conreu de la vinya i la posterior comercialització del seu principal producte que és el vi.

LA VINYA

Les formes silvestres de la vinya són lianes de fins a trenta metres de llargada, que es fan a la vora dels rius i en boscos humits a l'Europa meridional. La forma que té un cep conreat és arbustiva, encara que ja la coneix tothom, i té el seu origen en la regió del caspià. L'expansió de la vinya rebé un fort impuls en l'època de l'imperi romà.

ANTECEDENTS

Els antecedents a la nostra comarca són remots, entre ells les citacions d'Estrabó que diu: "l'olivera, la vinya, la figuera i altres plantes creixen abundantment en les costes ibèriques del Mare Nostrum", i la de Plini: "les vinyes lacetanes a Hispània són famoses pel molt vi que produeixen".

Fem un gran salt en el temps i ens situem ara el 10 de setembre de 1388, quan la reina Violant imposa una penyora de 500 sous barcelonins, amb confiscació dels fruits, als que portessin la verema als cups sense pagar la quota com a

contribució per a les càrregues de la Universitat de Cubelles.

Cal esmentar també la prohibició del 20 de juny de 1535, que no deixava tenir a cada propietari més de dues parelles de bous per no fer mal a les vinyes.

colliters" perquè "el terreno de Villanueva es muy bueno y fértil, así el llano como la montaña, pues esta se halla toda plantada de viña...", "i que ninguna persona tant naturals com forasters no puguin fer pasturar ningun bestiar".

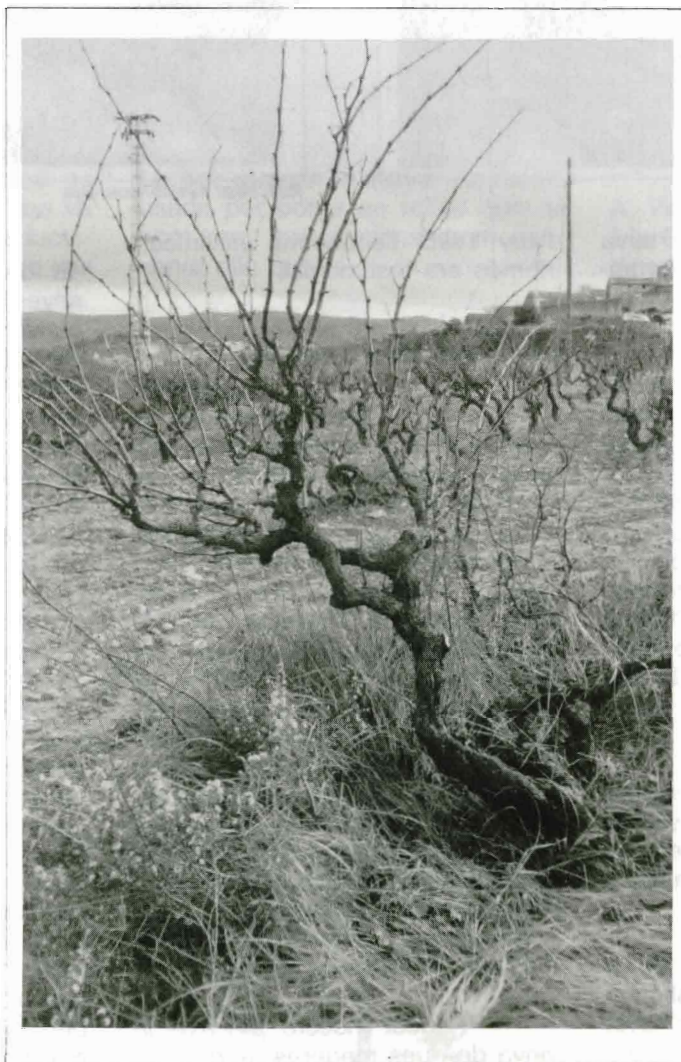
El conreu de la vinya, doncs, en el segle XVII i fins al segle XIX es constituí gairebé en un monocultiu, ocupant del 80 al 90 per 100 de la superfície del terme municipal.

LA VEREMA

En arribar els primers dies d'octubre, que és quan començava la verema a meitat del segle passat, venia una gran quantitat de forasters, homes i dones amb matxos i rucs. Els uns eren de la Conca de Tremp, altres de Tuixén, altres de l'Espluga de Francolí i d'una infinitat de pobles i que eren coneguts amb el nom de "segarretes" per haver aportat la comarca de la Segarra, per a aquesta i d'altres feines del camp, gran quantitat de gent des d'èpoques anteriors. La collita era cosa de vuit dies i en major part es feia al bast (sobre les espatlles de les bèsties), "aunque los cosecheros pudientes adoptan el ventajoso uso de los carros".

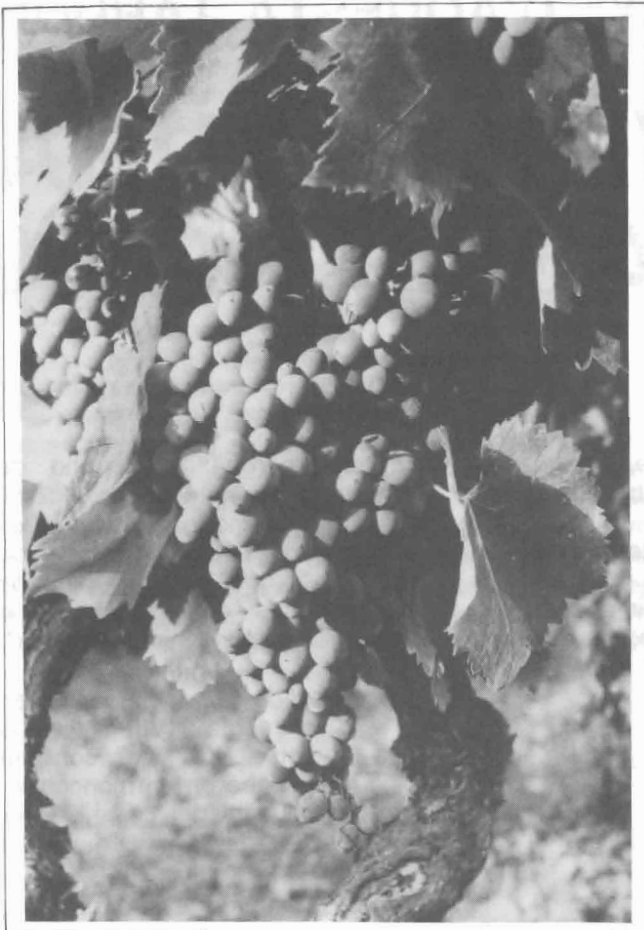
INCIDENCIA A LA VILA

És evident doncs que, a part dels pagesos, que eren els qui tenien cura de la vinya i el vi,

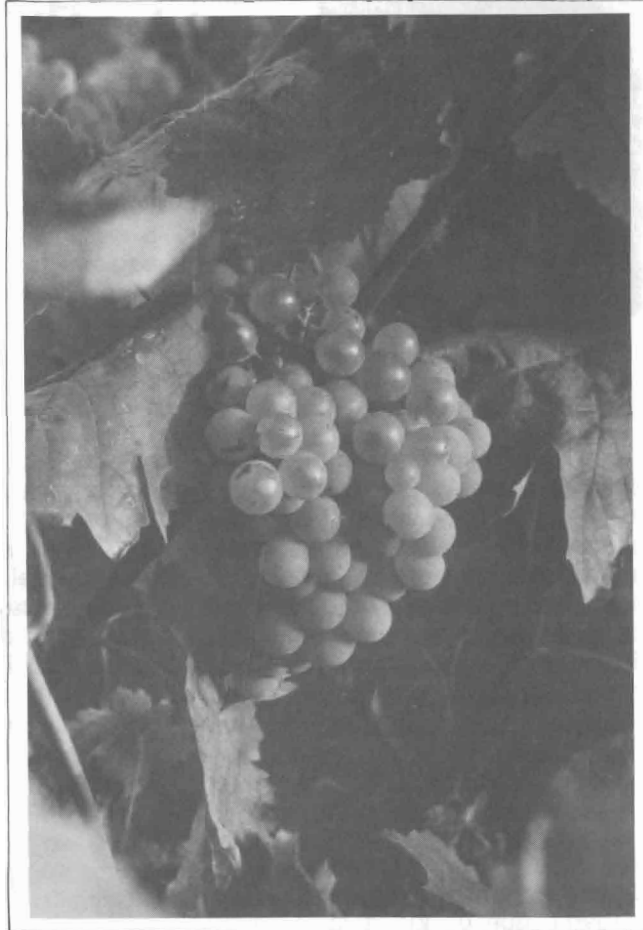

Masarbones-Vinya Centenària 1989

Que la vinya anava prenent extensió al nostre terme, ens en dona fe la citació del 29 de febrer del 1630 en què es diu: "Sorgí la clàssica disputa entre pastors i

Raïm negre "Sumoy"-Rocacrespa

Raïm blanc Xarel·lo-Rocacrespa

molta altra gent trobaren la seva feina a Vilanova en la transformació i comercialització del vi. Un

gremi molt important fou el dels boters, que passà de tenir 300 treballadors l'any 1790 a 400 l'any 1875 i 600 treballadors l'any 1881, fabricant, l'any 1790, més de 200 bótes diàries destinades a l'embarcament del vi cap a Amèrica. En l'exportació de vins i aiguardents, la Vilanova d'aquell temps tingué una gran importància comercial i amb aquest motiu s'hi instal·là una duana per tramitar-hi els expedients.

Altres indústries derivades del vi eren les fassines (n'hi havia 10 l'any 1739), en les quals es fabricaven els aiguardents.

Amb la plaga de la fil·loxera a França, tot aquest món que feia referència al vi s'havia convertit a Vilanova en un imperi; però, malauradament, també de França en vindria la plaga cap a l'any 1892 ja amb una certa importància i coincidint amb el reinici de la producció a França, aquest imperi vilanoví s'ensorrà i cap a

l'any 1896, l'economia vitivinícola només era testimonial.

LA FIL·LOXERA

La fil·loxera és un insecte d'un complicat cicle biològic. Originària d'Amèrica del Nord, la fil·loxera fou transportada a Europa d'una manera accidental, concretament a Anglaterra l'any 1863, i el 1865 passava al continent: França i Portugal. Així la península ibèrica és envaïda per dos fronts.

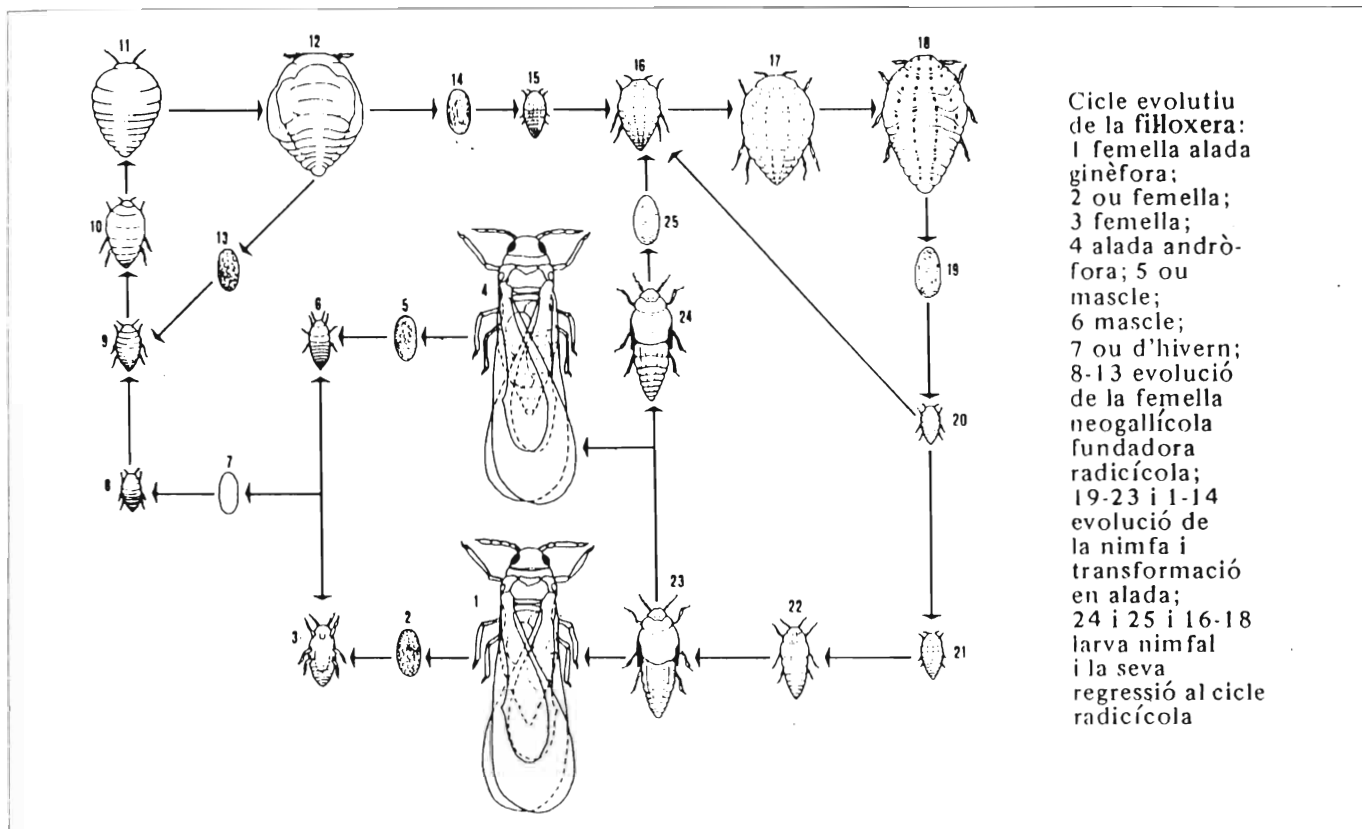
La primera localització a Vilanova fou l'any 1887, però fou en unes plantes de jardí vingudes de Barcelona i que foren destruïdes al foc. Un altre mitjà de propagació proper va ésser en la replantació de vinyes noves amb peu americà, ja que les arrels n'estaven infectades.

Aquest insecte atacava la vinya de dues maneres: la primera era exterior, atacant els pàmpols, que s'assecaven; la segona manera era posant-se a les arrels joves de manera que un cep atacat només resistia "viu" dos o tres anys.

El desencís per la mort de les seves vinyes portà els pagesos a canviar de conreu i hi sembraren cereals. Però la il·lusió la posaren en el "regadiu", que resultaria de la construcció, algun dia, de l'embassament sobre el Foix i que en aquells moments es començà a projectar, però que trigarà encara més de trenta anys a fer-se realitat, ja que les obres van començar l'any 1912 i van acabar l'any 1929.

L'ACTUALITAT

Els moments actuals són força descoratjadors per a l'agricultura en general i per a la viticultura en particular. Tots n'hem sentit a parlar a bastament, de la crisi. Localment, el cultiu de la vinya ha quedat força reduït, encara que els rendiments per ha són bastant superiors als dels segles passats. L'última collita a Vilanova es xifra pels voltants dels 19.000 hl; com que un hl surt de 133 kg de raïm, resultaria una producció de 2.527.000 kg. Aquestes dades són aproximades. Per una banda el "Celler", que és comarcal, ha entrat 25,152 hl als seus cups, dels quals 9676 hl corresponen als

viticultors de la comarca; però, per altra banda, a Vilanova també es cull una bona part de raïm que va directament a les cases productores de cava, de manera que els 19.000 hl són orientatius.

I, com no, del vi se n'han fet algunes expressions familiars, com:

Aquesta botiga és una vinya: allò que dóna molt de fruit amb poc treball.

La por guarda la vinya: expressió usada per posar en relleu que, si hom pren precaucions, hom conserva allò que té.

La vinya del Senyor: el món.
De tot hi ha a la vinya del Senyor.

Joan Lluís Sivill i Vergés
 novembre de 1992

Bibliografia:

A. Virella i B., "De quan Vilanova i la Geltrú era un empori del vi", dins Miscel·lània Penedesenca 1978.

P. Mestre i R., "Passat, present i futur de la vinya i el vi al Penedès", dins Miscel·lània Penedesenca 1987.

Gran Enciclopèd. Catalana, Vol.VII.

Xurreria
Trifón
 ★
VILANOVA I LA GELTRU

EL CANT DE LA PUPUT

Puput: Ocell insectívor de cresta erèctil semicircular i plomatge daurat, roig, blanc i negre (*Upupa epops*).

El cant de la puput: cant de l'anomenat ocell que fa la guitza i no sé per què però sempre surt de nit.

La història transcorre a la via Mas-Colomer en les Roques de Benet. Vàrem ésser dues cordades els protagonistes: l'Andreu Ferrer i el Roger Archilla, i la meva, Ramon Camacho i jo Jordi Vidal.

Tot comença al "bareto" de l'Horta de Sant Joan; aquí els monitors ens digueren que la via era llarga i que ens havíem d'afanyar si no volíem sentir "cants gregorians". Ja al peu de la paret ens jugàrem qui començava la primera tirada (amb el joc de les pedretes), ens va tocar al Roger i a mi. La via té vuit tirades, però segons diuen està reequipada, i de quina manera: un parabolts de tant en tant, algun spit i uns preciosos i rovellats burins.

Així, doncs, vàrem començar la primera tirada, que té uns cinquanta metres i marca tercer, cinquè i quart, però no cal dir que l'apreciat parabolts és bastant amunt i que s'ha de sortir a l'"ensemble"; a part d'aquests petits inconvenients, vàrem començar bé la via. La segona tirada és un flanqueig descompost de tercer grau que posa "la gallina en la piel", que se'l van "currar" el Ramon i l'Andreu. La següent tirada és un pas de cinquè grau que no posa cap complicació, a part del pati que comences a apreciar per sota del teus peus de gat.

Un cop a la tercera reunió, ja comença l'artificial. L'Andreu i el Ramon s'ho munten d'allò més bé. Però com ja sabem, l'artificial és lent i ja comencem a fer càlculs d'horaris.

Ara ens toca al Roger i a mi. Primer hi ha uns passos de cinquè equipats amb spits, d'aquí surts a una meravellosa rampa on es pot apreciar una vista esplèndida i alhora un profund pati.

Les dues tirades següents són més "xungues". Primer ve un artificial equipat (d'aquella manera), on trobem baguetes i burins on tan sols hi entren mosquetons petits. I la segona és un pas de sisè A que es pot fer en lliure però ens marquem uns A0 al·lucinants.

Ja som quasi al cim, però ja gairebé observem la fantàstica posta de sol. A l'última tirada trobem una llosa que està caient i que evitem, pensem que és millor no tocar-la ja que, així, la gent que la faci en una altra ocasió li trobarà "morbo", a la via. Per fi som al cim. Ens felicitem els quatre; fotos; veiem un ramat de cabres salvatges; els altres cotxes que ens vénen a veure i, quin remei, observem ràpidament la caiguda del dia.

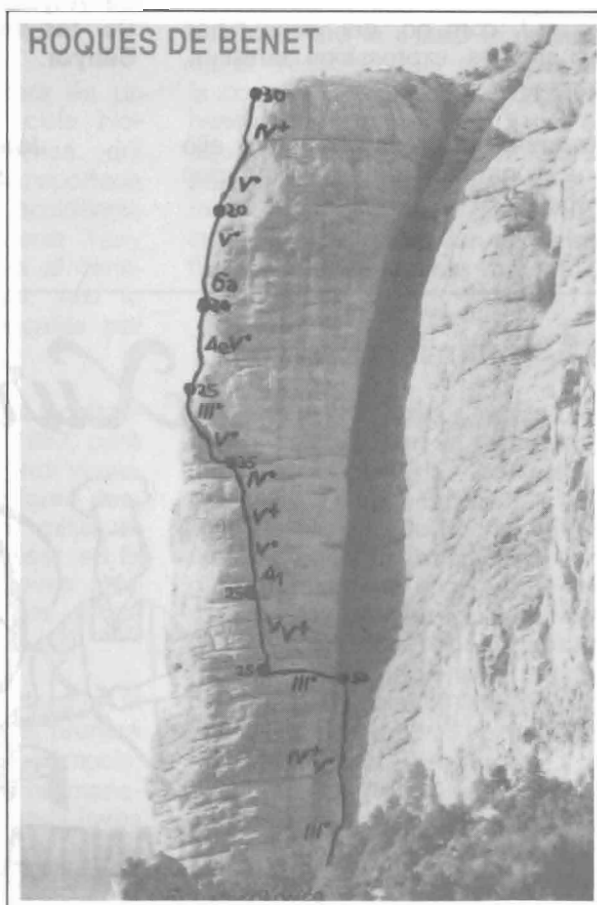
Quan ens comencem a organitzar per baixar, ens adonem que només tenim un frontal. "Mala suerte, amigo". Fem els primers trams de l'aventurada baixada de dia, però aviat ens perdem i la nit va sortint. Mirem el croquis que ens han fet però no l'entendem, quan de sobte sentim veus: -Calleu i no us mogueu, que ens criden -diu algú de nosaltres. El silenci, després: Pu-put! Pu-put! (La mare que...). Per a alguns és el primer cop que sentim cants gregorians. Seguim caminant, trobem un barranc. -Calleu!, llencem una pedra, tarda massa estona a caure. -Per aquí no podem despenjar-nos. Després de repetits intents i diferents tons del Cant de la Puput trobem un barranc on veiem el terra. El Ramon es despenja primer, "guapi", ja és al bosc, després el Roger i l'Andreu, ara em toca a mi però on és el vuit,

per primer cop munto un dinàmic no gaire convençut, funciona. Ja som al bosc, seguim baixant fins que, alegria! la pista forestal! La seguim i arribem al mai tan estimat cotxe. Ens canviem i pel camí trobem els mestres que ja pugen a buscar-nos.

En arribar a sopar expliquem les aventures. Costelles, botifarra, pa amb tomàquet i l'ampolla de cava de quatre litres i mig. Després el rom cremat i els de sempre munten un petit espectacle on entra: "el vals de la puput", traducció simultània en diversos idiomes a la vegada...

Realment crec que és millor un sopar així que un "bivaquillo" marcant-se uns "palmes" de mil dimonis.

Mago

La Via Mas-Colomer, Roques de Benet. Foto: Anxlu G.E.A.M.

Ventures i desventures d'un grup de senderistes DEL BAIX EBRE AL SOLSONES

FARENA-ROJALS- MONTBLANC

10a etapa: FARENA-LA BARTRA-ROJALS-MONTBLANC; 12,73 km; 58 participants; 27 de setembre de 1992

Passades les xafogoses

calors de l'estiu, la gran família de senderistes ja hi tornem a ser. Camina que camina per aquests mons de Déu. Avui l'etapa ens porta a fer un recorregut pel sector nord-oriental de les Muntanyes de

Prades, començant en el petit nucli de **Farena** (623 m), l'agregat més important del municipi de Mont-ral de l'Alt Camp, situat en un promontori per damunt el riu Brugent, i finalitzant a la vila de Montblanc.

Sortim a dos quarts de set del matí de Vilanova en un parell d'autocars. La nit anterior havia plogut i alguns s'han espantat i no han vingut. Qui no ha perdut l'humor, però, és el Jaume Garriga, que se'ns presenta en aquelles hores del matí vestit de vint-i-un botó i amb un elegant barret de pur folklore polonès, que no abandonarà en tota la travessia.

Arribem a Farena, on esmorzem, i comencem a caminar quan són aproximadament les 9 del matí. Tot i que ja fa hores que ha parat de ploure i que el dia és clar, el terra és ben mullat encara, amb l'agreuja que en els primers trams l'itinerari transcorre per un escorrentiu d'aigües que ja d'entrada deixa els pantalons de l'amic Garriga ben galdosos d'aigua i fang. Anem seguint les traces d'un petit recorregut, el PRC-19, que porta a la Bartra.

Travessat un contrafort rocós comencem a baixar pel vessant sud del barranc Sec. Així sortim del terme municipal de Mont-ral i entrem en el de Montblanc, canviant al mateix temps la comarca de l'Alt Camp per la de la Conca de Barberà. Amb una baixada difícil pels esbarzers que hi ha, arribem al llit del **barranc Sec** (610 m), que cal travessar a gual. Aquí necessitem Déu i ajut per travessar-lo, ja que baixa ben ple. Ja durant el trajecte en autocar havíem pogut veure com les aigües del riu Brugent baixaven furients i havíem sospitat que ens podia passar una cosa semblant.

Farena. Tot el grup del GR en l'inici de la nova temporada 92-93. Foto: B. Forgas

Travessant el llit del Barranc Sec. Foto: B. Forgas

Alguns no s'ho rumien gaire i abans de fer equilibris exposant-se a les indiscretes càmeres dels fotògrafs d'ocasió, prefereixen descalçar-se i passar tranquil·lament. Després de la brometa corresponent continuem la marxa.

Deixem una branca de pista que ens portaria a La Riba i trenquem en direcció a la **Bartra** (725 m) on arribem poc després. A l'altra banda del barranc de Baridana es veuen unes impressionants cingleres. Deu minuts per reagrupar-nos i continuem en direcció a la **font del Grèvol**, on arribarem després d'uns trams de camí en fort pendent pujador. Aquesta font (980 m) queda a l'esquerra del sender i a la seva dreta hi ha l'arbre que li dona el nom. Ens reunim tots novament al costat d'una gran bassa quan són les 11 tocades i quan hem recuperat

novament el GR-7-1.

El sol ha picat una estona però ara comencen a aparèixer núvols. Ara l'itinerari ens porta a davallar una mica per anar a creuar el profund **barranc de la Baridana** (875 m) per un pont. Ens enfilem novament i passem a ran d'una paret de roca on hi ha una bauma amb restes d'habitable i inscripcions suposadament medievals. Travessem un paratge feréstec, amb grans rocs i després planeja entremig de falgueres. El cel s'ha anat enfosquint amenaçadorament i deixa caure algunes gotes.

No triguem gaire a arribar a les primeres cases del **poblet de Rojals** (980 m), el nucli més enlairat de les Muntanyes de Prades. En un acollidor bar anomenat la Socarrimada, aprofitem per descan-

sar una breu estona i fer-hi un vermutet.

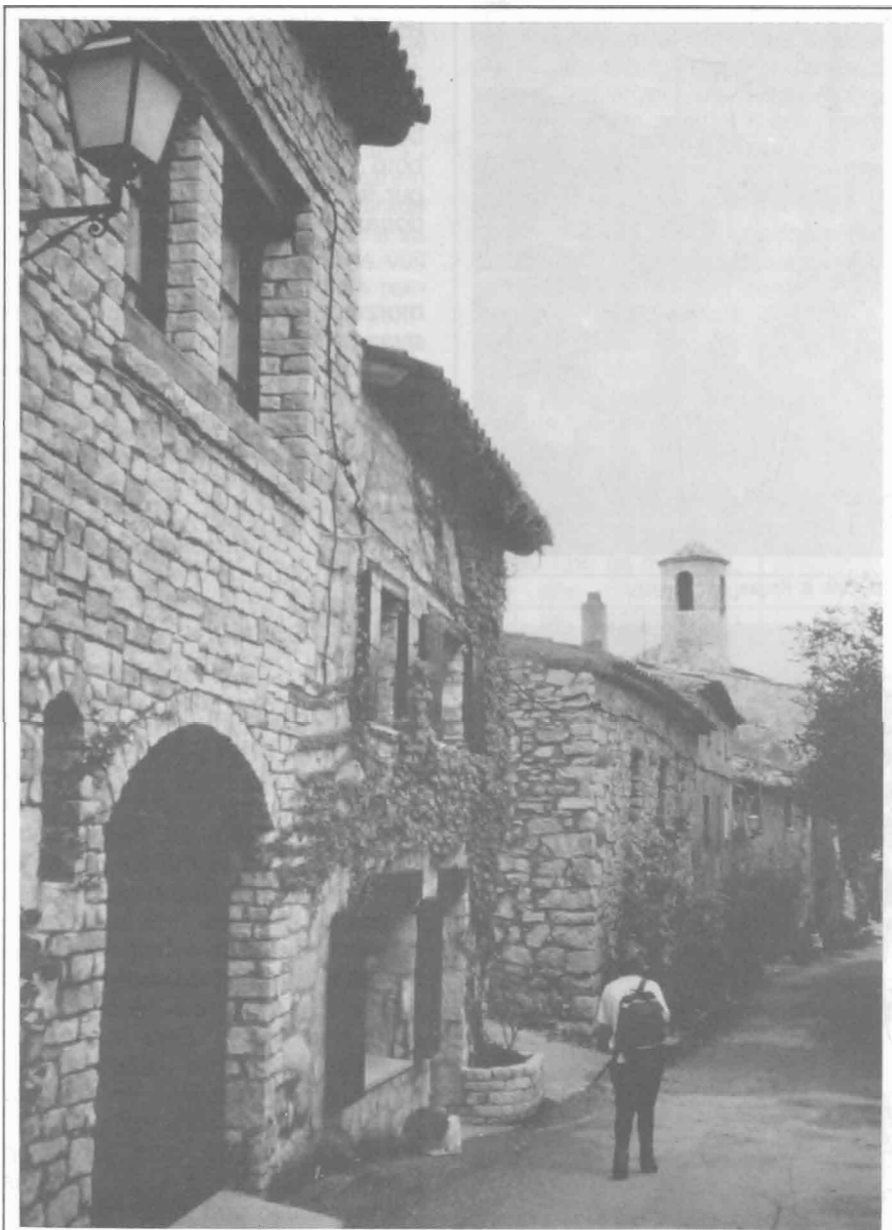
Deixem Rojals, després d'encantar-nos una mica als voltants de la bonica església romànica de Sant Salvador, en un indret enlairat del poble. I seguim fent milles cap al **coll de la Famada** i cap a l'espectacular fondalada del **barranc de la Vall**. L'aproximació al llit del torrent per la vessant obaga és una pura delícia per als sentits. L'exuberant vegetació fa que gairebé no es vegi la llum del dia i només se senten els ocells i la remor de l'aigua del torrent, mentre l'olor de la terra humida i el verd esponerós arriba a fer-se penetrant.

Arribats al llit de la Vall (670 m), el travessem i seguim per l'altra vessant. Més endavant travessem una zona pisarrosa i en fort pendent amb l'al·licient d'uns esplèndids castanyers, fins arribar novament al llit del barranc de la Vall, que creuem per un pontet, en un punt anomenat **l'Estret** (370 m), un petit congost que guarda l'entrada de la vall.

Uns quants rerasagats ens hem quedat tan embadalits pel paisatge que ens envolta que quan arribem a l'Estret, on hi havia un reagrupament, ens trobem amb la sorpresa que no hi queda ningú, només una nota dient que s'han cansat d'esperar-nos i que han decidit tirar avall. Entesos! -pensem. I ja procurant d'apressar el pas, seguim el camí que ens portarà en una mitja hora a les envistes de la **vila ducal de Montblanc** (350 m). Hi entrem per la travessia del Camí de Sant Josep, zona d'exemple de la vila amb habitatges unifamiliars. Són les tres tocades de la tarda quan els tocar-dans arribem a la plaça del nucli antic de la vila, i -val a dir-ho- un xic tocats. I és que la vagància de l'estiu no perdona ni els més valents. Tot queda solucionat per això després d'un bon àpat a la plaça o al restaurant i el cafetó corresponent abans d'emprendre el retorn a Vilanova.

La impressió de la vila és tan agradable que tothom està decidit de fer-hi una visita cultural a la propera etapa.

Blanca

El carrer principal de Rojals. Foto: B. Forgas

Ventures i desventures d'una colla de senderistes DEL BAIX EBRE AL SOLSONES

MONTBLANC- PIRA-OLLERS-SARRAL

**11a etapa: MONTBLANC-
LA GUARDIA DELS PRATS-
PIRA-OLLERS-SARRAL.**
12,17 km; 84 participants;
25 d'octubre de 1992

Aquesta sortida podríem titular-la com una etapa de transició, ja que després de baixar de les Serres de Prades ens hem trobat travessant la plana de la Conca de Barberà. I la veritat és que a més de no gaire llarga tampoc no podríem qualificar-la com de paisatge excel·lent. Però com que hem de continuar pel mateix GR, anirem enllaçant les etapes fins que retrobem altres serres que ens allunyin de la monotonia de la plana.

Com sempre, mig adormits sortiríem de l'autocar per començar l'etapa just damunt del **pont romànic de Montblanc**. Per sota, l'escàs cabal del riu Francolí ens dona la benvinguda a la colla ja desvetllada i convertida en cridanera i sorollosa. Pocs minuts després i prop de l'accés de l'autopista, se'ns presenta al davant la **Serra de Miramar**, que fa de partió de dues comarques: l'Alt Camp i la Conca de Barberà; i per acabar-ho d'arrodonir, com si fos una cirera damunt d'un pastís, Barberà de la Conca, enlairat en un turó com si fes de vigia comarcal.

Encara continuariem una bona estona fins a fer cap a la **Guàrdia dels Prats** -un agregat de Montblanc- i a la mateixa plaça ens reagrupariem davant l'església de Sant Jaume, on es va visitar el sepulcre del mercedari Sant Pere Ermengol.

Un bon tros de pista i diferents camins ens portarien després de creuar el rierol de la Rasa de

Pira en direcció al poblet del mateix nom. Durant tota l'etapa, una de les característiques que es manifesta per arreu és l'afloració de vetes d'alabastre, un mineral

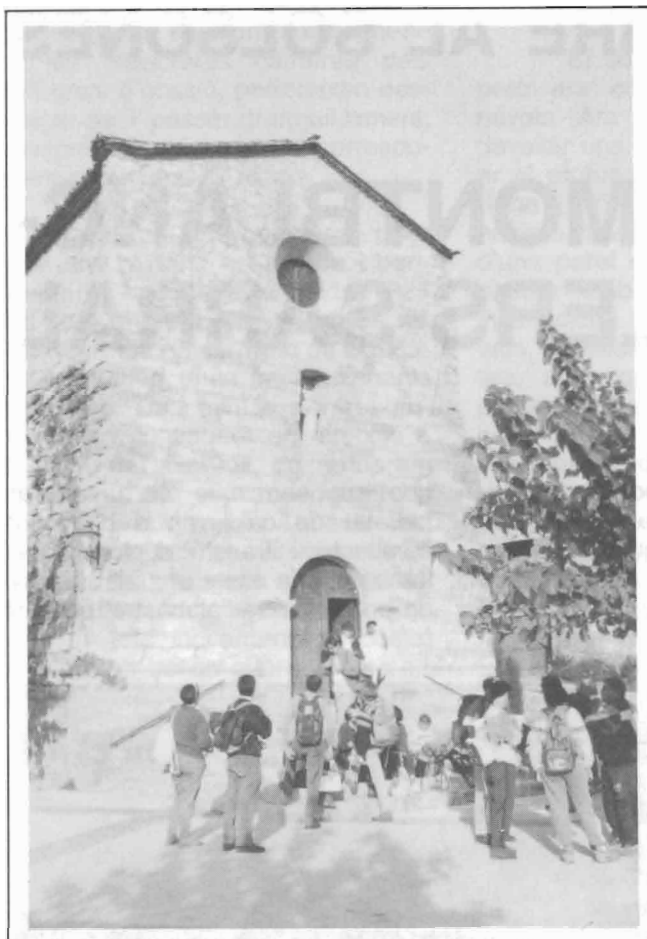
que suposem que és un sulfat hidratat de calci, és a dir, guix compacte i translúcid, tot i que també podria ésser una altra forma de presentar-se l'alabastre, que és

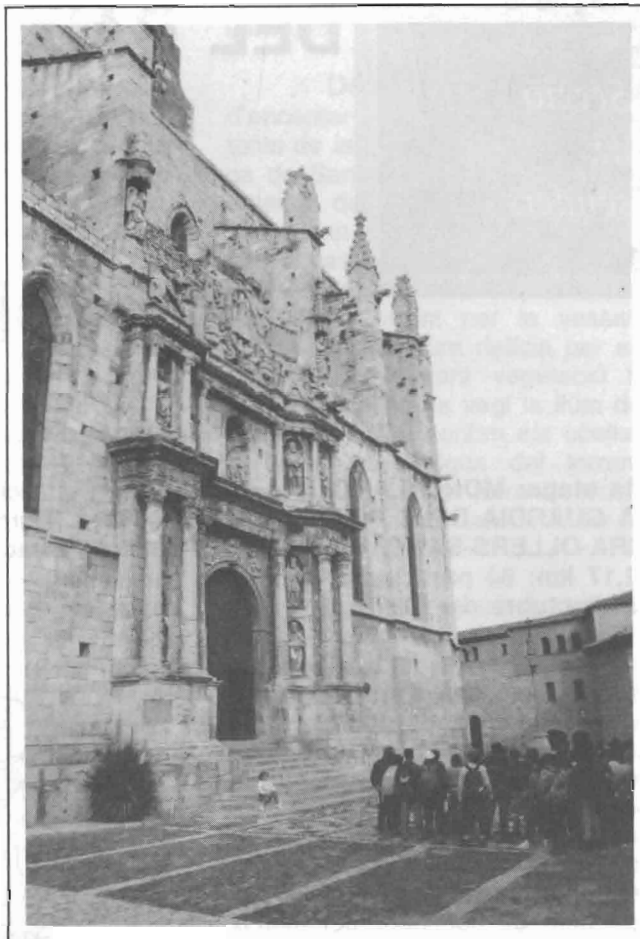
Travessant el Torrent de la Salada i restes de la Presa Romana. Foto: R. Farriol

Montblanc. Al peu de les muralles del s. XIV escolant les explicacions del guia Sr.Vives. Foto: R. Farriol

Església arxiprestal de Santa Maria la Major, Montblanc. Foto: R. Farriol

El primer reagrupament davant l'església de La Guàrdia dels Prats. Foto: R. Farriol

com a carbonat de calci (calcita), també compacte i de coloració molt clara. Aquest material és la principal indústria d'aquella zona, especialment de Sarraí -final d'etapa-, on es troben per arreu tallers de modelatge i artesania d'aquest material.

Abans d'arribar a Pira, trobem diverses plantes aquàtiques i fins i tot alguna au mig amagada. Les guixeres o abocadors de les restes de la manufactura de l'alabastre captà de seguida l'atenció de la canalla, que remenaven el que per a ells era un "tresor".

Passem pel poble de Pira i toquem el dos sense entretenir-nos-hi massa estona, encara que, més endavant i guaitant enrere, el trobem força bonic. I seguirem una successió de camins entremig de conreus d'ametllers, vinyes i zones d'ermot fins que ens acostem a Ollers, un altre poblet mig abandonat però que ha anat endreçant-se gràcies a convertir les cases en segones residències per als que fugen de les ciutats. A la part de sota veiem el campanar de l'església, escapçat i perillosament esquadrat, i que suposem que enca-

ra està així des de la guerra civil.

Al fons ja divisem Sarraí. Un altre seguit de camins ens portarà cap al **Torrent de la Salada**. Una baixada pronunciada i relliscosa fins a la riera i una remuntada també delicada per terrosa i descomposta posarien el seu punt d'emoció en aquell plaçid itinerari. Al costat mateix d'on creuàvem la riera, identificàrem el mur que el relat que ens han lliurat atribueix als romans. Les màquines de retratar van al dojo per veure si captaven alguna rellicada i caigué al minso corrent de la riera, però només unes quantes rialles clogueren aquell episodi anecdòtic i continuàrem sense cap més preocupació, entrant a Sarraí per la carretera que ve de Montblanc.

Teníem previst no quedar-nos a dinar aquí, sinó tornar enrere cap a Montblanc i dinar allí on més plagués a cadascú. A la tarda havíem previst una visita cultural a la vila emmurallada. I dit i fet, ja ens trobem al vestibul de l'Ajuntament, on l'Agustí havia concertat un guia expert perquè ens expliqués les vicissituds històriques de la vila. El senyor Jordi Vives ens

portà fins al peu de la muralla i al costat d'una de les portes de sortida començà una il·lustrada explicació mantenint una constant expectació entre els bocabadats GR-istes vilanovins. També pujàrem al **Turó de Santa Bàrbara**, punt d'origen de Montblanc, i seguirem visitant des de la zona del call jueu fins a les mesures de gra que hi ha a la Plaça de l'Ajuntament. També visitàrem l'església arxiprestal de Santa Maria la Major, que és gòtica però amb façana barroca i també dues esglésies gòtiques més com són Sant Miquel i Sant Francesc, una d'aquestes sense culte i que fins i tot havia servit de fassina i no fa pas gaire ha estat escenari d'un concurs d'escalada esportiva que fou retransmès per TV3.

Li agrairem ben cordialment les seves explicacions, però com que es feia tard, cap a l'autocar s'ha dit! I cap a Vilanova falta gent!

Josep Blanes
Montblanc, octubre de 92

Ventures i desventures d'una colla de senderistes DEL BAIX EBRE AL SOLSONES SARRAL-FORES- SAVELLA-EL FONOLL- PASSANANT

**12a etapa: SARRAL-FORES-
SAVELLA-EL FONOLL-
PASSANANT**
17,980 km; 70 participants;
29 de novembre de 1992

Anunciada en principi per al dia 22 de novembre, acabem fent aquesta etapa el diumenge següent 29, ja que calia preparar-la sobre el terreny i no hi havia hagut temps material per fer-ho abans. Mentrestant, el nostre amic anticicló no ens ha deixat de petja en tota la setmana i tot fa preveure que tindrem un bon dia per caminar.

Són dos quarts de set del matí quan sortim de la plaça de l'Estació en direcció a Sarral, on hem d'esmorzar i començar l'etapa, una etapa la primera part de la qual ens portarà des de la vila dita, situada a la plana de la Conca de Barberà, fins al poblet de Forès, en un progressiva ascensió dels 465 m d'altitud del primer fins als 864 m de Forès. Una part, també, que qui vulgui estalviar-se un tram de caminar té la facilitat de seguir en el mateix autocar.

Havent esmorzat, doncs, repartits en un parell de bars de Sarral, iniciem l'etapa d'avui quan són exactament dos quarts de nou del matí. El cel se'ns presenta una mica embromat tot i que la temperatura és la ideal per caminar sense angoixa. La major part del camí té un pendent suau i només s'endureix a l'últim tram. Hem passat per davant d'un monumental i antic forn de guix amb dues boques i seguint una estona per un camí ramader. De mica en mica se'ns obre la vall de la **riera de la Salada** i ja, al capdamunt de la serra del Tallat, podem veure la silueta tan característica de l'enlairat poble

de Forès, visible des de gairebé tots els pobles de la comarca, uns indrets que ja coneixíem d'una sortida del Cicle Coneguem Catalunya del maig de 1988.

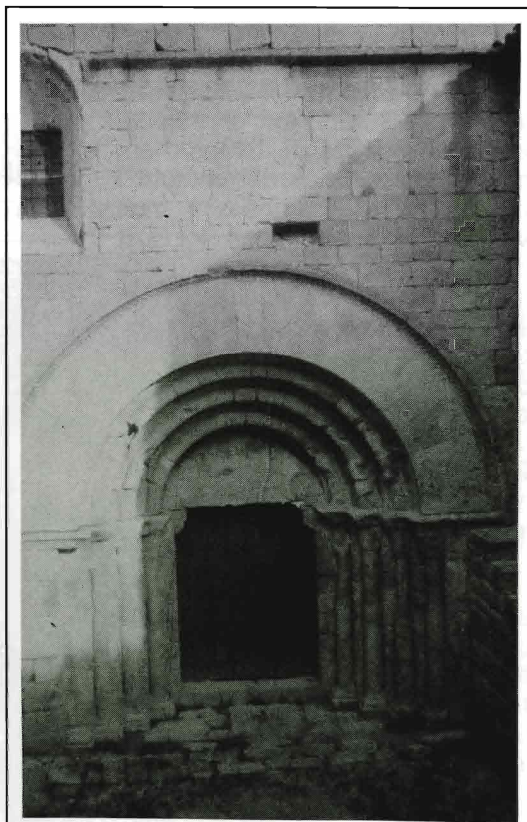
Creuem el llit de la riera a gual (510 m) i, paral·lels al curs de la riera, seguim pujant en direcció a Forès. Al capdamunt de la llarga pujada, podem admirar una bella panoràmica de l'altiplà que s'estén al peu de Forès, entre els barrancs de Queràs i del Mas de Sanahuja. Un cop creuada la carretera de Rocafort de Queralt al coll de Belltall, continuem pujant. Sortim del terme municipal de Sarral i entrem en el de Forès. Més endavant tornem a gaudir d'una amplia panoràmica de la Conca i arribem al peu de la serra del Tallat. Damunt nostre hi ha les cases de **Forès**.

Hi entrem al cap d'una estona després d'enfil·lar amb decisió un carrer costerut fent una ziga-zaga i que ens porta a la plaça de l'Església (864 m), amb un considerable temps abans del previst i això ens permet d'entretenir-nos-hi tot badoquejant per la seva plaça i admirant la bonica església parroquial dedicada a Sant Miquel, amb les dues portes famoses: la de les Dones i la dels Homes.

Mentrestant s'hi han afegit la resta de la colla que havien fet el trajecte en autocar i ja, passat el temps previst per al reagrupament general, tornem a emprendre la caminada. En aquesta segona part del trajecte, baixem pel vessant septen-

trional de la **serra del Tallat** i, vorejant les àmplies comes laterals de la vall del **torrent de Forès**, arribem al **llogarret de Savella**, anomenat també **Saella** o **Savallà de l'Abadiat**, a la part occidental del terme municipal de Conesa, al qual hem entrat fa poc, en els contraforts a ponent de la serra del Pla de Santa Maria. El llogarret és actualment despoblat i ens hi aturem per admirar les restes de la gran masia d'aquest nom i la bonica i enlairada **església romànica de Sant Pere**, molt a prop de la masia, per a la visita de la qual ja s'ha encarregat l'Agustí d'aconseguir la clau.

Aquesta església, romànica i bastida probablement al començ-

Porta de les Dones de l'església parroquial de Forès. Foto: B. Forgas

ment del segle XIII, fou declarada monument històrico-artístic el 1977. S'hi conserva una imatge gòtica de Sant Pere, del segle XIV, de pedra policromada i de notable perfecció.

Després de l'estona de reagrupament i corresponent visita, una llarga davallada ens condueix, quan és la una aproximadament i sota un sol bastant fort, al **poblet de Fonoll**, situat a la banda oriental del terme municipal de Passanant, a la dreta del torrent de Forès, al fons d'una petita vall i al costat de l'antic camí de Forès a Vallfogona. Igualment com Savella, aquest indret pertangué al monestir de Santes Creus des del 1383. Es també deshabitat i mig en ruïnes, però conserva l'**església romànica de Sant Blai**, d'una sola nau, i és l'únic edifici del lloc que resta en bon estat. A la parròquia de Passanant, no gaire lluny d'aquí, es conserva una bella talla gòtica de pedra d'aquest sant.

En aquest punt deixem el GR que segueix riu avall cap a Segura i ens enfilem pels vessants de l'altiplà on està situat Passanant, tot deixant enclotat el Fonoll. Després d'algunes retombades, el camí va de dret vers les ruïnes de l'antic hostel Bacardí i desemboca en un camí transversal (750 m). Arribem tot seguit a la carretera de **Passanant** on trobem l'autocar que ens estalvia de fer els darrers metres fins aquest bonic poblet situat al sector meridional dels **Comalats** i final de l'etapa d'avui. Durant tot el trajecte hem anat molt bé de temps, hem corregut potser més del compte i això ha fet que arribéssim molt aviat a Passanant, quan tot just són les dues. Molts de la colla dinen al restaurant i alguns, (els "autèntics"), ho fem a fora aprofitant l'estona que encara queda de sol, tot alternant amb alguns vellets del poble. Per acabar la jornada fem una visita col·lectiva a l'**església parroquial de Sant Jaume** on es venera la imatge de la **Mare de Déu de Passanant**.

I no marxem del poble sense haver fet una visita als amics Joan i Gemma que hi tenen una casa i ens ofereixen un xerric de vi que ens posa a to i a punt d'enfil·lar carretera enllà, cap a Vilanova. Però, que quedi clar que no conduïem nosaltres!

Blanca

Una bona perspectiva del poble de Forès. Foto: B. Forgas

Els GR-istes acostant-se al poble del Fonoll. Foto: B. Forgas

El Fonoll. Església romànica de Sant Blai. Foto: B. Forgas

PRIMERA TROBADA DEL BALDRIC

El passat Pont del Pilar es va celebrar la **Primera Trobada del Baldric**; el lloc, com ja us podeu imaginar, va ser al nostre Refugi. El temps ens va acompanyar amb tres dies esplèndids. No podem dir el mateix de l'assistència, ja que per problemes de treball d'uns i de malalties d'alguns altres, els 42 que hi havia apuntats es van convertir en 29. Però, amb tot, ens ho vàrem passar força bé.

El primer dia, dissabte, quan ja hi érem quasi bé tots (perquè hi va haver qui va arribar a la tarda) es va donar la benvinguda i es va agrair l'assistència a l'acte. Encara que l'endemà hi havia el concurs de bolets, la majoria vàrem sortir a fer un volt per gaudir del paisatge que envolta el refugi i mirar al mateix temps de trobar algun rovelló per posar-lo al cistell.

El diumenge, a les 9 del matí, tal com estava previst, es va donar la sortida oficial del **concurs de bolets** amb l'encesa d'un coet. Els participants sortiren com un llampec a la recerca del preciat trofeu i durant tot el matí estigueren entretinguts pels voltants del Baldric. A prop de la una es va llençar un altre coet per donar l'avís que el temps s'acabava. Varen anar arribant paulatinament i després de les fotos de portar es va comprovar el pes que portava cada participant. Mentrestant, els menys afortunats que s'havien quedat al refugi, preparaven l'aperitiu que hàviem de fer més tard.

El guanyador del concurs va ser el jove Jordi Montoliu; el segon lloc va ser per a M. Dolors Borrull, i el tercer per a la Josefina Osso. A més hi havia un premi pel rovelló més gros, que també el va guanyar la Josefina Osso. El lliurament de premis va ser diumenge a la tarda.

La família Osso i Chaparro van fer donació d'un marbre gravat

i fet per ells a la memòria d'en Josep Julià i que fou lliurat a la vídua, Enriqueta Castanyer. Aquesta placa serà col·locada a una de les parets del refugi.

L'endemà al matí els assistents varen començar a desfilar per tornar a Vilanova. La primera trobada del Baldric s'havia acabat i aquest n'ha estat el resum. Esperem que la propera la poguem tornar a celebrar i amb més assistència de gent.

Com a responsable del refugi Baldric voldria fer arribar el meu agraïment a totes aquelles persones que, durant aquest primer any en què me n'he fet càrrec, han col·laborat tant econòmicament com amb el seu treball per dur a terme les reformes que s'hi han realitzat, reformes que s'han fet per poder gaudir més del refugi i que han estat les següents:

- Remodelació total del terra del menjador.
- Eliminació de totes les goteres.
- Reforçament de la teulada dels lavabos.

-Col·locació d'una escala nova per baixar a les quadres.

-Col·locació d'una barana a la terrassa.

-Rentat de totes les flassades.

-Col·locació de fundes a tots els matalassos i coixineres.

-Instal·lació de dos extintors.

-Pintat d'algunes parets i portes.

I d'altres que no cal enumerar i que són de vital importància. Totes aquestes millores s'han dut a terme amb una sola finalitat: que el soci i simpatitzant pugui gaudir al màxim del refugi. Només em resta convidar-vos a pujar-hi i dir-vos que aquell que no hagi col·laborat aquesta vegada, ho pot fer a la propera ja que la nostra intenció és continuar la tasca ja començada.

Damià Pérez

Agraïment a Taller Utilar, Taller Soler, Taller Gómez, Drogueria Ferret, Àrea de Jovent i Seccions de Muntanya, Esquí i GEAM de la Talaia i un seguit de socis que amb la seva aportació han fet possible les reformes esmentades.

=====

Refugi Baldric. Una bona recollida de rovellons per al Concurs social. Foto: Enriqueta Castañer

MASSIS DEL MONTSEC PARET DE LES BAGASSES (TERRADETS) L'ALTRA CARA DE LA PARET

La cara esquerra de la paret de les Bagasses té un altre color, amb els sostres i desploms grocs; les seves vies tenen l'encant del "big wall", sense parabols ni spits, i has d'equipar els sostres, que

semblen escales cap al cel.

Abans de sortir cap al "Capitan" vam escalar la mare de les vies de Terradets, la **via Murciana**. Ens va costar una jornada sen-

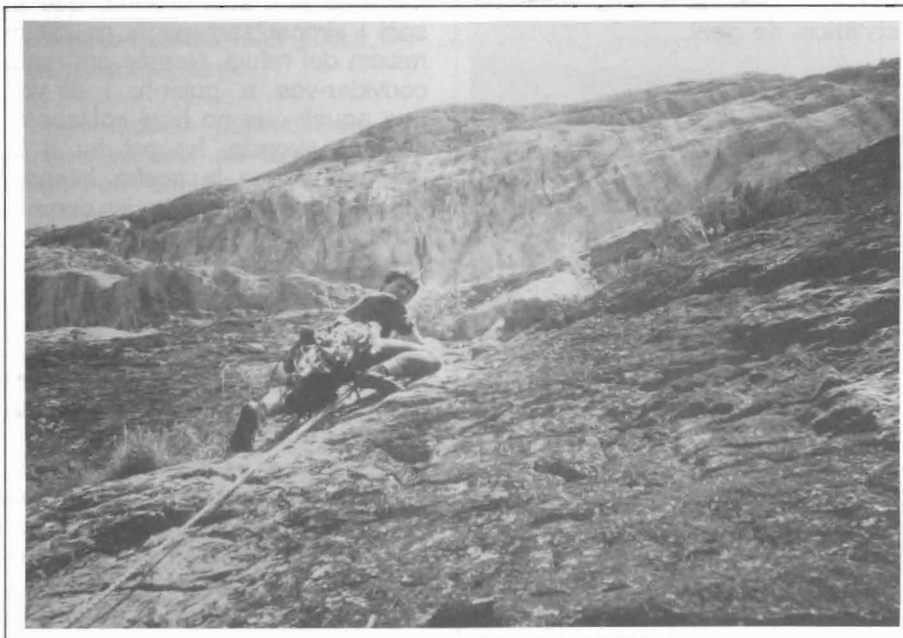
cera, amb un sostre a la part inferior que cal equipar amb més de vuit passos de pedra groga.

El mes de novembre vam anar a escalar la **via Escaleras al cielo**. Un cop situats al Jardí de la **via Anglada**, no vam trobar la continuació i vam seguir per la **via Atlántida**.

L'Andrés i jo vam tornar a la **via Escaleras al cielo** i se'ns va donar bé la continuació després del Jardí. Aquí començava el "ball" a través dels desploms, dues tirades entremig dels sostres, un flanqueig adrenalínic a base de "Per-rins" i algun salt al buit. I per fi la feixa de les Bagasses.

Durant el Pont de la Puríssima, amb el Jaume ja recuperat, hem tornat als "big wall". Anem a la **Regina** a escalar la **via Thor**: pluja, paret mullada, mala sort. Què fem? Ens decidim per la **via Jose Luís Arrabal** de les Bagasses. No hi ha dades de la primera ascensió, copiem el croquis i cap a la paret. Encara queden restes d'humitat de la pluja. Pitons, "ninus" i tascons i busquem la via al peu de les Bagasses, a l'altra cara de la paret.

Una placa de qui sap què, arrancada. Comença el "ball": tres tirades amb burins, uns quants mosquits a les savines, anem cap a la dreta i ens posem damunt del bosc de l'Anglada. S'acaben les assegurances a les reunions i a les tirades algun tascó i anem pujant. Ve la dificultat. Un flanqueig a l'esquerra, un pas de A1, un burí enmig de la pedra groga. Adrenalina! Em despenjo, dos pitons d'un abandó, peto la baga podrida, un filferro del Capitan, m'asseguro el pas, tiro cap amunt i em surt bé. Un altre flanqueig

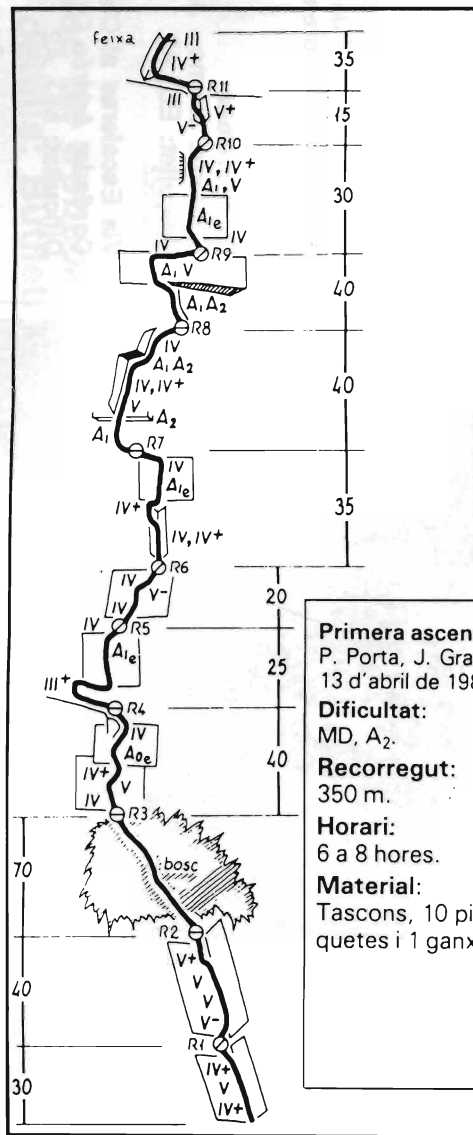
Terradets. Paret de les Bagasses. El Jaume abans d'arribar al sostre. Foto: A. Vedo

Terradets. Paret de les Bagasses. L'Angel penjat del sostre. Foto: J. Soler

VIA ESCALERAS AL CIELO

Terradets

Primera ascensió:
P. Porta, J. Grau i M. Solís, el 12-13 d'abril de 1981.

Dificultat:
MD, A₂.

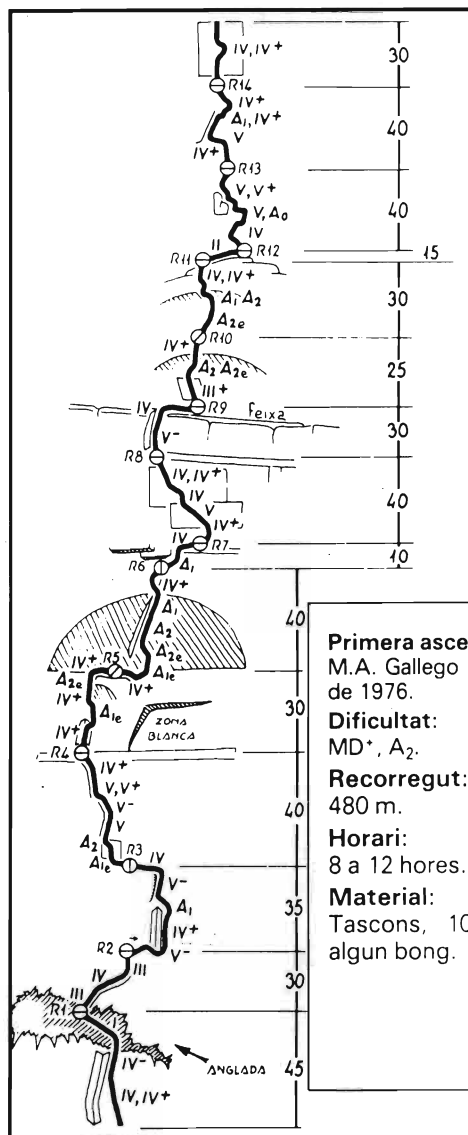
Recorregut:
350 m.

Horari:
6 a 8 hores.

Material:
Tascons, 10 pitons variats, plaquetes i 1 ganxo.

VIA MURCIANA

Terradets

Primera ascensió:
M.A. Gallego i M. Lozano, al maig de 1976.

Dificultat:
MD*, A₂.

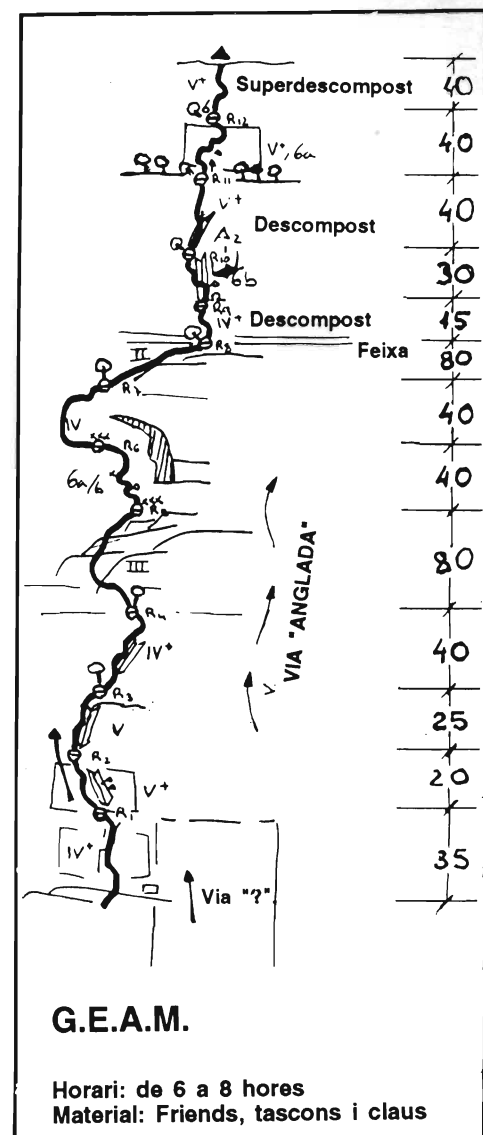
Recorregut:
480 m.

Horari:
8 a 12 hores.

Material:
Tascons, 10 pitons variats i algun bong.

TERRADETS - PARET DE LES BAGASSES

Via: "José Luís Arrabal" ED, 525 m

G.E.A.M.

Horari: de 6 a 8 hores
Material: Friends, tascons i claus

NOTÍCIES I COMENTARIS

LA CARRETERA DE VILAFRANCA

Semblava que una vegada feta pràcticament nova i fent un bon tall dalt de la pujada de Canyelles, ja no haviem de parlar-ne mai més.

De cop i volta, ens tallen la moderna comunicació per un període de sis mesos i ens fan passar una altra vegada per la serpentejant carretera vella. Diuen que ha de construir-se un pont sobre el traçat nou per donar accés a la urbanització "Califòrnia".

Si fem memòria, de bon principi s'havia de fer un túnel. Sigui per economia, sigui per dificultats tècniques, es va fer un gran esvoranc i les queixes dels veïns no van ser ateses. Ara s'ha de fer el pont. Això vol dir que aquella gent han guanyat la partida.

Heu sentit alguna explicació de l'afer per part dels responsables de l'obra? Ni piu. Quan convé ens diuen moltes coses, sembre boniques, però quan no convé, sembla un cementiri.

Hi haurà un pont i segurament que no era la solució més bona. Mai podrem saber si el túnel (que complia les aspiracions del "californians") hauria estat més o menys repulsiu que el pont imposat.

Viure per veure. Ja "veurem" quina serà la pròxima.

COL·LECTIU A SANT PERE DE RIBES CONTRA L'AUTOPISTA PER LA COTA 125

Un nombrós col·lectiu de diverses procedències s'ha constituït a la veïna població de Sant Pere de Ribes amb l'únic objectiu que l'autopista que ens ve del Garraf no assoleixi la cota 125. En tot cas, el col·lectiu és partidari que aquella passi per la variant de la carretera C-246.

D'aquesta forma s'evitaria un segon estrall al nostre ja prou malmès paisatge. Però molt ens temem que, tot i la força popular que tenen les recollides de signatures i la presentació d'al·legacions, algú

ha fet canviar la idea inicial que tenia la Generalitat de fer-la passar pel desdoblament de la Variant i ens sembla que estan fermament convençuts -Conselleria d'Obres Públiques i Ajuntament de Vilanova- de fer-la passar per la part de muntanya, és a dir, ens volen engaltar la cota 125 o 130. Ens asseguren que el "cost social" de fer-la per dalt és més petit que no pas per baix. Ves a saber que vol dir això. Mentrestant el nostre sofert paisatge, que es foti! Què carai els importarà als milers de vehicles barcelonins que passaran per l'autopista si abans aquells indrets eren plens de pins!

De moment el col·lectiu ribetà fa costat a totes les forces polítiques del seu poble i al seu ajuntament i alhora recull firmes per oposar-s'hi. La Talaia s'ha adherit a aquesta campanya i tenim fulls per si hi voleu signar.

Al Garraf: per la Variant i sense peatge!

INSTITUT D'ESTUDIS PENEDESENCS

Pròximes EXCURSIONS A PEU PEL PENEDES

21 de març de 1993, a les 9 del matí

39ª: De la Joncosa al Montmell i tornada pel mas Campanera (repetició)

Lloc de trobada: Plaça Major de la Joncosa del Montmell
Per detalls: Butlletí Gran Penedès núm 31, octubre 1992, p.27

cap a la dreta, supero unes savines i per fi la reunió. Puja el Jaume, es queda amb els pitons a les mans. Guai! Angel, no caiguis que ens petarem les canyes!

Ens situem a la Feixa, la pedra groga i rogenca ens dona moral enmig d'uns diedres desplo-mats. Tot es belluga, "piano de cola" darrere d'altre, alguna savina; el ball és divertit. Un pont de roca amb unes bagues. Puja el Jaume. Això és cosa feta. Es veu un pitó, se li mou cap avall, una tirada de palmes "a tope", s'assegura amb algun "ninu"; torna a estar com abans, el Jaume. Ens queda un A2, un desplom on s'hi veu un tac de fusta. Com en els vells temps, equipo uns passos precaris, arribo al tac, el trec amb la mà i el torno a posar, el pico una mica per donar moral i surto al lliure. Angel, no caiguis!

Arribem a una feixa al mig de la part superior de la paret; per

mitjà d'una fletxa picada a la pedra veiem la continuació, puja el Jaume, una savina, una baga i troba

un pitó. Guai! Ara ve V segons el croquis. El Jaume s'ho mira. Per fi va superant uns passos molt potents, deu ser V de l'Armando. Ens situem a l'última reunió. El dia s'acaba i d'un moment a l'altre ens cantarà la "puput". Ens queda un A1 i uns passos de IV+. Tiro cap amunt, la paret és vertical, alguna savineta, vaig saltejant els blocs com bonament puc, per fi un desplom, un pas de Tarzan i perdo les ulleres. Crido al Jaume a veure si les ha vistes caure, però no se n'assabenta perquè no escolta bé. Les trobo i per fi, cim! Són dos quarts de sis de la tarda, ens queda una mitja hora de llum. Pleguem la corda i davallem de la paret cap al rapel, dos rapels i la feixa. Estem salvats. Amb la llum de la lluna baixem la feixa fins a la carretera. L'altra cara de la paret de les Bagasses: pel que sembla hem fet la segona repetició d'aquesta via perduda, sense dades de la primera ascensió.

Via Jose Luis Arrabal

Cordada: Angel - Jaume

Dificultat: ED, adrenalina "a tope" i "no caiguis"

Via Murciana

Cordada: Jaume - Angel

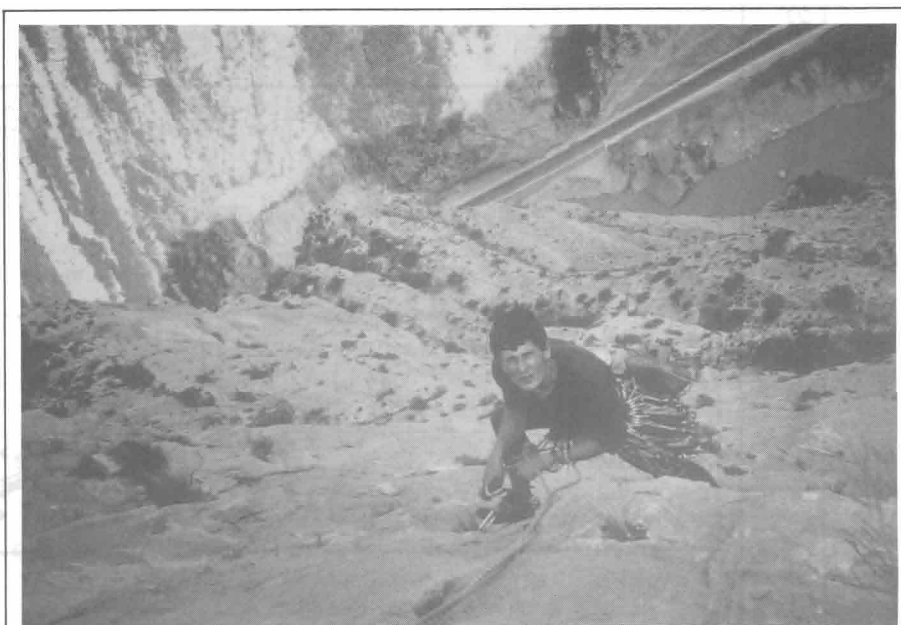
Dificultat: ED, A2

Via Escaleras al Cielo

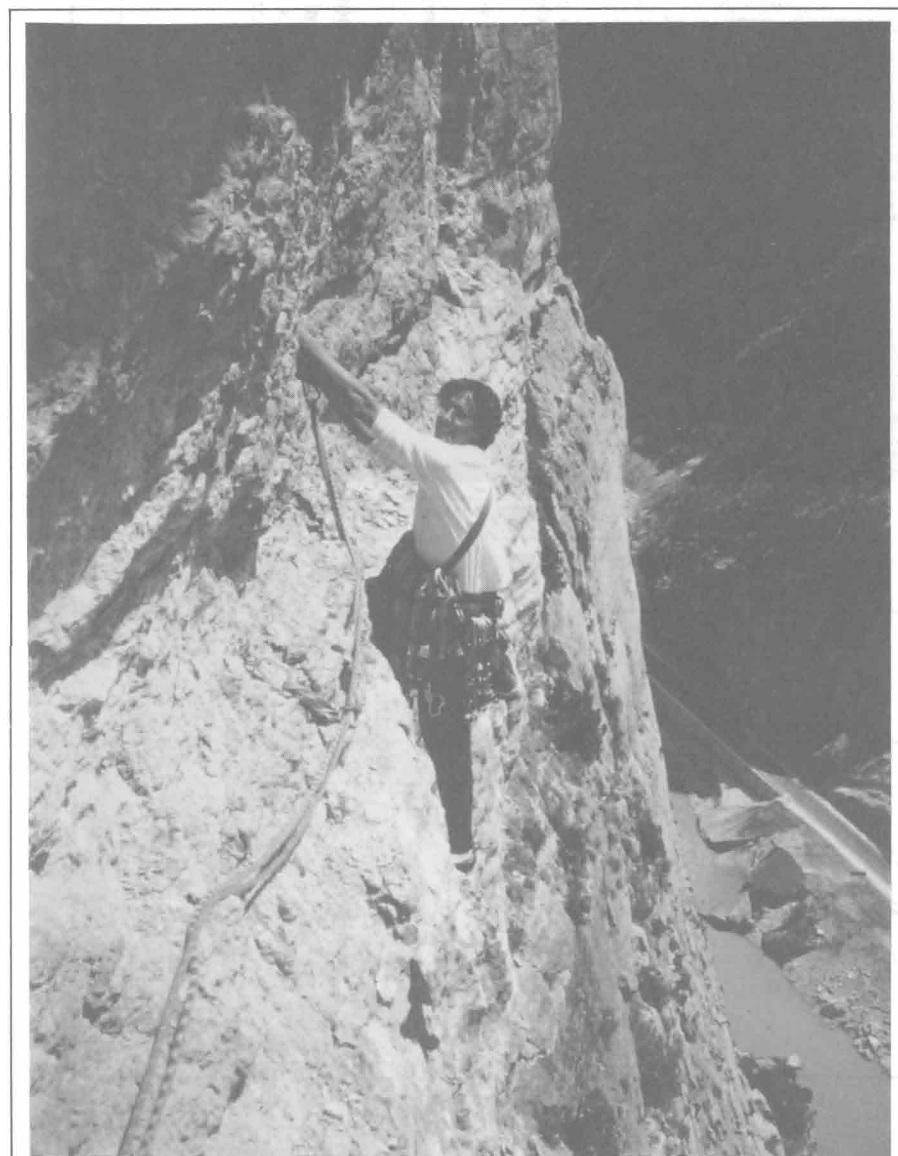
Cordada: Andrés O. i Angel

Dificultat: MD, A2

Angel Vedo

Terradets. Paret de les Bagasses. El Jaume recollint el material. Foto: A. Vedo

Terradets. Paret de les Bagasses. L'Angel en un flanqueig molt descompost. Foto: J. Soler

TECNICS

ANTIGA ELÈCTRICA CAMPILLO

AIGUA - LLUM - GAS

CALEFACCIÓ

REPARACIÓ D'ESCALFADORS

Picapedrers, 3 - Tel. 814 32 46
VILANOVA I LA GELTRÚ

MECN-I

Prácticas de mecanografía
informática

RAMBLA DE LA PAU, 67 - 08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

BOLSOS

rodero

Avda. Francesc Macià, 65 / Sant Gregori, 4
Tel. 815 18 44
08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

VIDRES VILANOVA

ROUTE

CRISTALLS I VIDRES PLANS
DE TOTA CLASSE
FUSTERIA D'ALUMINI

EXPOSICIÓ
PARE GARI, 26
TEL. 893 87 07

mampares
bany i dutxa

VENTIKLAR®

2S Cesana spa

MABELUX

d uehban

ORIGINAL DUSCHOLUX®

El Giraldillo

«EL BUEN TAPEO»

junt a la Piscina Municipal

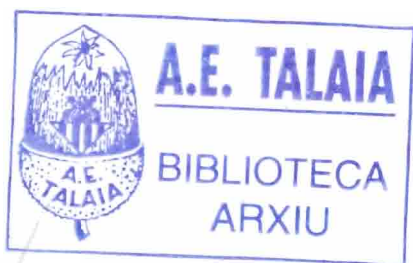
C/. Pelegrí Ballester, 19-21

Tel. 815 62 02

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

CADA DIA, **Canal Blau**
ara més hores de programació

cada dia a partir de les 20.00 h i dissabtes a les 13.00 h
notícies, entrevistes, debats, pel·lícules, música,
reportatges... tot sobre Vilanova i la comarca

Canal Blau - Televisió de Vilanova